

Lūqā

Peshlafz

¹ Muhtaram Thiyufilus, bahut-se log wuh sab kuchh likh chuke haiñ jo hamāre darmiyān wāqe huā hai. ² Un kī koshish yih thī ki wuhī kuchh bayān kiyā jāe jis kī gawāhī wuh dete haiñ jo shurū hī se sāth the aur āj tak Allāh kā kalām sunāne kī k̄hidmat saranjām de rahe haiñ. ³ Maiñ ne bhī har mumkin koshish kī hai ki sab kuchh shurū se aur ain haqīqat ke mutābiq mālūm karūn. Ab maiñ yih bāteñ tartīb se āp ke lie likhnā chāhtā hūn. ⁴ Āp yih paṛh kar jān leñge ki jo bāteñ āp ko sikhāī gāī haiñ wuh sach aur durust haiñ.

Yahyā ke bāre meñ Peshgoī

⁵ Yahūdiyā ke bādshāh Herodes ke zamāne meñ ek imām thā jis kā nām Zakariyāh thā. Baitul-muqaddas meñ imāmoñ ke muḳhtalif guroh k̄hidmat saranjām dete the, aur Zakariyāh kā tālluq Abiyāh ke guroh se thā. Us kī bīwī imām-e-āzam Hārūn kī nasl se thī aur us kā nām Ilīshibā thā. ⁶ Miyān-bīwī Allāh ke nazdīk rāstbāz the aur Rab ke tamām ahkām aur hidāyāt ke mutābiq be'ilzām zindagī guzārte the. ⁷ Lekin wuh beaulād the. Ilīshibā ke bachche paidā nahīn ho sakte the. Ab wuh donoñ būrhe ho chuke the.

⁸ Ek din Baitul-muqaddas maiñ Abiyāh ke guroh kī bārī thī aur Zakariyāh Allāh ke huzūr apnī k̄hidmat saranjām de rahā thā. ⁹ Dastūr ke

mutābiq unhoñ ne qurā dālā tāki mālūm karenī ki Rab ke maqdis meñ jā kar baḡhūr kī qurbānī kaun jalāe. Zakariyāh ko chunā gayā. ¹⁰ Jab wuh muqarrarā waqt par baḡhūr jalāne ke lie Baitul-muqaddas meñ dāḡhil huā to jamā hone wāle tamām parastār sahan meñ duā kar rahe the.

¹¹ Achānak Rab kā ek farishtā zāhir huā jo baḡhūr jalāne kī qurbāngāh ke dahnī taraf khaḡā thā. ¹² Use dekh kar Zakariyāh ghabrāyā aur bahut ḡar gayā. ¹³ Lekin farishte ne us se kahā, “Zakariyāh, mat ḡar! Allāh ne terī duā sun lī hai. Terī bīwī Ilishibā ke beḡā hogā. Us kā nām Yahyā rakhnā. ¹⁴ Wuh na sirf tere lie ḡhushī aur musarrat kā bāis hogā, balki bahut-se log us kī paidāish par ḡhushī manāenge. ¹⁵ Kyonki wuh Rab ke nazdik azīm hogā. Lāzim hai ki wuh mai aur sharāb se parhez kare. Wuh paidā hone se pahle hī Rūhul-quds se māmūr hogā ¹⁶ aur Isrāīlī qaum meñ se bahutoñ ko Rab un ke ḡhudā ke pās wāpas lāegā. ¹⁷ Wuh Iliyās kī rūh aur quwwat se ḡhudāwand ke āge āge chalegā. Us kī ḡhidmat se wālidoñ ke dīl apne bachchoñ kī taraf māyl ho jāenge aur nāfarmān log rāstbāzoñ kī dānāi kī taraf rujū karenge. Yoñ wuh is qaum ko Rab ke lie taiyār karegā.”

¹⁸ Zakariyāh ne farishte se pūchhā, “Main kis tarah jānūñ ki yih bāt sach hai? Main ḡhud būḡhā hūñ aur merī bīwī bhī umrrasidā hai.”

¹⁹ Farishte ne jawāb diyā, “Main Jibrāīl hūñ jo Allāh ke huzūr khaḡā rahtā hūñ. Mujhe isī maqsad ke lie bhejā gayā hai ki tujhe yih ḡhushḡhabrī sunāūñ. ²⁰ Lekin chūnki tū ne merī

bāt kā yaqīn nahīn kiyā is lie tū ḵhāmosh rahegā aur us waqt tak bol nahīn sakegā jab tak tere beṭā paidā na ho. Merī yih bāteñ muqarrarā waqt par hī pūrī hoṅī.”

²¹ Is daurān bāhar ke log Zakariyāh ke intazār meñ the. Wuh hairān hote jā rahe the ki use wāpas āne meñ kyoñ itnī der ho rahī hai.

²² Āḵhirkār wuh bāhar āyā, lekin wuh un se bāt na kar sakā. Tab unhoñ ne jān liyā ki us ne Baitul-muqaddas meñ royā dekhī hai. Us ne hāthoñ se ishāre to kie, lekin ḵhāmosh rahā.

²³ Zakariyāh muqarrarā waqt tak Baitul-muqaddas meñ apnī ḵhidmat anjām detā rahā, phir apne ghar wāpas chalā gayā. ²⁴ Thoṛe dinon ke bād us kī bīwī Ilīshibā hāmīlā ho gaī aur wuh pāñch māh tak ghar meñ chhupī rahī. ²⁵ Us ne kahā, “Ḵhudāwand ne mere lie kitnā baṛā kām kiyā hai, kyoñki ab us ne merī fikr kī aur logoñ ke sāmne se merī ruswāī dūr kar dī.”

Īsā kī Paidāish kī Peshgoī

²⁶⁻²⁷ Ilīshibā chhīh māh se ummīd se thī jab Allāh ne Jibrāīl farishte ko ek kuñwārī ke pās bhejā jo Nāsarat meñ rahtī thī. Nāsarat Galīl kā ek shahr hai aur kuñwārī kā nām Mariyam thā. Us kī mangnī ek mard ke sāth ho chukī thī jo Dāūd Bādshāh kī nasl se thā aur jis kā nām Yūsuf thā. ²⁸ Farishte ne us ke pās ā kar kahā, “Ai ḵhātūn jis par Rab kā ḵhās fazl huā hai, salām! Rab tere sāth hai.”

²⁹ Mariyam yih sun kar ghabrā gaī aur sochā, “Yih kis tarah kā salām hai?” ³⁰ Lekin farishte ne apnī bāt jāri rakhī aur kahā, “Ai Mariyam, mat

dar, kyonki tujh par Allāh kā fazl huā hai. ³¹ Tū ummīd se ho kar ek beṭe ko janm degī. Tujhe us kā nām Īsā (Najāt Dene Wālā) rakhnā hai. ³² Wuh azīm hogā aur Allāh T'ālā kā Farzand kahlāegā. Rab hamārā Ḳhudā use us ke bāp Dāūd ke taḳht par biṭhāegā ³³ aur wuh hameshā tak Isrāīl par hukūmat karegā. Us kī saltanat kabhī ḳhatm na hogī.”

³⁴ Mariyam ne farishte se kahā, “Yih kyonkar ho saktā hai? Abhī to main kuñwārī hūn.”

³⁵ Farishte ne jawāb diyā, “Rūhul-quds tujh par nāzil hogā, Allāh T'ālā kī qudrat kā sāyā tujh par chhā jāegā. Is lie yih bachchā quddūs hogā aur Allāh kā Farzand kahlāegā. ³⁶ Aur dekh, terī rishtedār Ilīshibā ke bhī beṭā hogā hālānki wuh umrrasīdā hai. Go use bāñjh qarār diyā gayā thā, lekin wuh chhīh māh se ummīd se hai. ³⁷ Kyonki Allāh ke nazdīk koī kām nāmumkin nahīn hai.”

³⁸ Mariyam ne jawāb diyā, “Main Rab kī ḳhidmat ke lie hāzir hūn. Mere sāth waisā hī ho jaisā āp ne kahā hai.” Is par farishtā chalā gayā.

Mariyam Ilīshibā se Miltī Hai

³⁹ Un dinon mein Mariyam Yahūdiyā ke pahārī ilāqe ke ek shahr ke lie rawānā huī. Us ne jaldī jaldī safr kiyā. ⁴⁰ Wahān pahuñch kar wuh Zakariyāh ke ghar mein dāḳhil huī aur Ilīshibā ko salām kiyā. ⁴¹ Mariyam kā yih salām sun kar Ilīshibā kā bachchā us ke peṭ mein uchhal parā aur Ilīshibā ḳhud Rūhul-quds se bhar gai. ⁴² Us ne buland āwāz se kahā, “Tū tamām auraton mein mubāarak hai aur mubāarak hai terā bachchā! ⁴³ Main kaun hūn ki mere Ḳhudāwand

kī mān mere pās āī! ⁴⁴ Jyon hī main ne terā salām sunā bachchā mere peṭ meñ kḥushī se uchhal paṛā. ⁴⁵ Tū kitnī mubāarak hai, kyonki tū imān lāī ki jo kuchh Rab ne farmāyā hai wuh takmil tak pahuñchegā.”

Mariyam kā Gīt

⁴⁶ Is par Mariyam ne kahā,

“Merī jān Rab kī tāzīm kartī hai

⁴⁷ aur merī rūh apne Najātdahindā Allāh se nihāyat kḥush hai.

⁴⁸ Kyonki us ne apnī kḥādimā kī pastī par nazar kī hai.

Hān, ab se tamām nasleñ mujhe mubāarak kaheñgī,

⁴⁹ kyonki Qādir-e-mutlaq ne mere lie baṛe baṛe kām kie haiñ.

Us kā nām quddūs hai.

⁵⁰ Jo us kā kḥauf mānte haiñ

un par wuh pusht-dar-pusht apnī rahmat zāhir karegā.

⁵¹ Us kī qudrat ne azīm kām kar dikhāe haiñ, aur dil se maḡhrūr log titar-bitar ho gae haiñ.

⁵² Us ne hukmrānoñ ko un ke taḡht se haṭā kar pasthāl logoñ ko sarfarāz kar diyā hai.

⁵³ Bhūkoñ ko us ne achchhī chizoñ se mālāmāl karke

amīroñ ko kḥālī hāth lauṭā diyā hai.

⁵⁴ Wuh apne kḥādim Isrāīl kī madad ke lie ā gayā hai.

Hān, us ne apnī rahmat ko yād kiyā hai,

⁵⁵ yānī wuh dāymī wādā jo us ne hamāre buzurgoñ ke sāth kiyā thā,

Ibrāhīm aur us kī aulād ke sāth.”

⁵⁶ Mariyam taqriban tīn māh Ilīshibā ke hān ṭhahrī rahī, phir apne ghar lauṭ gaī.

Yahyā Baptismā Dene Wāle kī Paidāish

⁵⁷ Phir Ilīshibā kā bachche ko janm dene kā dīn ā pahuñchā aur us ke beṭā huā. ⁵⁸ Jab us ke hamsāyoñ aur rishtedāroñ ko ittalā milī ki Rab kī us par kitnī baṛī rahmat huī hai to unhoñ ne us ke sāth ḳhushī manāī.

⁵⁹ Jab bachchā āṭh dīn kā thā to wuh us kā ḳhatnā karwāne kī rasm ke lie āe. Wuh bachche kā nām us ke bāp ke nām par Zakariyāh rakhnā chāhte the, ⁶⁰ lekin us kī mān ne etarāz kiyā. Us ne kahā, “Nahīn, us kā nām Yahyā ho.”

⁶¹ Unhoñ ne kahā, “Āp ke rishtedāroñ meñ to aisā nām kahīn bhī nahīn pāyā jātā.” ⁶² Tab unhoñ ne ishāroñ se bachche ke bāp se pūchhā ki wuh kyā nām rakhnā chāhtā hai.

⁶³ Jawāb meñ Zakariyāh ne taḳhtī mangwā kar us par likhā, “Is kā nām Yahyā hai.” Yih dekh kar sab hairān hue. ⁶⁴ Usī lamhe Zakariyāh dubārā bolne ke qābil ho gayā, aur wuh Allāh kī tamjīd karne lagā. ⁶⁵ Tamām hamsāyoñ par ḳhauf chhā gayā aur is bāt kā charchā Yahūdiyā ke pūre ilāqe meñ phail gayā. ⁶⁶ Jis ne bhī sunā us ne sanjīdagī se is par ḡhaur kiyā aur sochā, “Is bachche kā kyā banegā?” Kyoñki Rab kī qudrat us ke sāth thī.

Zakariyāh kī Nabuwwat

⁶⁷ Us kā bāp Zakariyāh Rūhul-quds se māmūr ho gayā aur nabuwwat karke kahā,

⁶⁸ “Rab Isrāīl ke Allāh kī tamjīd ho!

Kyonki wuh apnī qaum kī madad ke lie āyā hai,

us ne fidyā de kar use chhuṛāyā hai.

⁶⁹ Us ne apne ḵhādīm Dāūd ke gharāne meñ hamāre lie ek azīm Najātdahindā khaṛā kiyā hai.

⁷⁰ Aisā hī huā jis tarah us ne qadīm zamānoñ meñ

apne muqaddas nabiyon kī mārifat farmāyā thā,

⁷¹ ki wuh hameñ hamāre dushmanon se najāt dilāegā,

un sab ke hāth se

jo ham se nafrat rakhte haiñ.

⁷² Kyonki us ne farmāyā thā ki wuh hamāre bāpdādā par rahm karegā

⁷³ aur apne muqaddas ahd ko yād rakhegā,

us wāde ko jo us ne qasam khā kar

Ibrāhīm ke sāth kiyā thā.

⁷⁴ Ab us kā yih wādā pūrā ho jāegā:

Ham apne dushmanon se maḵlasī pā kar

ḵhauf ke baḡhair Allāh kī ḵhidmat kar sakeñge,

⁷⁵ jīte-jī us ke huzūr muqaddas aur rāst zindagī guzār sakeñge.

⁷⁶ Aur tū, mere bachche, Allāh T'ālā kā nabī kahlāegā.

Kyonki tū Ḵhudāwand ke āge āge

us ke rāste taiyār karegā.

⁷⁷ Tū us kī qaum ko najāt kā rāstā dikhāegā,

ki wuh kis tarah apne gunāhoñ kī muāfi pāegī.

⁷⁸ Hamāre Allāh kī baṛī rahmat kī wajah se

ham par ilāhī nūr chamkegā.

79 Us kī raushnī un par phail jāegī jo andhere aur maut ke sāye meñ baiṭhe haiñ, hāñ wuh hamāre qadmoñ ko salāmatī kī rāh par pahuñchāegī.”

80 Yahyā parwān chaṛhā aur us kī rūh ne taqwiyaṭ pāī. Us ne us waqt tak registān meñ zindagī guzārī jab tak use Isrāīl kī k̄hidmat karne ke lie bulāyā na gayā.

2

Īsā kī Paidāish

1 Un aiyām meñ Rom ke shahanshāh Augustus ne farmān jāri kiyā ki pūrī saltanat kī mardumshumārī kī jāe. 2 Yih pahlī mardumshumārī us waqt huī jab Kūriniyus Shām kā gawarnar thā. 3 Har kisī ko apne watanī shahr meñ jānā paṛā tāki wahāñ rajistar meñ apnā nām darj karwāe.

4 Chunānche Yūsuf Galīl ke shahr Nāsarat se rawānā ho kar Yahūdiyā ke shahr Bait-laham pahuñchā. Wajah yih thī ki wuh Dāūd Bādshāh ke gharāne aur nasl se thā, aur Bait-laham Dāūd kā shahr thā. 5 Chunānche wuh apne nām ko rajistar meñ darj karwāne ke lie wahāñ gayā. Us kī mangetar Mariyam bhī sāth thī. Us waqt wuh ummīd se thī. 6 Jab wuh wahāñ ṭhahre hue the to bachche ko janm dene kā waqt ā pahuñchā. 7 Beṭā paidā huā. Yih Mariyam kā pahlā bachchā thā. Us ne use kapṛoñ * meñ lapeṭ kar ek charnī meñ liṭā diyā, kyonki unheñ sarāy meñ rahne kī jagah nahīn milī thī.

* 2:7 Lafzī tarjumā: potaṛoñ.

Charwāhoṅ ko Ḳhushḱhabrī

⁸ Us rāt kuchh charwāhe qarīb ke khule maidān meṅ apne rewaroṅ kī pahrādārī kar rahe the. ⁹ Achānak Rab kā ek farishtā un par zāhir huā, aur un ke irdgird Rab kā jalāl chamkā. Yih dekh kar wuh saḱht ḍar gae. ¹⁰ Lekin farishte ne un se kahā, “Ḍaro mat! Dekho main tum ko baṛī ḱhushī kī ḱhabar detā hūn jo tamām logoṅ ke lie hogī. ¹¹ Āj hī Dāūd ke shahr meṅ tumhāre lie Najātdahindā paidā huā hai yānī Masīh Ḳhudāwand. ¹² Aur tum use is nishān se pahchān loge, tum ek shīrḱhār bachche ko kaproṅ meṅ liptā huā pāoge. Wuh charnī meṅ paṛā huā hogā.”

¹³ Achānak āsmānī lashkaroṅ ke beshumār farishte us farishte ke sāth zāhir hue jo Allāh kī hamd-o-sanā karke kah rahe the,

¹⁴ “Āsmān kī bulandiyōṅ par Allāh kī izzat-o-jalāl, zamīn par un logoṅ kī salāmatī jo use manzūr haiṅ.”

¹⁵ Farishte unheṅ chhoṛ kar āsmān par wāpas chale gae to charwāhe āpas meṅ kahne lage, “Āo, ham Bait-laham jā kar yih bāt dekheṅ jo huī hai aur jo Rab ne ham par zāhir kī hai.”

¹⁶ Wuh bhāg kar Bait-laham pahuṅche. Wahān unheṅ Mariyam aur Yūsuf mile aur sāth hī chhoṭā bachchā jo charnī meṅ paṛā huā thā.

¹⁷ Yih dekh kar unhoṅ ne sab kuchh bayān kiyā jo unheṅ is bachche ke bāre meṅ batāyā gayā thā. ¹⁸ Jis ne bhī un kī bāt sunī wuh hairatzadā huā. ¹⁹ Lekin Mariyam ko yih tamām bāteṅ yād rahīṅ aur wuh apne dil meṅ un par ḡhaur kartī rahī. ²⁰ Phir charwāhe lauṭ gae aur chalte

chalte un tamām bātoñ ke lie Allāh kī tazīm-o-tārif karte rahe jo unhoñ ne sunī aur dekhī thiñ, kyonki sab kuchh waisā hī pāyā thā jaisā farishte ne unheñ batāyā thā.

Bachche kā Nām Īsā Rakhā Jātā Hai

²¹ Āṭh din ke bād bachche kā khatnā karwāne kā waqt ā gayā. Us kā nām Īsā rakhā gayā, yānī wuhī nām jo farishte ne Mariyam ko us ke hāmīlā hone se pahle batāyā thā.

Īsā ko Baitul-muqaddas meñ Pesh Kiyā Jātā Hai

²² Jab Mūsā kī sharīat ke mutābiq tahārat ke din pūre hue tab wuh bachche ko Yarūshalam le gae tāki use Rab ke huzūr pesh kiyā jae, ²³ jaise Rab kī sharīat meñ likhā hai, “Har pahlauṭhe ko Rab ke lie maḵsūs-o-muqaddas karnā hai.” ²⁴ Sāth hī unhoñ ne Mariyam kī tahārat kī rasm ke lie wuh qurbānī pesh kī jo Rab kī sharīat bayān kartī hai, yānī “Do qumriyāñ yā do jawān kabūtar.”

²⁵ Us waqt Yarūshalam meñ ek ādmī banām Shamāūn rahtā thā. Wuh rāstbāz aur kḥudātars thā aur is intazār meñ thā ki Masīh ā kar Isrāīl ko sukūn baḵshe. Rūhul-quds us par thā, ²⁶ aur us ne us par yih bāt zāhir kī thi ki wuh jite-jī Rab ke Masīh ko dekhegā. ²⁷ Us din Rūhul-quds ne use tahrīk dī ki wuh Baitul-muqaddas meñ jae. Chunāñche jab Mariyam aur Yūsuf bachche ko Rab kī sharīat ke mutābiq pesh karne ke lie Baitul-muqaddas meñ ae ²⁸ to Shamāūn maujūd thā. Us ne bachche ko apne bāzuoñ meñ le kar Allāh kī hamd-o-sanā karte hue kahā,

²⁹ “Ai āqā, ab tū apne bande ko ijāzat detā hai ki wuh salāmatī se rehlat kar jāe, jis tarah tū ne farmāyā hai.

³⁰ Kyonki main ne apnī āñkhoñ se terī us najāt kā mushāhadā kar liyā hai

³¹ jo tū ne tamām qaumoñ kī maujūdagī meñ taiyār kī hai.

³² Yih ek aisī raushnī hai jis se Ghairyahūdiyoñ kī āñkheñ khul jāeñgī

aur terī qaum Isrāil ko jalāl hāsīl hogā.”

³³ Bachche ke māñ-bāp apne beṭe ke bāre meñ in alfāz par hairān hue. ³⁴ Shamāūn ne unheñ barkat dī aur Mariyam se kahā, “Yih bachchā muqarrar huā hai ki Isrāil ke bahut-se log is se ṭhokar khā kar gir jāeñ, lekin bahut-se is se apne pāñwoñ par khare bhī ho jāeñge. Go yih Allāh kī taraf se ek ishārā hai to bhī is kī muḵhālafat kī jāegī. ³⁵ Yoñ bahutoñ ke dilī ḵhayālāt zāhir ho jāeñge. Is silsile meñ talwār terī jāñ meñ se bhī guzar jāegī.”

³⁶ Wahāñ Baitul-muqaddas meñ ek umrrasīdā nabiya bhī thī jis kā nām Hannāh thā. Wuh Fanuel kī beṭī aur Āshar ke qabīle se thī. Shādī ke sāt sāl bād us kā shauhar mar gayā thā. ³⁷ Ab wuh bewā kī haisiyat se 84 sāl kī ho chukī thī. Wuh kabhī Baitul-muqaddas ko nahīn chhortī thī, balki din rāt Allāh ko sijdā kartī, rozā rakhtī aur duā kartī thī. ³⁸ Us waqt wuh Mariyam aur Yūsuf ke pās ā kar Allāh kī tamjīd karne lagī. Sāth sāth wuh har ek ko jo is intazār meñ thā ki Allāh fidyā de kar Yarūshalam ko chhuṛāe, bachche ke bāre meñ batātī rahī.

Wuh Nāsarāt Wāpas Chale Jāte Haiñ

³⁹ Jab Īsā ke wālidain ne Rab kī shariyat meñ darj tamām farāyz adā kar lie to wuh Galīl meñ apne shahr Nāsarāt ko lauṭ gae. ⁴⁰ Wahāñ bachchā parwān charḥā aur taqwiyyat pātā gayā. Wuh hikmat-o-dānāi se māmūr thā, aur Allāh kā fazl us par thā.

Bārah Sāl kī Umr meñ Baitul-muqaddas Meñ

⁴¹ Īsā ke wālidain har sāl Fasah kī Īd ke lie Yarūshalam jāyā karte the. ⁴² Us sāl bhī wuh māmūl ke mutābiq īd ke lie gae jab Īsā bārah sāl kā thā. ⁴³ Īd ke iḡhtitām par wuh Nāsarāt wāpas jāne lage, lekin Īsā Yarūshalam meñ rah gayā. Pahle us ke wālidain ko mālūm na thā, ⁴⁴ kyonki wuh samajhte the ki wuh qāfile meñ kahīñ maujūd hai. Lekin chalte chalte pahlā din guzar gayā aur wuh ab tak nazar na āyā thā. Is par wālidain use apne rishtedāroñ aur azīzoñ meñ ḡhūñḡne lage. ⁴⁵ Jab wuh wahāñ na milā to Mariyam aur Yūsuf Yarūshalam wāpas gae aur wahāñ ḡhūñḡne lage. ⁴⁶ Tīn din ke bād wuh āḡhirkār Baitul-muqaddas meñ pahuñche. Wahāñ Īsā dīnī ustādoñ ke darmiyān baiṭhā un kī bāteñ sun rahā aur un se sawālāt pūchh rahā thā. ⁴⁷ Jis ne bhī us kī bāteñ sunīñ wuh us kī samajh aur jawāboñ se dang rah gayā. ⁴⁸ Use dekh kar us ke wālidain ghabrā gae. Us kī māñ ne kahā, “Beṭā, tū ne hamāre sāth yih kyon kiyā? Terā bāp aur maiñ tujhe ḡhūñḡte ḡhūñḡte shadīd koft kā shikār hue.”

⁴⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Āp ko mujhe talāsh karne kī kyā zarūrat thī? Kyā āp ko mālūm na

thā ki mujhe apne Bāp ke ghar meñ honā zarūr hai?”⁵⁰ Lekin wuh us kī bāt na samjhe.

⁵¹ Phir wuh un ke sāth rawānā ho kar Nāsarāt wāpas āyā aur un ke tābe rahā. Lekin us kī māñ ne yih tamām bāteñ apne dil meñ mahfūz rakheñ. ⁵² Yoñ Īsā jawān huā. Us kī samajh aur hikmat barhtī gāī, aur use Allāh aur insān kī maqbuliyat hāsil thī.

3

Yahyā Baptismā Dene Wāle kī K̄hidmat

¹ Phir Rom ke shahanshāh Tibariyus kī hukūmat kā pandrahwān sāl ā gayā. Us waqt Puntiyus Pilātus sūbā Yahūdiyā kā gawarnar thā, Herodes Antipās Galīl kā hākim thā, us kā bhāī Filippus Itūriyā aur Traḥhonītis ke ilāqe kā, jabki Lisāniyās Abilene kā. ² Hannā aur Kāyfā donoñ imām-e-āzam the. Un dinoñ meñ Allāh Yahyā bin Zakariyāh se hamkalām huā jab wuh registān meñ thā. ³ Phir wuh Dariyā-e-Yardan ke pūre ilāqe meñ se guzarā. Har jagah us ne elān kiyā ki taubā karke baptismā lo tāki tumheñ apne gunāhoñ kī muāfi mil jāe. ⁴ Yoñ Yasāyāh Nabī ke alfāz pūre hue jo us kī kitāb meñ darj haiñ:

‘Registān meñ ek āwāz pukār rahī hai,

Rab kī rāh taiyār karo!

Us ke rāste sīdhe banāo.

⁵ Lāzim hai ki har wādī bhar dī jāe,
zarūrī hai ki har pahār aur buland jagah
maidān ban jāe.

Jo ṭerhā hai use sīdhā kiyā jāe,

jo nāhamwār hai use hamwār kiyā jāe.

⁶ Aur tamām insān Allāh kī najāt dekheṅge.’

⁷ Jab bahut-se log Yahyā ke pās āe tāki us se baptismā leṅ to us ne un se kahā, “Ai zahrīle sāṅp ke bachcho! Kis ne tum ko āne wāle ḡhazab se bachne kī hidāyat kī? ⁸ Apnī zindagī se zāhir karo ki tum ne wāqaī taubā kī hai. Yih kḡhayāl mat karo ki ham to bach jāeṅge kyonki Ibrāhīm hamārā bāp hai. Maiṅ tum ko batātā hūṅ ki Allāh in pattharoṅ se bhī Ibrāhīm ke lie aulād paidā kar saktā hai. ⁹ Ab to adālat kī kulhārī darakḡhtoṅ kī jaṅoṅ par rakhī huī hai. Har darakḡht jo achchhā phal na lāe kātā aur āg meṅ jhoṅkā jāegā.”

¹⁰ Logoṅ ne us se pūchhā, “Phir ham kyā karenḡ?”

¹¹ Us ne jawāb diyā, “Jis ke pās do kurte haiṅ wuh ek us ko de de jis ke pās kuchh na ho. Aur jis ke pās khānā hai wuh use khilā de jis ke pās kuchh na ho.”

¹² Ṭaiks lene wāle bhī baptismā lene ke lie āe to unhoṅ ne pūchhā, “Ustād, ham kyā karenḡ?”

¹³ Us ne jawāb diyā, “Sirf utne ṭaiks lenā jitne hukūmat ne muqarrar kie haiṅ.”

¹⁴ Kuchh faujiyoṅ ne pūchhā, “Hameṅ kyā karnā chāhie?”

Us ne jawāb diyā, “Kisī se jabran yā ḡhalat ilzām lagā kar paise na lenā balki apnī jāyz āmdanī par iktifā karnā.”

¹⁵ Logoṅ kī tawaqquāt bahut baḡh gaīṅ. Wuh apne diloṅ meṅ sochne lage ki kyā yih Masih to nahīṅ hai? ¹⁶ Is par Yahyā un sab se muḡhātib ho kar kahne lagā, “Maiṅ to tumheṅ pānī se baptismā detā hūṅ, lekin ek āne wālā hai jo mujh

se barā hai. Maiñ us ke jūtoñ ke tasme kholne ke bhī lāyq nahīn. Wuh tumheñ Rūhul-quds aur āg se baptismā degā. ¹⁷ Wuh hāth meñ chhāj pakare hue anāj ko bhūse se alag karne ke lie taiyār kharā hai. Wuh gāhne kī jagah ko bilkul sāf karke anāj ko apne godām meñ jamā karegā. Lekin bhūse ko wuh aisī āg meñ jhoñkegā jo bujhne kī nahīn.”

¹⁸ Is qism kī bahut-sī aur bātoñ se us ne qaum ko nasīhat kī aur use Allāh kī khushkhabrī sunāī. ¹⁹ Lekin ek din yoñ huā ki Yahyā ne Galīl ke hākim Herodes Antipās ko dāntā. Wajah yih thī ki Herodes ne apne bhāī kī bīwī Herodiyās se shādī kar lī thī aur is ke alāwā aur bahut-se ghalat kām kie the. ²⁰ Yih malāmat sun kar Herodes ne apne ghalat kāmoñ meñ aur izāfā yih kiyā ki Yahyā ko jel meñ dāl diyā.

Īsā kā Baptismā

²¹ Ek din jab bahut-se logoñ ko baptismā diyā jā rahā thā to Īsā ne bhī baptismā liyā. Jab wuh duā kar rahā thā to āsmān khul gayā ²² aur Rūhul-quds jismānī sūrat meñ kabūtar kī tarah us par utar āyā. Sāth sāth āsmān se ek āwāz sunāī dī, “Tū merā pyārā Farzand hai, tujh se maiñ khush hūñ.”

Īsā kā Nasabnāmā

²³ Īsā taqrīban tīs sāl kā thā jab us ne khidmat shurū kī. Use Yūsuf kā beṭā samjhā jātā thā. Us kā nasabnāmā yih hai: Yūsuf bin Elī ²⁴ bin Mattāt bin Lāwī bin Malkī bin Yannā bin Yūsuf ²⁵ bin Mattitiyāh bin Amūs bin Nāhūm bin Asaliyāh bin Nogā ²⁶ bin Mā'at bin Mattitiyāh bin

Shamaī bin Yoseḡh bin Yūdāh ²⁷ bin Yūhannāh bin Resā bin Zarūbbābal bin Siyāltiyel bin Nerī ²⁸ bin Malikī bin Addī bin Qosām bin Ilmodām bin Er ²⁹ bin Yashua bin Iliyazar bin Yorīm bin Mattāt bin Lāwī ³⁰ bin Shamāūn bin Yahūdāh bin Yūsuf bin Yonām bin Iliyāqīm ³¹ bin Maleāh bin Minnāh bin Mattitiyāh bin Nātan bin Dāūd ³² bin Yassī bin Obed bin Boaz bin Salmon bin Nahson ³³ bin Ammīnadāb bin Admīn bin Arnī bin Hasron bin Fāras bin Yahūdāh ³⁴ bin Yāqūb bin Is'hāq bin Ibrāhīm bin Tārah bin Nahūr ³⁵ bin Sarūj bin Raū bin Falaj bin Ibar bin Silah ³⁶ bin Qīnān bin Arfaksad bin Sim bin Nūh bin Lamak ³⁷ bin Matūsilah bin Hanūk bin Yārid bin Mahalalel bin Qīnān ³⁸ bin Anūs bin Set bin Ādam. Ādam ko Allāh ne paidā kiya thā.

4

Īsā ko Āzmāyā Jātā Hai

¹ Īsā Dariyā-e-Yardan se wāpas āyā. Wuh Rūhul-quds se māmūr thā jis ne use registān meñ lā kar us kī rāhnumāī kī. ² Wahān use chālīs dīn tak Iblīs se āzmāyā gayā. Is pūre arse meñ us ne kuchh na khāyā. Āḡhirkār use bhūk lagī.

³ Phir Iblīs ne us se kahā, “Agar tū Allāh kā Farzand hai to is patthar ko hukm de ki roṭī ban jāe.”

⁴ Lekin Īsā ne inkār karke kahā, “Hargiz nahīn, kyoñki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai ki insān kī zindagī sirf roṭī par munhasir nahīn hotī.”

⁵ Is par Iblīs ne use kisī buland jagah par le jā kar ek lamhe meñ duniyā ke tamām mamālik

dikhāe. ⁶ Wuh bolā, “Main tujhe in mamālik kī shān-o-shaukat aur in par tamām iḡhtiyār dūngā. Kyoṅki yih mere sapurd kie gae haiṅ aur jise chāhūṅ de saktā hūṅ. ⁷ Lihāzā yih sab kuchh terā hī hogā. Shart yih hai ki tū mujhe sijdā kare.”

⁸ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Hargiz nahīṅ, kyoṅki kalām-e-muqaddas meṅ yoṅ likhā hai, ‘Rab apne Allāh ko sijdā kar aur sirf usī kī ibādat kar.’ ”

⁹ Phir Iblīs ne use Yarūshalam le jā kar Baitul-muqaddas kī sab se ūnchī jagah par khaṛā kiyā aur kahā, “Agar tū Allāh kā Farzand hai to yahān se chhalāng lagā de. ¹⁰ Kyoṅki kalām-e-muqaddas meṅ likhā hai, ‘Wuh apne farishton ko terī hifāzat karne kā hukm degā, ¹¹ aur wuh tujhe apne hāthon par uṭhā leṅge tāki tere pānwoṅ ko patthar se ṭhes na lage.’ ”

¹² Lekin Īsā ne tīsri bār inkār kiyā aur kahā, “Kalām-e-muqaddas yih bhī farmātā hai, ‘Rab apne Allāh ko na āzmānā.’ ”

¹³ In āzmāishoṅ ke bād Iblīs ne Īsā ko kuchh der ke lie chhoṛ diyā.

Khidmat kā Āghāz

¹⁴ Phir Īsā wāpas Galīl meṅ āyā. Us meṅ Rūhul-quds kī quwwat thī, aur us kī shohrat us pūre ilāqe meṅ phail gāi. ¹⁵ Wahān wuh un ke ibādatkḥānoṅ meṅ tālīm dene lagā, aur sab ne us kī tārif kī.

Īsā ko Nāsarat meṅ Radd Kiyā Jātā Hai

¹⁶ Ek din wuh Nāsarat pahuṅchā jahān wuh parwān chaṛhā thā. Wahān bhī wuh māmūl ke

mutābiq Sabat ke din maqāmī ibādatkhāne meñ jā kar kalām-e-muqaddas meñ se parhne ke lie kharā ho gayā. ¹⁷ Use Yasāyāh Nabī kī kitāb dī gaī to us ne tūmār ko khol kar yih hawālā dhūnd nikālā,

¹⁸ “Rab kā Rūh mujh par hai, kyonki us ne mujhe tel se masah karke gharīboñ ko khushkhabrī sunāne kā iḡhtiyār diyā hai.

Us ne mujhe yih elān karne ke lie bhejā hai ki qaidiyon ko rihāī milegī aur andhe dekheṅge.

Us ne mujhe bhejā hai ki main kuchle huon ko āzād karūñ

¹⁹ aur Rab kī taraf se bahālī ke sāl kā elān karūñ.”

²⁰ Yih kah kar Īsā ne tūmār ko lapeṭ kar ibādatkhāne ke mulāzim ko wāpas kar diyā aur baiṭh gayā. Sārī jamāt kī ānkheñ us par lagī thiñ.

²¹ Phir wuh bol uṭhā, “Āj Allāh kā yih farmān tumhāre sunte hī pūrā ho gayā hai.”

²² Sab Īsā ke haq meñ bāteñ karne lage. Wuh un purfāz bāton par hairatzadā the jo us ke muñh se niklīñ, aur wuh kahne lage, “Kyā yih Yūsuf kā beṭā nahīñ hai?”

²³ Us ne un se kahā, “Beshak tum mujhe yih kahāwat batāoge, ‘Ai ḡaṭṭar, pahle apne āp kā ilāj kar.’ Yānī sunane meñ āyā hai ki āp ne Kafarnahūm meñ mojize kie haiñ. Ab aise mojize yahāñ apne watanī shahr meñ bhī dikhāeñ. ²⁴ Lekin main tum ko sach batātā hūñ ki koī bhī nabī apne watanī shahr meñ maqbūl nahīñ hotā.

²⁵ Yih haqīqat hai ki Iliyās Nabī ke zamāne meñ Isrāīl meñ bahut-sī zarūratmand bewāen thīn, us waqt jab sārhe tīn sāl tak bārish na huī aur pūre mulk meñ saḡht kāl paṛā. ²⁶ Is ke bāwujūd Iliyās ko un meñ se kisī ke pās nahīn bhejā gayā balki ek Ġhairyahūdī bewā ke pās jo Saidā ke shahr Sārpāt meñ rahtī thī. ²⁷ Isī tarah Ilīshā nabī ke zamāne meñ Isrāīl meñ koṛh ke bahut-se marīz the. Lekin un meñ se kisī ko shifā na milī balki sirf Nāmān ko jo Mulk-e-Shām kā shahrī thā.”

²⁸ Jab ibādatḡhāne meñ jamā logoñ ne yih bāteñ sunīn to wuh baṛe taish meñ ā gae. ²⁹ Wuh uṭhe aur use shahr se nikāl kar us pahārī ke kināre le gae jis par shahr ko tāmīr kiyā gayā thā. Wahān se wuh use nīche girānā chāhte the, ³⁰ lekin Īsā un meñ se guzar kar wahān se chalā gayā.

Ādmī kā Badrūh kī Girift se Rihāī Pānā

³¹ Is ke bād wuh Galīl ke shahr Kafarnahūm ko gayā aur Sabat ke dīn ibādatḡhāne meñ logoñ ko sikhāne lagā. ³² Wuh us kī tālīm sun kar hakkā-bakkā rah gae. Kyonki wuh iḡhtiyār ke sāth tālīm detā thā. ³³ Ibādatḡhāne meñ ek ādmī thā jo kisī nāpāk rūh ke qabze meñ thā. Ab wuh chīḡh chīḡh kar bolne lagā, ³⁴ “Are Nāsarat ke Īsā, hamārā āp ke sāth kyā wāstā hai? Kyā āp hameñ halāk karne āe haiñ? Maiñ to jāntā hūn ki āp kaun haiñ, āp Allāh ke Quddūs haiñ.”

³⁵ Īsā ne use dāntḡ kar kahā, “Ḳhāmosh! Ādmī meñ se nikal jā!” Is par badrūh ādmī ko jamāt ke bīch meñ farsh par paṭak kar us meñ se nikal gaī. Lekin wuh ādmī zaḡhmī na huā.

³⁶ Tamām log ghabrā gae aur ek dūsre se kahne lage, “Us ādmī ke alfāz meñ kyā iḵhtiyār aur quwwat hai ki badrūheñ us kā hukm māntī aur us ke kahne par nikal jātī haiñ?” ³⁷ Aur Īsā ke bāre meñ charchā us pūre ilāqe meñ phail gayā.

Bahut-se Marīzoñ kī Shifāyābī

³⁸ Phir Īsā ibādatḵhāne ko chhoṛ kar Shamāūn ke ghar gayā. Wahāñ Shamāūn kī sās shadīd buḵhār meñ mubtalā thī. Unhoñ ne Īsā se guzārish kī ki wuh us kī madad kare. ³⁹ Us ne us ke sirhāne khare ho kar buḵhār ko ḍāntā to wuh utar gayā aur Shamāūn kī sās usī waqt uṭh kar un kī ḵhidmat karne lagī.

⁴⁰ Jab din ḍhal gayā to sab maqāmī log apne marīzoñ ko Īsā ke pās lāe. Ḵhāh un kī bīmāriyāñ kuchh bhī kyoñ na thīñ, us ne har ek par apne hāth rakh kar use shifā dī. ⁴¹ Bahutoñ meñ badrūheñ bhī thīñ jinhoñ ne nikalte waqt chillā kar kahā, “Tū Allāh kā Farzand hai.” Lekin chūñki wuh jāntī thīñ ki wuh Masīh hai is lie us ne unheñ ḍāntṅ kar bolne na diyā.

Ḵhushḵhabrī Har Ek ke lie Hai

⁴² Jab aglā din charḥā to Īsā shahr se nikal kar kisī wīrān jagah chalā gayā. Lekin hujūm use ḍhūñḍte ḍhūñḍte āḵhirkār us ke pās pahuñchā. Log use apne pās se jāne nahīñ denā chāhte the. ⁴³ Lekin us ne un se kahā, “Lāzim hai ki maiñ dūsre shahroñ meñ bhī jā kar Allāh kī bādshāhī kī ḵhushḵhabrī sunāūñ, kyoñki mujhe isī maqsad ke lie bhejā gayā hai.”

44 Chunānche wuh Yahūdiyā ke ibādatḵhānon meñ munādī kartā rahā.

5

Pahle Shāgirdoñ kī Bulāhaṭ

¹ Ek din Īsā Galīl kī Jhīl Gannesarat ke kināre par khaṛā hujūm ko Allāh kā kalām sunā rahā thā. Log sunte sunte itne qarīb ā gae ki us ke lie jagah kam ho gaī. ² Phir use do kashtiyān nazar āin jo jhīl ke kināre lagī thīn. Machhere un meñ se utar chuke the aur ab apne jāloñ ko dho rahe the. ³ Īsā ek kashtī par sawār huā. Us ne kashtī ke mālik Shamāūn se darḵhāst kī ki wuh kashtī ko kināre se thoṛā-sā dūr le chale. Phir wuh kashtī meñ baiṭhā aur hujūm ko tālīm dene lagā.

⁴ Tālīm dene ke iḵhtitām par us ne Shamāūn se kahā, “Ab kashtī ko wahān le jā jahān pānī gahrā hai aur apne jāloñ ko machhliyān pakaṛne ke lie dāl do.”

⁵ Lekin Shamāūn ne etarāz kiyā, “Ustād, ham ne to pūrī rāt baṛī koshish kī, lekin ek bhī na pakaṛī. Tāham āp ke kahne par main jāloñ ko dubārā dālūngā.” ⁶ Yih kah kar unhoñ ne gahre pānī meñ jā kar apne jāl dāl die. Aur wāqaī, machhliyōñ kā itnā baṛā ḡhol jāloñ meñ phaṅs gayā ki wuh phaṭne lage. ⁷ Yih dekh kar unhoñ ne apne sāthiyōñ ko ishārā karke bulāyā tāki wuh dūsri kashtī meñ ā kar un kī madad karen. Wuh āe aur sab ne mil kar donoñ kashtiyōñ ko itnī machhliyōñ se bhar diyā ki aḵhirkār donoñ dūbne ke ḵhatre meñ thīn. ⁸ Jab Shamāūn Patras ne yih sab kuchh dekhā to us ne Īsā ke sāmne

muñh ke bal gir kar kahā, “Ḳhudāwand, mujh se dūr chale jāēñ. Maiñ to gunāhgār hūñ.”⁹ Kyoñki wuh aur us ke sāthī itnī machhliyañ pakarñe kī wajah se saḳht hairān the. ¹⁰ Aur Zabdi ke beṭe Yāqūb aur Yūhannā kī hālat bhī yihī thī jo Shamāūn ke sāth mil kar kām karte the.

Lekin Īsā ne Shamāūn se kahā, “Mat ḍar. Ab se tū ādmiyoñ ko pakarā karegā.”

¹¹ Wuh apnī kashtiyōñ ko kināre par le āe aur sab kuchh chhor kar Īsā ke pīchhe ho lie.

Koṛh se Shifā

¹² Ek din Īsā kisī shahr meñ se guzar rahā thā ki wahāñ ek marīz milā jis kā pūrā jism koṛh se muta'assir thā. Jab us ne Īsā ko dekhā to wuh muñh ke bal gir paṛā aur iltijā kī, “Ai Ḳhudāwand, agar āp chāheñ to mujhe pāk-sāf kar sakte haiñ.”

¹³ Īsā ne apnā hāth baṛhā kar use chhuā aur kahā, “Maiñ chāhtā hūñ, pāk-sāf ho jā.” Is par bīmārī fauran dūr ho gaī. ¹⁴ Īsā ne use hidāyat kī ki wuh kisī ko na batāe ki kyā huā hai. Us ne kahā, “Sidhā Baitul-muqaddas meñ imām ke pās jā tāki wuh terā muāynā kare. Apne sāth wuh qurbānī le jā jis kā taqāzā Mūsā kī shariyat un se kartī hai jinheñ koṛh se shifā miltī hai. Yoñ alāniyā tasdiq ho jāegī ki tū wāqaī pāk-sāf ho gayā hai.”

¹⁵ Tāham Īsā ke bāre meñ ḳhabar aur zyādā tezi se phailtī gaī. Logoñ ke baṛe guroh us ke pās āte rahe tāki us kī bāteñ suneñ aur us ke hāth se shifā pāēñ. ¹⁶ Phir bhī wuh kāī bār unheñ chhor

kar duā karne ke lie wīrān jaghoñ par jāyā kartā thā.

Maflūj ke lie Chhat Kholī Jātī Hai

¹⁷ Ek din wuh logoñ ko tālīm de rahā thā. Farīsī aur sharīat ke ālim bhī Galīl aur Yahūdiyā ke har gānw aur Yarūshalam se ā kar us ke pās baiṭhe the. Aur Rab kī qudrat use shifā dene ke lie tahrīk de rahī thī. ¹⁸ Itne meñ kuchh ādmī ek maflūj ko chārpāī par ḍāl kar wahāñ pahuñche. Unhoñ ne use ghar ke andar Īsā ke sāmne rakhne kī koshish kī, ¹⁹ lekin befāydā. Ghar meñ itne log the ki andar jānā nāmumkin thā. Is lie wuh ākhirkār chhat par chaṛh gae aur kuchh ṭāyleñ udheṛ kar chhat kā ek hissā khol diyā. Phir unhoñ ne chārpāī ko maflūj samet hujūm ke darmiyān Īsā ke sāmne utārā. ²⁰ Jab Īsā ne un kā imān dekhā to us ne maflūj se kahā, “Ai ādmī, tere gunāh muāf kar die gae haiñ.”

²¹ Yih sun kar sharīat ke ālim aur Farīsī soch-bichār meñ paṛ gae. “Yih kis tarah kā bandā hai jo is qism kā kufr baktā hai? Sirf Allāh hī gunāh muāf kar saktā hai.”

²² Lekin Īsā ne jān liyā ki yih kyā soch rahe haiñ, is lie us ne pūchhā, “Tum dil meñ is tarah kī bāteñ kyoñ soch rahe ho? ²³ Kyā maflūj se yih kahnā zyādā āsān hai ki ‘Tere gunāh muāf kar die gae haiñ’ yā yih ki ‘Uṭh kar chal-phir’? ²⁴ Lekin main tum ko dikhātā hūñ ki Ibn-e-Ādam ko wāqāī duniyā meñ gunāh muāf karne kā ikhtiyār hai.” Yih kah kar wuh maflūj se muḥhātib huā, “Uṭh, apnī chārpāī uṭhā kar apne ghar chalā jā.”

²⁵ Logoñ ke deḳhte deḳhte wuh ādmī kharā huā aur apnī chārpāi uṭhā kar Allāh kī hamd-osanā karte hue apne ghar chalā gayā. ²⁶ Yih dekh kar sab saḳht hairatzadā hue aur Allāh kī tamjīd karne lage. Un par ḳhauf chhā gayā aur wuh kah uṭhe, “Āj ham ne nāqābil-e-yaqīn bāteñ dekhī haiñ.”

Īsā Mattī ko Bulātā Hai

²⁷ Is ke bād Īsā nikal kar ek ṭaiks lene wāle ke pās se guzarā jo apnī chaukī par baiṭhā thā. Us kā nām Lāwī thā. Use dekh kar Īsā ne kahā, “Mere pīchhe ho le.” ²⁸ Wuh uṭhā aur sab kuchh chhoṛ kar us ke pīchhe ho liyā.

²⁹ Bād meñ us ne apne ghar meñ Īsā kī baṛī ziyāfat kī. Bahut-se ṭaiks lene wāle aur dīgar mehmān is meñ sharīk hue. ³⁰ Yih dekh kar kuchh Farīsiyoñ aur un se tālluḳ rakhne wāle shariyat ke ālimoñ ne Īsā ke shāgirdoñ se shikāyat kī. Unhoñ ne kahā, “Tum ṭaiks lene wāloñ aur gunāhgāroñ ke sāth kyoñ khāte-pīte ho?”

³¹ Īsā ne jawāb diyā, “Sehhatmandoñ ko dāḳṭar kī zarūrat nahīñ hotī balki marīzoñ ko. ³² Maiñ rāstbāzoñ ko nahīñ balki gunāhgāroñ ko bulāne ayā hūñ tāki wuh taubā karen.”

Shāgird Rozā Kyoñ Nahīñ Rakhte?

³³ Kuchh logoñ ne Īsā se ek aur sawāl pūchhā, “Yahyā ke shāgird aksar rozā rakhte haiñ. Aur sāth sāth wuh duā bhī karte rahte haiñ. Farīsiyoñ ke shāgird bhī isī tarah karte haiñ. Lekin āp ke shāgird khāne-pīne kā silsilā jāri rakhte haiñ.”

³⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum shādī ke mehmānoñ ko rozā rakhne ko kah sakte ho jab dūlhā un ke darmiyān hai? Hargiz nahīn!
³⁵ Lekin ek din āegā jab dūlhā un se le liyā jāegā. Us waqt wuh zarūr rozā rakheñge.”

³⁶ Us ne unheñ yih misāl bhī dī, “Kaun kisī nae libās ko phar kar us kā ek tukrā kisī purāne libās meñ lagāegā? Koī bhī nahīn! Agar wuh aisā kare to na sirf nayā libās kharāb hogā balki us se liyā gayā tukrā purāne libās ko bhī kharāb kar degā. ³⁷ Isī tarah koī bhī angūr kā tązā ras purānī aur belachak mashkoñ meñ nahīn dālegā. Agar wuh aisā kare to purānī mashkeñ paidā hone wālī gais ke bāis phar jāengī. Natīje meñ mai aur mashkeñ donoñ zāe ho jāengī. ³⁸ Is lie angūr kā tązā ras naī mashkoñ meñ dālā jātā hai jo lachkdār hotī haiñ. ³⁹ Lekin jo bhī purānī mai pīnā pasand kare wuh angūr kā nayā aur tązā ras pasand nahīn karegā. Wuh kahegā ki purānī hī behtar hai.”

6

Sabat ke बारे में Sawāl

¹ Ek din Īsā anāj ke khetoñ meñ se guzar rahā thā. Chalthe chalte us ke shāgird anāj kī bāleñ torne aur apne hāthoñ se mal kar khāne lage. Sabat kā din thā. ² Yih dekh kar kuchh Farīsiyoñ ne kahā, “Tum yih kyoñ kar rahe ho? Sabat ke din aisā karnā manā hai.”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne kabhī nahīn parhā ki Dāūd ne kyā kiyā jab use aur us ke sāthiyoñ ko bhūk lagī thī? ⁴ Wuh Allāh ke ghar meñ dākhlil huā aur Rab ke lie maḥsūsshudā

roṭiyān le kar khāin, agarche sirf imāmoñ ko inheñ khāne kī ijāzat hai. Aur us ne apne sāthiyon ko bhī yih roṭiyān khilāin.”⁵ Phir Īsā ne un se kahā, “Ibn-e-Ādam Sabat kā mālik hai.”

Sūkhe Hāth kī Shifā

⁶ Sabat ke ek aur din Īsā ibādatkhāne meñ jā kar sikhāne lagā. Wahāñ ek ādmī thā jis kā dahnā hāth sūkhā huā thā. ⁷ Sharīat ke ālim aur Farīsī baṛe ḡhaur se dekh rahe the ki kyā Īsā is ādmī ko āj bhī shifā degā? Kyoñki wuh us par ilzām lagāne kā koī bahānā ḡhūnd rahe the. ⁸ Lekin Īsā ne un kī soch ko jān liyā aur us sūkhe hāth wāle ādmī se kahā, “Uṭh, darmiyān meñ khaṛā ho.” Chunāñche wuh ādmī khaṛā huā. ⁹ Phir Īsā ne un se pūchhā, “Mujhe batāo, sharīat hameñ Sabat ke dīn kyā karne kī ijāzat detī hai, nek kām karne kī yā ḡhalat kām karne kī, kisī kī jān bachāne kī yā use tabāh karne kī?” ¹⁰ Wuh kḡhāmosh ho kar apne irdgird ke tamām logoñ kī taraf dekhne lagā. Phir us ne kahā, “Apnā hāth āge baṛhā.” Us ne aisā kiyā to us kā hāth bahāl ho gayā.

¹¹ Lekin wuh āpe meñ na rahe aur ek dūsre se bāt karne lage ki ham Īsā se kis tarah nipaṭ sakte haiñ?

Īsā Bārah Rasūloñ ko Muqarrar Kartā Hai

¹² Unhīn dinoñ meñ Īsā nikal kar duā karne ke lie pahār par chaṛh gayā. Duā karte karte pūrī rāt guzar gaī. ¹³ Phir us ne apne shāgirdoñ ko apne pās bulā kar un meñ se bārah ko chun liyā, jinheñ us ne apne rasūl muqarrar kiyā. Un ke nām yih haiñ: ¹⁴ Shamāūn jis kā laqab us

ne Patras rakhā, us kā bhāī Andriyās, Yāqūb, Yūhannā, Filippus, Bartulmāī, ¹⁵ Mattī, Tomā, Yāqūb bin Halfaī, Shamāun Mujāhid, ¹⁶ Yahūdāh bin Yāqūb aur Yahūdāh Iskariyotī jis ne bād meñ use dushman ke hawāle kar diyā.

Īsā Tālīm aur Shifā Detā Hai

¹⁷ Phir wuh un ke sāth pahāṛ se utar kar ek khule aur hamwār maidān meñ khaṛā huā. Wahān shāgirdoñ kī baṛī tādād ne use gher liyā. Sāth hī bahut-se log Yahūdiyā, Yarūshalam aur Sūr aur Saidā ke sāhilī ilāqe se ¹⁸ us kī tālīm sunane aur bīmāriyoñ se shifā pāne ke lie āe the. Aur jinheñ badrūheñ tang kar rahī thīñ unheñ bhī shifā milī. ¹⁹ Tamām log use chhūne kī koshish kar rahe the, kyoñki us meñ se quwwat nikal kar sab ko shifā de rahī thī.

Kaun Mubāarak Hai?

²⁰ Phir Īsā ne apne shāgirdoñ kī taraf dekh kar kahā,

“Mubāarak ho tum jo zarūratmand ho,
kyoñki Allāh kī bādshāhī tum ko hī hāsīl hai.

²¹ Mubāarak ho tum jo is waqt bhūke ho,
kyoñki ser ho jāoge.

Mubāarak ho tum jo is waqt rote ho,
kyoñki khushī se hañsoge.

²² Mubāarak ho tum jab log is lie tum se nafrat karte aur tumhārā huqqā-pānī band karte haiñ ki tum Ibn-e-Ādam ke pairokār ban gae ho. Hāñ, mubāarak ho tum jab wuh isī wajah se tumheñ lān-tān karte aur tumhārī badnāmī karte haiñ.

²³ Jab wuh aisā karte haiñ to shādmān ho kar khushī se nācho, kyoñki āsmān par tum ko baṛā

ajr milegā. Un ke bāpdādā ne yihī sulūk nabiyon ke sāth kiyā thā.

²⁴ Magar tum par afsos jo ab daulatmand ho, kyonki tumhārā sukūn yihīn khatm ho jāegā.

²⁵ Tum par afsos jo is waqt kḥūb ser ho, kyonki bād meñ tum bhūke hoge. Tum par afsos jo ab hañs rahe ho, kyonki ek waqt āegā ki ro ro kar mātām karoge.

²⁶ Tum par afsos jin kī tamām log tārīf karte haiñ, kyonki un ke bāpdādā ne yihī sulūk jhūṭe nabiyon ke sāth kiyā thā.

Apne Dushmanon se Muhabbat Rakhnā

²⁷ Lekin tum ko jo sun rahe ho main yih batātā hūñ, apne dushmanon se muhabbat rakho, aur un se bhalāi karo jo tum se nafrat karte haiñ.

²⁸ Jo tum par lānat karte haiñ unheñ barkat do, aur jo tum se burā sulūk karte haiñ un ke lie duā karo. ²⁹ Agar koī tumhāre ek gāl par thappar māre to use dūsrā gāl bhī pesh kar do. Isī tarah agar koī tumhārī chādar chhīn le to use qamīs lene se bhī na roko. ³⁰ Jo bhī tum se kuchh māngtā hai use do. Aur jis ne tum se kuchh liyā hai us se use wāpas dene kā taqāzā na karo. ³¹ Logon ke sāth waisā sulūk karo jaisā tum chāhte ho ki wuh tumhāre sāth karen.

³² Agar tum sirf unhīn se muhabbat karo jo tum se karte haiñ to is meñ tumhārī kyā kḥās mehrbānī hogī? Gunāhgār bhī aisā hī karte haiñ. ³³ Aur agar tum sirf unhīn se bhalāi karo jo tum se bhalāi karte haiñ to is meñ tumhārī kyā kḥās mehrbānī hogī? Gunāhgār

bhī aisā hī karte haiñ. ³⁴ Isī tarah agar tum sirf unhīñ ko udhār do jin ke bāre meñ tumheñ andāzā hai ki wuh wāpas kar deñge to is meñ tumhārī kyā kḥās mehrbānī hogī? Gunāhgār bhī gunāhgāroñ ko udhār dete haiñ jab unheñ sab kuchh wāpas milne kā yaqīn hotā hai. ³⁵ Nahīñ, apne dushmanoñ se muhabbat karo aur unhīñ se bhalāi karo. Unheñ udhār do jin ke bāre meñ tumheñ wāpas milne kī ummīd nahīñ hai. Phir tum ko baṛā ajr milegā aur tum Allāh T'ālā ke farzand sābit hoge, kyonki wuh bhī nāshukroñ aur bure logoñ par nekī kā izhār kartā hai. ³⁶ Lāzim hai ki tum rahmdil ho kyonki tumhārā Bāp bhī rahmdil hai.

Munsif na Bananā

³⁷ Dūsroñ kī adālat na karnā to tumhārī bhī adālat nahīñ kī jāegī. Dūsroñ ko mujrim qarār na denā to tum ko bhī mujrim qarār nahīñ diyā jāegā. Muāf karo to tum ko bhī muāf kar diyā jāegā. ³⁸ Do to tum ko bhī diyā jāegā. Hāñ, jis hisāb se tum ne diyā usī hisāb se tum ko diyā jāegā, balki paimānā dabā dabā aur hilā hilā kar aur labrez karke tumhārī jholī meñ ḍāl diyā jāegā. Kyonki jis paimāne se tum nāpte ho usī se tumhāre lie nāpā jāegā.”

³⁹ Phir Īsā ne yih misāl pesh kī. “Kyā ek andhā dūsre andhe kī rāhnumāi kar saktā hai? Hargiz nahīñ! Agar wuh aisā kare to donoñ gaṛhe meñ gir jāeñge. ⁴⁰ Shāgird apne ustād se baṛā nahīñ hotā balki jab use pūrī ṭrening milī ho to wuh apne ustād hī kī mānind hogā.

41 Tū kyoñ ḡhaur se apne bhāī kī āñkh meñ paṛe tinke par nazar kartā hai jabki tujhe wuh shahtīr nazar nahīn ātā jo terī apnī āñkh meñ hai? 42 Tū kyoñkar apne bhāī se kah saktā hai, ‘Bhāī, ṭhahro, mujhe tumhārī āñkh meñ paṛā tinkā nikālne do’ jabki tujhe apnī āñkh kā shahtīr nazar nahīn ātā? Riyākār! Pahle apnī āñkh ke shahtīr ko nikāl. Tab hī tujhe bhāī kā tinkā sāf nazar āegā aur tū use achchhī tarah se dekh kar nikāl sakegā.

Daraḡht Us ke Phal se Pahchānā Jātā Hai

43 Na achchhā daraḡht ḡharāb phal lātā hai, na ḡharāb daraḡht achchhā phal. 44 Har qism kā daraḡht us ke phal se pahchānā jātā hai. Ḳhārdār jhāriyoñ se anjīr yā angūr nahīn toṛe jāte. 45 Nek shaḡhs kā achchhā phal us ke dil ke achchhe ḡhazāne se nikaltā hai jabki bure shaḡhs kā ḡharāb phal us ke dil kī burāī se nikaltā hai. Kyoñki jis chīz se dil bharā hotā hai wuhī chhalak kar muñh se nikaltī hai.

Do Qism ke Makān

46 Tum kyoñ mujhe ‘Ḳhudāwand, Ḳhudāwand’ kah kar pukārte ho? Merī bāt par to tum amal nahīn karte. 47 Lekin main tum ko batātā hūñ ki wuh shaḡhs kis kī mānind hai jo mere pās ā kar merī bāt sun letā aur us par amal kartā hai. 48 Wuh us ādmī kī mānind hai jis ne apnā makān banāne ke lie gahrī buniyād kī khudāī karwāī. Khod khod kar wuh chaṭān tak pahuñch gayā. Usī par us ne makān kī buniyād rakhī. Makān mukammal huā to ek din sailāb āyā. Zor se bahtā huā pānī makān se ṭakrāyā,

lekin wuh use hilā na sakā kyoṅki wuh mazbūti se banāyā gayā thā. ⁴⁹ Lekin jo merī bāt suntā aur us par amal nahīn kartā wuh us shaḡhs kī mānind hai jis ne apnā makān buniyād ke baḡhair zamīn par hī tāmīr kiyā. Jyoṅ hī zor se bahtā huā pānī us se ṭakrāyā to wuh gir gayā aur sarāsar tabāh ho gayā.”

7

Romī Afsar ke Ġhulām kī Shifā

¹ Yih sab kuchh logoṅ ko sunāne ke bād Īsā Kafarnahūm chalā gayā. ² Wahān sau faujiyoṅ par muqarrar ek afsar rahtā thā. Un dinon meṅ us kā ek ḡhulām jo use bahut azīz thā bīmār paṛ gayā. Ab wuh marne ko thā. ³ Chūnki afsar ne Īsā ke bāre meṅ sunā thā is lie us ne Yahūdiyoṅ ke kuchh buzurg yih darḡhāst karne ke lie us ke pās bhej die ki wuh ā kar ḡhulām ko shifā de. ⁴ Wuh Īsā ke pās pahuṅch kar baṛe zor se iltijā karne lage, “Yih ādmī is lāyq hai ki āp us kī darḡhāst pūrī karen, ⁵ kyoṅki wuh hamārī qaum se pyār kartā hai, yahān tak ki us ne hamāre lie ibādatḡhānā bhī tāmīr karwāyā hai.”

⁶ Chunānche Īsā un ke sāth chal paṛā. Lekin jab wuh ghar ke qarīb pahuṅch gayā to afsar ne apne kuchh dost yih kah kar us ke pās bhej die ki “Ḳhudāwand, mere ghar meṅ āne kī taklīf na karen, kyoṅki main is lāyq nahīn hūn. ⁷ Is lie main ne ḡhud ko āp ke pās āne ke lāyq bhī na samjhā. Bas wahīn se kah deṅ to merā ḡhulām shifā pā jāegā. ⁸ Kyoṅki mujhe ḡhud ālā afsaron ke hukm par chalnā paṛtā hai aur mere mātaht

bhī faujī haiñ. Ek ko kahtā hūñ, ‘Jā!’ To wuh jātā hai aur dūsre ko ‘Ā!’ To wuh ātā hai. Isī tarah maiñ apne naukar ko hukm detā hūñ, ‘Yih kar!’ To wuh kartā hai.”

⁹ Yih sun kar Īsā nihāyat hairān huā. Us ne muṛ kar apne pīchhe āne wāle hujūm se kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ, maiñ ne Isrāil meñ bhī is qism kā imān nahīñ pāyā.”

¹⁰ Jab afsar kā paighām pahuñchāne wāle ghar wāpas āe to unhoñ ne dekhā ki ghulām kī sehhat bahāl ho chukī hai.

Bewā kā Beṭā Zindā Kiyā Jātā Hai

¹¹ Kuchh der ke bād Īsā apne shāgirdoñ ke sāth Nāyn Shahr ke lie rawānā huā. Ek barā hujūm bhī sāth chal rahā thā. ¹² Jab wuh shahr ke darwāze ke qarīb pahuñchā to ek janāzā niklā. Jo naujawān faut huā thā us kī māñ bewā thī aur wuh us kā iklautā beṭā thā. Māñ ke sāth shahr ke bahut-se log chal rahe the. ¹³ Use dekh kar Ḳhudāwand ko us par barā tars āyā. Us ne us se kahā, “Mat ro.” ¹⁴ Phir wuh janāze ke pās gayā aur use chhuā. Use uṭhāne wāle ruk gae to Īsā ne kahā, “Ai naujawān, maiñ tujhe kahtā hūñ ki uṭh.” ¹⁵ Murdā uṭh baiṭhā aur bolne lagā. Īsā ne use us kī māñ ke sapurd kar diyā.

¹⁶ Yih dekh kar tamām logoñ par Ḳhauf tārī ho gayā aur wuh Allāh kī tamjīd karkē kahne lage, “Hamāre darmiyān ek barā nabī barpā huā hai. Allāh ne apnī qaum par nazar kī hai.”

¹⁷ Aur Īsā ke bāre meñ yih Ḳhabar pūre Yahūdiyā aur irdgird ke ilāqe meñ phail gai.

Yahyā kā Īsā se Sawāl

18 Yahyā ko bhī apne shāgirdoñ kī mārifat in tamām wāqiyāt ke bāre meñ patā chalā. Is par us ne do shāgirdoñ ko bulā kar 19 unheñ yih pūchhne ke lie Ḳhudāwand ke pās bhejā, “Kyā āp wuhī haiñ jise ānā hai yā ham kisī aur ke intazār meñ raheñ?”

20 Chunāñche yih shāgird Īsā ke pās pahuñch kar kahne lage, “Yahyā baptismā dene wāle ne hameñ yih pūchhne ke lie bhejā hai ki kyā āp wuhī haiñ jise ānā hai yā ham kisī aur kā intazār kareñ?”

21 Īsā ne usī waqt bahut-se logoñ ko shifā dī thī jo muḳhtalif qism kī bīmāriyoñ, musibatoñ aur badrūhoñ kī girift meñ the. Andhoñ kī āñkheñ bhī bahāl ho gai thīñ. 22 Is lie us ne jawāb meñ Yahyā ke qāsidoñ se kahā, “Yahyā ke pās wāpas jā kar use sab kuchh batā denā jo tum ne dekhā aur sunā hai. ‘Andhe deḳhte, langaṛe chalte phirte haiñ, koṛhiyoñ ko pāk-sāf kiyā jātā hai, bahre sunte haiñ, murdoñ ko zindā kiyā jātā hai aur ḡharīboñ ko Allāh kī ḳhushḳhabrī sunāi jātī hai.’ 23 Yahyā ko batāo, ‘Mubārak hai wuh jo mere sabab se ṭhokar khā kar bargashtā nahīn hotā.’ ”

24 Yahyā ke yih qāsīd chale gae to Īsā hujūm se Yahyā ke bāre meñ bāt karne lagā, “Tum registān meñ kyā deḳhne gae the? Ek sarkandā jo hawā ke har jhoñke se hiltā hai? Beshak nahīn. 25 Yā kyā wahāñ jā kar aise ādmī kī tawaqgo kar rahe the jo nafīs aur mulāym libās pahne hue hai? Nahīn, jo shāñdār kapṛe pahante aur aish-o-ishrat meñ zindagī guzārte haiñ wuh shāhī mahaloñ meñ pāe jāte haiñ.

²⁶ To phir tum kyā dekhne gae the? Ek nabī ko? Bilkul sahīh, balki main tum ko batātā hūn ki wuh nabī se bhī baṛā hai. ²⁷ Usī ke bāre mein kalām-e-muqaddas mein likhā hai, ‘Dekh main apne paighambar ko tere āge āge bhej detā hūn jo tere sāmne rāstā taiyār karegā.’ ²⁸ Main tum ko batātā hūn ki is duniyā mein paidā hone wālā koī bhī shaḥs Yahyā se baṛā nahīn hai. To bhī Allāh kī bādshāhī mein dāḥil hone wālā sab se chhoṭā shaḥs us se baṛā hai.”

²⁹ Bāt yih thī ki tamām qaum bashamūl ṭaiks lene wāloñ ne Yahyā kā paighām sun kar Allāh kā insāf mān liyā aur Yahyā se baptismā liyā thā. ³⁰ Sirf Farīsī aur shariyat ke ulamā ne apne bāre mein Allāh kī marzī ko radd karke Yahyā kā baptismā lene se inkār kiyā thā.

³¹ Isā ne bāt jāri rakhī, “Chunāñche main is nasl ke logoñ ko kis se tashbīh dūn? Wuh kis se mutābiqat rakhte haiñ? ³² Wuh un bachchoñ kī mānind haiñ jo bāzār mein baiṭhe khel rahe haiñ. Un mein se kuchh ūñchī āwāz se dūsre bachchoñ se shikāyat kar rahe haiñ, ‘Ham ne bānsrī bajāi to tum na nāche. Phir ham ne nohā ke gīt gāe, lekin tum na roe.’ ³³ Dekho, Yahyā baptismā dene wālā āyā aur na roṭī khāi, na mai pī. Yih dekh kar tum kahte ho ki us mein badrūh hai. ³⁴ Phir Ibn-e-Ādam khātā aur pītā huā āyā. Ab tum kahte ho, ‘Dekho yih kaisā peṭū aur sharābī hai. Aur wuh ṭaiks lene wāloñ aur gunāhgāroñ kā dost bhī hai.’ ³⁵ Lekin hikmat apne tamām bachchoñ se hī sahīh sābit huī hai.”

Isā Shamāun Farīsī ke Ghar Mein

³⁶ Ek Farīsī ne Īsā ko khānā khāne kī dāwat dī. Īsā us ke ghar jā kar khānā khāne ke lie baiṭh gayā. ³⁷ Us shahr meñ ek badchalan aurat rahtī thī. Jab use patā chalā ki Īsā us Farīsī ke ghar meñ khānā khā rahā hai to wuh itrdān meñ beshqīmat itr lā kar ³⁸ pīchhe se us ke pānwoñ ke pās kharī ho gaī. Wuh ro parī aur us ke ānsū ṭapak ṭapak kar Īsā ke pānwoñ ko tar karne lage. Phir us ne us ke pānwoñ ko apne bāloñ se poñchh kar unheñ chūmā aur un par itr ḍālā. ³⁹ Jab Īsā ke Farīsī mezbān ne yih dekhā to us ne dil meñ kahā, “Agar yih ādmī nabī hotā to use mālūm hotā ki yih kis qism kī aurat hai jo use chhū rahī hai, ki yih gunāhgār hai.”

⁴⁰ Īsā ne in kḥayālāt ke jawāb meñ us se kahā, “Shamāūn, maiñ tujhe kuchh batānā chāhtā hūñ.”

Us ne kahā, “Jī ustād, batāeñ.”

⁴¹ Īsā ne kahā, “Ek sāhūkār ke do qarzdār the. Ek ko us ne chāñdī ke 500 sikke die the aur dūsre ko 50 sikke. ⁴² Lekin donoñ apnā qarz adā na kar sake. Yih dekh kar us ne donoñ kā qarz muāf kar diyā. Ab mujhe batā, donoñ qarzdāroñ meñ se kaun use zyādā azīz rakhegā?”

⁴³ Shamāūn ne jawāb diyā, “Mere kḥayāl meñ wuh jise zyādā muāf kiyā gayā.”

Īsā ne kahā, “Tū ne ṭhīk andāzā lagāyā hai.”

⁴⁴ Aur aurat kī taraf muṛ kar us ne Shamāūn se bāt jāri rakhī, “Kyā tū is aurat ko deḳhtā hai?”

⁴⁵ Jab maiñ is ghar meñ āyā to tū ne mujhe pānw dhone ke lie pānī na diyā. Lekin is ne mere pānwoñ ko apne ānsuoñ se tar karke apne bāloñ se poñchh kar kḥushk kar diyā hai. Tū ne mujhe

bosā na diyā, lekin yih mere andar āne se le kar ab tak mere pānwoñ ko chūmne se bāz nahīn rahī. ⁴⁶ Tū ne mere sar par zaitūn kā tel na ḍālā, lekin is ne mere pānwoñ par itr ḍālā. ⁴⁷ Is lie maiñ tujhe batātā hūñ ki is ke gunāhoñ ko go wuh bahut haiñ muāf kar diyā gayā hai, kyonki is ne bahut muhabbat kā izhār kiyā hai. Lekin jise kam muāf kiyā gayā ho wuh kam muhabbat rakhtā hai.”

⁴⁸ Phir Īsā ne aurat se kahā, “Tere gunāhoñ ko muāf kar diyā gayā hai.”

⁴⁹ Yih sun kar jo sāth baiṭhe the āpas meñ kahne lage, “Yih kis qism kā shaḡhs hai jo gunāhoñ ko bhī muāf kartā hai?”

⁵⁰ Lekin Īsā ne ḡhātūn se kahā, “Tere īmān ne tujhe bachā liyā hai. Salāmatī se chalī jā.”

8

Ḳhidmatguzār Ḳhawātīn Īsā ke sāth Safr Kartī Haiñ

¹ Is ke kuchh der bād Īsā muḡhtalif shahron aur dehātoñ meñ se guzar kar safr karne lagā. Har jagah us ne Allāh kī bādshāhī ke bāre meñ ḡhushḡhabrī sunāī. Us ke bārah shāgird us ke sāth the, ² nīz kuchh ḡhawātīn bhī jinheñ us ne badrūhoñ se rihāī aur bīmāriyoñ se shifā dī thī. In meñ se ek Mariyam thī jo Magdalīnī kahlāti thī jis meñ se sāt badrūheñ nikālī gaī thīñ. ³ Phir Yuannā jo Ḳhūzā kī biwī thī. (Ḳhūzā Herodes Bādshāh kā ek afsar thā.) Sūsannā aur dīgar kāi ḡhawātīn bhī thīñ jo apne mālī wasāyl se un kī ḡhidmat kartī thīñ.

Bīj Bone Wāle kī Tamsīl

⁴ Ek din Īsā ne ek baṛe hujūm ko ek tamsīl sunāī. Log muḡhtalif shahroñ se use sunane ke lie jamā ho gae the.

⁵ “Ek kisān bīj bone ke lie niklā. Jab bīj idhar-udhar bikhar gayā to kuchh dāne rāste par gire. Wahāñ unheñ pāñwoñ tale kuchlā gayā aur parindoñ ne unheñ chug liyā. ⁶ Kuchh pathrīlī zamīn par gire. Wahāñ wuh ugne to lage, lekin namī kī kamī thī, is lie paude kuchh der ke bād sūkh gae. ⁷ Kuchh dāne ḡhudrau kāñtedār paudoñ ke darmiyān bhī gire. Wahāñ wuh ugne to lage, lekin ḡhudrau paudoñ ne sāth sāth baṛh kar unheñ phalne-phūlne kī jagah na dī. Chunāñche wuh bhī ḡhatm ho gae. ⁸ Lekin aise dāne bhī the jo zarḡhez zamīn par gire. Wahāñ wuh ug sake aur jab fasal pak gaī to sau gunā zyādā phal paidā huā.”

Yih kah kar Īsā pukār uṡhā, “Jo sun saktā hai wuh sun le!”

Tamsīloñ kā Maḡsad

⁹ Us ke shāgirdoñ ne us se pūchhā ki is tamsīl kā kyā matlab hai? ¹⁰ Jawāb meñ us ne kahā, “Tum ko to Allāh kī bādshāhī ke bhed samajhne kī liyāqat dī gaī hai. Lekin main dūsroñ ko samjhāne ke lie tamsīleñ istemāl kartā hūñ tāki pāk kalām pūrā ho jāe ki ‘Wuh apnī āñkhoñ se dekheñge magar kuchh nahīñ jāneñge, wuh apne kānoñ se suneñge magar kuchh nahīñ samjheñge.’”

Bīj Bone Wāle kī Tamsīl kā Matlab

¹¹ Tamsīl kā matlab yih hai: Bīj se murād Allāh kā kalām hai. ¹² Rāh par gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām sunte to haiñ, lekin phir Iblīs ā kar use un ke diloñ se chhīn letā hai, aisā na ho ki wuh īmān lā kar najāt pāeñ. ¹³ Pathrīlī zamīn par gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām sun kar use khushī se qabūl to kar lete haiñ, lekin jaṛ nahīn pakarte. Natīje meñ agarche wuh kuchh der ke lie īmān rakhte haiñ to bhī jab kisī āzmāish kā sāmnā karnā partā hai to wuh bargashtā ho jāte haiñ. ¹⁴ Khudrau kāñtedār padoñ ke darmiyān gire hue dāne wuh log haiñ jo sunte to haiñ, lekin jab wuh chale jāte haiñ to rozmarā kī pareshāniyān, daulat aur zindagī kī aish-o-ishrat unheñ phalne-phūlne nahīn detī. Natīje meñ wuh phal lāne tak nahīn pahuñchte. ¹⁵ Is ke muqābale meñ zarkhez zamīn meñ gire hue dāne wuh log haiñ jin kā dil diyānatdār aur achchhā hai. Jab wuh kalām sunte haiñ to wuh use apnāte aur sābitqadmī se taraqqī karte karte phal lāte haiñ.

Koī Charāgh ko Bartan ke nīche Nahīn Chhupātā

¹⁶ Jab koī charāgh jalātā hai to wuh use kisī bartan yā chārpāi ke nīche nahīn rakhtā, balki use shamādān par rakh detā hai tāki us kī raushnī andar āne wāloñ ko nazar āe.

¹⁷ Jo kuchh bhī is waqt poshīdā hai wuh ākhir meñ zāhir ho jāegā, aur jo kuchh bhī chhupā huā hai wuh mālūm ho jāegā aur raushnī meñ lāyā jāegā.

18 Chunānche is par dhyān do ki tum kis tarah sunte ho. Kyonki jis ke pās kuchh hai use aur diyā jāegā, jabki jis ke pās kuchh nahīn hai us se wuh bhī chhīn liyā jāegā jis ke bāre meñ wuh ḳhayāl kartā hai ki us kā hai.”

Īsā kī Mān aur Bhāī

19 Ek din Īsā kī mān aur bhāī us ke pās āe, lekin wuh hujūm kī wajah se us tak na pahuñch sake. 20 Chunānche Īsā ko ittalā dī gai, “Āp kī mān aur bhāī bāhar khare haiñ aur āp se milnā chāhte haiñ.”

21 Us ne jawāb diyā, “Merī mān aur bhāī wuh sab haiñ jo Allāh kā kalām sun kar us par amal karte haiñ.”

Īsā Āndhī ko Thamā Detā Hai

22 Ek din Īsā ne apne shāgirdoñ se kahā, “Āo, ham jhīl ko pār karen.” Chunānche wuh kashtī par sawār ho kar rawānā hue. 23 Jab kashtī chālī jā rahī thī to Īsā so gayā. Achānak jhīl par āndhī āī. Kashtī pānī se bharne lagī aur dūbne kā ḳhatrā thā. 24 Phir unhoñ ne Īsā ke pās jā kar use jagā diyā aur kahā, “Ustād, ustād, ham tabāh ho rahe haiñ.”

Wuh jāg uṭhā aur āndhī aur maujoñ ko dāntā. Āndhī tham gai aur lahreñ bilkul sākit ho gaiñ.

25 Phir us ne shāgirdoñ se pūchhā, “Tumhārā imān kahān hai?”

Un par ḳhauf tārī ho gayā aur wuh saḳht hairān ho kar āpas meñ kahne lage, “Āḳhir yih kaun hai? Wuh hawā aur pānī ko bhī hukm detā hai, aur wuh us kī mānte haiñ.”

Īsā Ek Garāsīnī Ādmī se Badrūheñ Nikāl Detā Hai

²⁶ Phir wuh safr jārī rakhte hue Garāsā ke ilāqe ke kināre par pahuñche jo jhīl ke pār Galīl ke muqābil hai. ²⁷ Jab Īsā kashtī se utrā to shahr kā ek ādmī Īsā ko milā jo badrūhoñ kī girift meñ thā. Wuh kāfī der se kapṛe pahne baḡhair chaltā phirtā thā aur apne ghar ke bajāe qabroñ meñ rahtā thā. ²⁸ Īsā ko dekh kar wuh chillāyā aur us ke sāmne gir gayā. Ūñchī āwāz se us ne kahā, “Īsā Allāh T’ālā ke Farzand, merā āp ke sāth kyā wāstā hai? Maiñ minnat kartā hūñ, mujhe azāb meñ na ḍāleñ.” ²⁹ Kyonki Īsā ne nāpāk rūh ko hukm diyā thā, “Ādmī meñ se nikal jā!” Is badrūh ne baṛī der se us par qabzā kiyā huā thā, is lie logoñ ne us ke hāth-pāñw zanjīroñ se bāndh kar us kī pahrādārī karne kī koshish kī thī, lekin befāydā. Wuh zanjīroñ ko toṛ ḍāltā aur badrūh use wīrān ilāqoñ meñ bhagāe phirtī thī.

³⁰ Īsā ne us se pūchhā, “Terā nām kyā hai?” Us ne jawāb diyā, “Lashkar.” Is nām kī wajah yih thī ki us meñ bahut-sī badrūheñ ghusī huī thīñ. ³¹ Ab yih minnat karne lagīñ, “Hameñ athāh gaṛhe meñ jāne ko na kahañ.”

³² Us waqt qarīb kī pahāṛī par suaroñ kā baṛā ḡhol char rahā thā. Badrūhoñ ne Īsā se iltamās kī, “Hameñ un suaroñ meñ dākḡhil hone deñ.” Us ne ijāzat de dī. ³³ Chunāñche wuh us ādmī meñ se nikal kar suaroñ meñ jā ghusīñ. Is par pūre ḡhol ke suar bhāḡ bhāḡ kar pahāṛī kī ḡhalān par se utre aur jhīl meñ jhapaṭ kar ḡḡb mare.

³⁴ Yih dekh kar suaron ke gallābān bhāg gae. Unhoñ ne shahr aur dehāt meñ is bāt kā charchā kiyā ³⁵ to log yih mālūm karne ke lie ki kyā huā hai apnī jaghoñ se nikal kar Īsā ke pās āe. Us ke pās pahuñche to wuh ādmī milā jis se badrūheñ nikal gaī thīñ. Ab wuh kapre pahne Īsā ke pānwoñ meñ baiṭhā thā aur us kī zahnī hālat ṭhīk thī. Yih dekh kar wuh ḍar gae. ³⁶ Jinhoñ ne sab kuchh dekhā thā unhoñ ne logoñ ko batāyā ki is badrūh-giriftā ādmī ko kis tarah rihāī mili hai. ³⁷ Phir us ilāqe ke tamām logoñ ne Īsā se darḳhāst kī ki wuh unheñ chhoṛ kar chalā jāe, kyonki un par baṛā ḳhauf chhā gayā thā. Chunāñche Īsā kashtī par sawār ho kar wāpas chalā gayā. ³⁸ Jis ādmī se badrūheñ nikal gaī thīñ us ne us se iltamās kī, “Mujhe bhī apne sāth jāne deñ.”

Lekin Īsā ne use ijāzat na dī balki kahā, ³⁹ “Apne ghar wāpas chalā jā aur dūsroñ ko wuh sab kuchh batā jo Allāh ne tere lie kiyā hai.”

Chunāñche wuh wāpas chalā gayā aur pūre shahr meñ logoñ ko batāne lagā ki Īsā ne mere lie kyā kuchh kiyā hai.

Yāir kī Beṭī aur Bīmār Ḳhātūn

⁴⁰ Jab Īsā jhīl ke dūsre kināre par wāpas pahuñchā to logoñ ne us kā istiḳbāl kiyā, kyonki wuh us ke intazār meñ the. ⁴¹ Itne meñ ek ādmī Īsā ke pās āyā jis kā nām Yāir thā. Wuh maḳāmī ibādatḳhāne kā rāhnumā thā. Wuh Īsā ke pānwoñ meñ gir kar minnat karne lagā, “Mere ghar chalen.” ⁴² Kyonki us kī iklautī beṭī jo taqrīban bārah sāl kī thī marne ko thī.

Īsā chal paṛā. Hujūm ne use yoñ gherā huā thā ki sāns lenā bhī mushkil thā. ⁴³ Hujūm meñ ek k̄hātūn thī jo bārah sāl se k̄hūn bahne ke marz se rihāī na pā sakī thī. Koī use shifā na de sakā thā. ⁴⁴ Ab us ne pīchhe se ā kar Īsā ke libās ke kināre ko chhuā. K̄hūn bahnā fauran band ho gayā. ⁴⁵ Lekin Īsā ne pūchhā, “Kis ne mujhe chhuā hai?”

Sab ne inkār kiyā aur Patras ne kahā, “Ustād, yih tamām log to āp ko gher kar dabā rahe haiñ.”

⁴⁶ Lekin Īsā ne isrār kiyā, “Kisī ne zarūr mujhe chhuā hai, kyoñki mujhe mahsūs huā hai ki mujh meñ se tawānāī niklī hai.” ⁴⁷ Jab us k̄hātūn ne dekhā ki bhed khul gayā to wuh laraztī huī āī aur us ke sāmne gir gaī. Pūre hujūm kī maujūdagī meñ us ne bayān kiyā ki us ne Īsā ko kyoñ chhuā thā aur kī chhūte hī use shifā mil gaī thī. ⁴⁸ Īsā ne kahā, “Beṭī, tere īmān ne tujhe bachā liyā hai. Salāmatī se chalī jā.”

⁴⁹ Īsā ne yih bāt abhī k̄hatm nahīn kī thī ki ibādatk̄hāne ke rāhnumā Yāīr ke ghar se koī shaḡhs ā pahuñchā. Us ne kahā, “Āp kī beṭī faut ho chukī hai, ab ustād ko mazīd taklīf na deñ.”

⁵⁰ Lekin Īsā ne yih sun kar kahā, “Mat ghabrā. Faqt īmān rakh to wuh bach jāegī.”

⁵¹ Wuh ghar pahuñch gae to Īsā ne kisī ko bhī siwāe Patras, Yūhannā, Yāqūb aur beṭī ke wālidain ke andar āne kī ijāzat na dī. ⁵² Tamām log ro rahe aur chhātī pīṭ pīṭ kar mātām kar rahe the. Īsā ne kahā, “K̄hāmosh! Wuh mar nahīn gaī balki so rahī hai.”

⁵³ Log hañs kar us kā mazāq urāne lage, kyoñki wuh jānte the ki laṛkī mar gaī hai. ⁵⁴ Lekin Īsā ne laṛkī kā hāth pakaṛ kar ūñchī āwāz se kahā, “Beṭī, jāg uṭh.” ⁵⁵ Laṛkī kī jān wāpas ā gaī aur wuh fauran uṭh khaṛī huī. Phir Īsā ne hukm diyā ki use kuchh khāne ko diyā jāe. ⁵⁶ Yih sab kuchh dekh kar us ke wālidain hairatzadā hue. Lekin us ne unheñ kahā ki is ke bāre meñ kisī ko bhī na batānā.

9

Īsā Bārah Rasūloñ ko Tablīgh Karne Bhej Detā Hai

¹ Is ke bād Īsā ne apne bārah shāgirdoñ ko ikaṭṭhā karke unheñ badrūhoñ ko nikālne aur marīzoñ ko shifā dene kī quwwat aur iḳhtiyār diyā. ² Phir us ne unheñ Allāh kī bādshāhī kī munādī karne aur shifā dene ke lie bhej diyā. ³ Us ne kahā, “Safr par kuchh sāth na lenā. Na lāṭhī, na sāmān ke lie baig, na roṭī, na paise aur na ek se zyādā sūṭ. ⁴ Jis ghar meñ bhī tum jāte ho us meñ us maqām se chale jāne tak ṭhahro. ⁵ Aur agar maqāmī log tum ko qabūl na karen to phir us shahr se nikalte waqt us kī gard apne pāñwoñ se jhār do. Yoñ tum un ke ḳhilāf gawāhī doge.”

⁶ Chunāñche wuh nikal kar gāñw gāñw jā kar Allāh kī ḳhushḳhabrī sunāne aur marīzoñ ko shifā dene lage.

Herodes Antipās Pareshān Ho Jātā Hai

⁷ Jab Galil ke hukmrān Herodes Antipās ne sab kuchh sunā jo Īsā kar rahā thā to wuh uljhan

meñ par gayā. Bāz to kah rahe the ki Yahyā baptismā dene wālā jī uṭhā hai. ⁸ Auroñ kā kḥayāl thā ki Iliyās Nabī Īsā meñ zāhir huā hai yā ki qadīm zamāne kā koī aur nabī jī uṭhā hai. ⁹ Lekin Herodes ne kahā, “Maiñ ne kḥud Yahyā kā sar qalam karwāyā thā. To phir yih kaun hai jis ke bāre meñ maiñ is qism kī bāteñ suntā hūñ?” Aur wuh us se milne kī koshish karne lagā.

Īsā 5000 Afrād ko Khānā Khilātā Hai

¹⁰ Rasūl wāpas āe to unhoñ ne Īsā ko sab kuchh sunāyā jo unhoñ ne kiyā thā. Phir wuh unheñ alag le jā kar Bait-saidā nāmī shahr meñ āyā. ¹¹ Lekin jab logoñ ko patā chalā to wuh un ke pīchhe wahāñ pahuñch gae. Īsā ne unheñ āne diyā aur Allāh kī bādshāhī ke bāre meñ tālīm dī. Sāth sāth us ne marizoñ ko shifā bhī dī. ¹² Jab din dhalne lagā to bārah shāgirdoñ ne pās ā kar us se kahā, “Logoñ ko ruḥsat kar deñ tāki wuh irdgird ke dehātoñ aur bastiyōñ meñ jā kar rāt thaharne aur khāne kā band-o-bast kar sakeñ, kyonki is wīrān jagah meñ kuchh nahīn milegā.”

¹³ Lekin Īsā ne unheñ kahā, “Tum kḥud inheñ kuchh khāne ko do.”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Hamāre pās sirf pāñch roṭiyāñ aur do machhliyāñ haiñ. Yā kyā ham jā kar in tamām logoñ ke lie khānā kḥarīd lāeñ?”

¹⁴ (Wahāñ taqriban 5,000 mard the.)

Īsā ne apne shāgirdoñ se kahā, “Tamām logoñ ko gurohoñ meñ taqsīm karke biṭhā do. Har guroh pachās afrād par mushtamil ho.”

15 Shāgirdoñ ne aisā hī kiyā aur sab ko biṭhā diyā. 16 Is par Īsā ne un pāñch roṭiyon aur do machhliyon ko le kar āsmān kī taraf nazar uṭhāi aur un ke lie shukrguzārī kī duā kī. Phir us ne unheñ toṛ toṛ kar shāgirdoñ ko diyā tāki wuh logon mein taqsim karen. 17 Aur sab ne jī bhar kar khāyā. Is ke bād jab bache hue ṭukre jamā kie gae to bārah ṭokre bhar gae.

Patras kā Iqrār

18 Ek din Īsā akelā duā kar rahā thā. Sirf shāgird us ke sāth the. Us ne un se pūchhā, “Main ām logon ke nazdik kaun hūñ?”

19 Unhoñ ne jawāb diyā, “Kuchh kahte haiñ Yahyā baptismā dene wālā, kuchh yih ki āp Iliyās Nabī haiñ. Kuchh yih bhī kahte haiñ ki qadīm zamāne kā koī nabī jī uṭhā hai.”

20 Us ne pūchhā, “Lekin tum kyā kahte ho? Tumhāre nazdik main kaun hūñ?”

Patras ne jawāb diyā, “Āp Allāh ke Masīh haiñ.”

Īsā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

21 Yih sun kar Īsā ne unheñ yih bāt kisī ko bhī batāne se manā kiyā. 22 Us ne kahā, “Lāzim hai ki Ibn-e-Ādam bahut dukh uṭhā kar buzurgoñ, rāhnumā imāmon aur sharīat ke ulamā se radd kiyā jāe. Use qatl bhī kiyā jāegā, lekin tīsre din wuh jī uṭhegā.”

23 Phir us ne sab se kahā, “Jo mere pīchhe ānā chāhe wuh apne āp kā inkār kare aur har roz apnī salīb uṭhā kar mere pīchhe ho le. 24 Kyonki jo apnī jān ko bachāe rakhnā chāhe wuh use kho degā. Lekin jo merī khatir apnī jān kho

de wuhī use bachāegā. ²⁵ Kyā fāydā hai agar kisī ko pūrī duniyā hāsil ho jāe magar wuh apnī jān se mahrūm ho jāe yā use is kā nuqsān uṭhānā paṛe? ²⁶ Jo bhī mere aur merī bātoñ ke sabab se sharmāe us se Ibn-e-Ādam bhī us waqt sharmāegā jab wuh apne aur apne Bāp ke aur muqaddas farishtoñ ke jalāl meñ āegā. ²⁷ Maiñ tum ko sach batātā hūñ, yahāñ kuchh aise log khāṛe haiñ jo marne se pahle hī Allāh kī bādshāhī ko dekheñge.”

Īsā kī Sūrat Badal Jātī Hai

²⁸ Taqrīban āṭh dīn guzar gae. Phir Īsā Patras, Yāqūb aur Yūhannā ko sāth le kar duā karne ke lie pahāṛ par chaṛh gayā. ²⁹ Wahāñ duā karte karte us ke chehre kī sūrat badal gaī aur us ke kapṛe safed ho kar bijlī kī tarah chamakne lage. ³⁰ Achānak do mard zāhir ho kar us se muḵhātib hue. Ek Mūsā aur dūsrā Iliyās thā. ³¹ Un kī shakl-o-sūrat purjalāl thī. Wuh Īsā se is ke bāre meñ bāt karne lage ki wuh kis tarah Allāh kā maqsad pūrā karke Yarūshalam meñ is duniyā se kūch kar jāegā. ³² Patras aur us ke sāthiyōñ ko gahrī nīnd ā gaī thī, lekin jab wuh jāg uṭhe to Īsā kā jalāl dekhā aur yih ki do ādmī us ke sāth khāṛe haiñ. ³³ Jab wuh mard Īsā ko chhoṛ kar rawānā hone lage to Patras ne kahā, “Ustād, kitnī achchhī bāt hai ki ham yahāñ haiñ. Āeñ, ham tīn jhoñpṛiyāñ banāeñ, ek āp ke lie, ek Mūsā ke lie aur ek Iliyās ke lie.” Lekin wuh nahīñ jāntā thā ki kyā kah rahā hai.

³⁴ Yih kahte hī ek bādāl ā kar un par chhā gayā. Jab wuh us meñ dāḵhil hue to dahshatzadā ho

gae. ³⁵ Phir bādāl se ek āwāz sunāī dī, “Yih merā chunā huā Farzand hai, is kī suno.”

³⁶ Āwāz khatm huī to Īsā akelā hī thā. Aur un dinon meñ shāgirdon ne kisī ko bhī is wāqiye ke bāre meñ na batāyā balki khamosh rahe.

Īsā Larke meñ se Badrūh Nikāltā Hai

³⁷ Agle din wuh pahār se utar āe to ek baṛā hujūm Īsā se milne āyā. ³⁸ Hujūm meñ se ek ādmī ne ūnchī āwāz se kahā, “Ustād, mehrbānī karke mere beṭe par nazar karen. Wuh merā iklautā beṭā hai. ³⁹ Ek badrūh use bār bār apnī girift meñ le letī hai. Phir wuh achānak chikheñ mārne lagtā hai. Badrūh use jhanjhoṛ kar itnā tang kartī hai ki us ke muñh se jhāg nikalne lagtā hai. Wuh use kuchal kuchal kar mushkil se chhoṛtī hai. ⁴⁰ Maiñ ne āp ke shāgirdon se darkhāst kī thī ki wuh use nikāleñ, lekin wuh nākām rahe.”

⁴¹ Īsā ne kahā, “Īmān se khālī aur ṭeṛhī nasl! Maiñ kab tak tumhāre pās rahūñ, kab tak tumheñ bardāsht karūñ?” Phir us ne ādmī se kahā, “Apne beṭe ko le ā.”

⁴² Beṭā Īsā ke pās ā rahā thā to badrūh use zamīn par paṭakh kar jhanjhoṛne lagī. Lekin Īsā ne nāpāk rūh ko ḍānṭ kar bachche ko shifā dī. Phir us ne use wāpas bāp ke sapurd kar diyā. ⁴³ Tamām log Allāh kī azīm qudrat ko dekh kar hakkā-bakkā rah gae.

Īsā kī Maut kā Dūsrā Elān

Abhī sab un tamām kāmōñ par tājjub kar rahe the jo Īsā ne hāl hī meñ kie the ki us ne apne shāgirdon se kahā, ⁴⁴ “Merī is bāt par khūb

dhyān do, Ibn-e-Ādam ko ādmiyoñ ke hawāle kar diyā jāegā.”⁴⁵ Lekin shāgird is kā matlab na samjhe. Yih bāt un se poshidā rahī aur wuh ise samajh na sake. Niz, wuh Īsā se is ke bāre meñ pūchhne se ɗarte bhī the.

Kaun Sab se Baṛā Hai?

⁴⁶ Phir shāgird bahs karne lage ki ham meñ se kaun sab se baṛā hai. ⁴⁷ Lekin Īsā jāntā thā ki wuh kyā soch rahe haiñ. Us ne ek chhoṭe bachche ko le kar apne pās khaṛā kiyā ⁴⁸ aur un se kahā, “Jo mere nām meñ is bachche ko qabūl kartā hai wuh mujhe hī qabūl kartā hai. Aur jo mujhe qabūl kartā hai wuh use qabūl kartā hai jis ne mujhe bhejā hai. Chunāñche tum meñ se jo sab se chhoṭā hai wuhī baṛā hai.”

Jo Tumhāre ɓhilāf Nahīn Wuh Tumhāre Haq meñ Hai

⁴⁹ Yūhannā bol uṭhā, “Ustād, ham ne kisī ko dekhā jo āp kā nām le kar badrūheñ nikāl rahā thā. Ham ne use manā kiyā, kyoñki wuh hamāre sāth mil kar āp kī pairawī nahīn kartā.”

⁵⁰ Lekin Īsā ne kahā, “Use manā na karnā, kyoñki jo tumhāre ɓhilāf nahīn wuh tumhāre haq meñ hai.”

Ek Sāmarī Gāñw Īsā ko Ṭhaharne Nahīn Detā

⁵¹ Jab wuh waqt qarīb āyā ki Īsā ko āsmān par uṭhā liyā jāe to wuh baṛe azm ke sāth Yarūshalam kī taraf safr karne lagā. ⁵² Is maqsad ke taht us ne apne āge qāsīd bhej die. Chalthe chalthe wuh Sāmariyoñ ke ek gāñw meñ pahuñche jahāñ wuh us ke lie ṭhaharne kī

jagah taiyār karnā chāhte the. ⁵³ Lekin gānw ke logon ne Īsā ko ṭikne na diyā, kyonki us kī manzil-e-maqsūd Yarūshalam thī. ⁵⁴ Yih dekh kar us ke shāgird Yāqūb aur Yūhannā ne kahā, “Ḳhudāwand, kyā [Iliyās kī tarah] ham kaheñ ki āsmān par se āg nāzil ho kar in ko bhasm kar de?”

⁵⁵ Lekin Īsā ne muṛ kar unheñ dāntā [aur kahā, “Tum nahīñ jānte ki tum kis qism kī rūh ke ho. Ibn-e-Ādam is lie nahīñ āyā ki logon ko halāk kare balki is lie ki unheñ bachāe.”] ⁵⁶ Chunānche wuh kisī aur gānw meñ chale gae.

Pairawī kī Sanjīdagī

⁵⁷ Safr karte karte kisī ne rāste meñ Īsā se kahā, “Jahān bhī āp jāeñ maiñ āp ke pīchhe chaltā rahūngā.”

⁵⁸ Īsā ne jawāb diyā, “Lomṛiyān apne bhaṭon meñ aur parinde apne ghoñsloñ meñ ārām kar sakte haiñ, lekin Ibn-e-Ādam ke pās sar rakh kar ārām karne kī koī jagah nahīñ.”

⁵⁹ Kisī aur se us ne kahā, “Mere pīchhe ho le.”

Lekin us ādmī ne kahā, “Ḳhudāwand, mujhe pahle jā kar apne bāp ko dafn karne kī ijāzat deñ.”

⁶⁰ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Murdoñ ko apne murde dafnāne de. Tū jā kar Allāh kī bādshāhī kī munādī kar.”

⁶¹ Ek aur ādmī ne yih māzarat chāhī, “Ḳhudāwand, maiñ zarūr āp ke pīchhe ho lūngā. Lekin pahle mujhe apne ghar wālon ko ḵhairbād kahne deñ.”

⁶² Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Jo bhī hal chalāte hue pīchhe kī taraf dekhe wuh Allāh kī bādshāhī ke lāyq nahīn hai.”

10

Īsā 72 Shāgirdoñ ko Munādī ke lie Bhejtā Hai

¹ Is ke bād Ḳhudāwand ne mazīd 72 shāgirdoñ ko muqarrar kiyā aur unheñ do do karke apne āge har us shahr aur jagah bhej diyā jahān wuh abhī jāne ko thā. ² Us ne un se kahā, “Fasal bahut hai, lekin mazdūr thoṛe. Is lie fasal ke mālik se darḳhāst karo ki wuh fasal kāṭne ke lie mazīd mazdūr bhej de. ³ Ab rawānā ho jāo, lekin zahan meñ yih bāt rakho ki tum bheṛ ke bachchoñ kī mānind ho jinheñ main bheṛiyon ke darmiyān bhej rahā hūñ. ⁴ Apne sāth na baṭwā le jānā, na sāmān ke lie baig, na jūte. Aur rāste meñ kisī ko bhī salām na karnā. ⁵ Jab bhī tum kisī ke ghar meñ dāḳhil ho to pahle yih kahnā, ‘Is ghar kī salāmatī ho.’ ⁶ Agar us meñ salāmatī kā koī bandā hogā to tumhārī barkat us par ṭhahregī, warnā wuh tum par lauṭ āegī. ⁷ Salāmatī ke aise ghar meñ ṭhahro aur wuh kuchh khāo-piyo jo tum ko diyā jāe, kyonki mazdūr apnī mazdūrī kā haqdār hai. Muḳhtalif gharoñ meñ ghūmte na phiro balki ek hī ghar meñ raho. ⁸ Jab bhī tum kisī shahr meñ dāḳhil ho aur log tum ko qabūl karen to jo kuchh wuh tum ko khāne ko deñ use khāo. ⁹ Wahān ke marīzoñ ko shifā de kar batāo ki Allāh kī bādshāhī qarīb ā gai hai. ¹⁰ Lekin agar tum kisī shahr meñ jāo aur log tum ko qabūl na karen to phir shahr kī saṛakoñ par khāṛe ho kar

kaho, ¹¹ ‘Ham apne jūtoñ se tumhāre shahr kī gard bhī jhār dete haiñ. Yoñ ham tumhāre q̄hilāf gawāhī dete haiñ. Lekin yih jān lo ki Allāh kī bādshāhī qarīb ā gaī hai.’ ¹² Maiñ tum ko batātā hūñ ki us din us shahr kī nisbat Sadūm kā hāl zyādā q̄abil-e-bardāsht hogā.

Taubā na Karne Wāle Shahron par Afsos

¹³ Ai Q̄hurāzīn, tujh par afsos! Bait-saidā, tujh par afsos! Agar Sūr aur Saidā meñ wuh mojize kie gae hote jo tum meñ hue to wahāñ ke log kab ke tāt orh kar aur sar par rākh dāl kar taubā kar chuke hote. ¹⁴ Jī hāñ, adālat ke din tumhārī nisbat Sūr aur Saidā kā hāl zyādā q̄abil-e-bardāsht hogā. ¹⁵ Aur tū ai Kafarnahūm, kyā tujhe āsmān tak sarfarāz kiyā jāegā? Hargiz nahīñ, balki tū utartā utartā Pātāl tak pahuñchegā.

¹⁶ Jis ne tumhārī sunī us ne merī bhī sunī. Aur jis ne tum ko radd kiyā us ne mujhe bhī radd kiyā. Aur mujhe radd karne wāle ne use bhī radd kiyā jis ne mujhe bhejā hai.”

72 Shāgirdon kī Wāpasī

¹⁷ 72 shāgird lauṭ ae. Wuh bahut q̄hush the aur kahne lage, “Q̄hudāwand, jab ham āp kā nām lete haiñ to bādrūheñ bhī hamāre tābe ho jātī haiñ.”

¹⁸ Īsā ne jawāb diyā, “Iblīs mujhe nazar āyā aur wuh bijlī kī tarah āsmān se gir rahā thā. ¹⁹ Dekho, maiñ ne tum ko sāñpoñ aur bichchhuoñ par chalne kā iḳhtiyār diyā hai. Tum ko dushman kī pūrī tāqat par iḳhtiyār hāsil hai. Kuchh bhī tum ko nuqsān nahīñ pahuñchā sakegā. ²⁰ Lekin is wajah se q̄hushī na manāo ki

badrūheñ tumhāre tābe haiñ, balki is wajah se ki tumhāre nām āsmān par darj kie gae haiñ.”

Bāp kī Tamjīd

²¹ Usī waqt Īsā Rūhul-quḍs meñ ḵhushī manāne lagā. Us ne kahā, “Ai Bāp, āsmān-o-zamīn ke Mālik! Maiñ terī tamjīd kartā hūñ ki tū ne yih bāt dānāoñ aur aqalmandoñ se chhupā kar chhoṭe bachchoñ par zāhir kar dī hai. Hāñ mere Bāp, kyonki yihī tujhe pasand āyā.

²² Mere Bāp ne sab kuchh mere sapurd kar diyā hai. Koī nahīñ jāntā ki Farzand kaun hai siwāe Bāp ke. Aur koī nahīñ jāntā ki Bāp kaun hai siwāe Farzand ke aur un logoñ ke jin par Farzand yih zāhir karnā chāhtā hai.”

²³ Phir Īsā shāgirdoñ kī taraf muṛā aur alahdagī meñ un se kahne lagā, “Mubāarak haiñ wuh āñkheñ jo wuh kuchh deḵhtī haiñ jo tum ne dekhā hai. ²⁴ Maiñ tum ko batātā hūñ ki bahut-se nabī aur bādshāh yih deḵhnā chāhte the jo tum deḵhte ho, lekin unhoñ ne na dekhā. Aur wuh yih sunane ke ārzūmand the jo tum sunte ho, lekin unhoñ ne na sunā.”

Nek Sāmarī kī Tamsīl

²⁵ Ek mauḳe par shariyat kā ek ālim Īsā ko phaṅsāne kī ḵhātir khaṛā huā. Us ne pūchhā, “Ustād, maiñ kyā kyā karne se mirās meñ abadī zindagī pā saktā hūñ?”

²⁶ Īsā ne us se kahā, “Sharīyat meñ kyā likhā hai? Tū us meñ kyā parhtā hai?”

²⁷ Ādmī ne jawāb diyā, “ ‘Rab apne Ḵhudā se apne pūre dil, apnī pūrī jān, apnī pūrī tāqat aur apne pūre zahan se pyār karnā.’ Aur ‘Apne

paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.’ ”

²⁸ Īsā ne kahā, “Tū ne ṭhīk jawāb diyā. Aisā hī kar to zindā rahegā.”

²⁹ Lekin ālim ne apne āp ko durust sābit karne kī ḡharz se pūchhā, “To merā paṛosī kaun hai?”

³⁰ Īsā ne jawāb meñ kahā, “Ek ādmī Yarūshalam se Yarīhū kī taraf jā rahā thā ki wuh ḡakuon ke hāthoñ meñ paṛ gayā. Unhoñ ne us ke kapṛe utār kar use kḡhūb mārā aur adhmūā chhoṛ kar chale gae. ³¹ Ittifāq se ek imām bhī usī rāste par Yarīhū kī taraf chal rahā thā. Lekin jab us ne zaḡhmī ādmī ko dekhā to rāste kī parli taraf ho kar āge nikal gayā. ³² Lāwī qabile kā ek kḡhādīm bhī wahāñ se guzarā. Lekin wuh bhī rāste kī parli taraf se āge nikal gayā. ³³ Phir Sāmariya kā ek musāfir wahāñ se guzarā. Jab us ne zaḡhmī ādmī ko dekhā to use us par tars āyā. ³⁴ Wuh us ke pās gayā aur us ke zaḡhmoñ par tel aur mai lagā kar un par paṭṭiyāñ bāndh dīñ. Phir us ko apne gadhe par biṭhā kar sarāy tak le gayā. Wahāñ us ne us kī mazīd dekh-bhāl kī. ³⁵ Agle din us ne chāñdī ke do sikke nikāl kar sarāy ke mālik ko die aur kahā, ‘Is kī dekh-bhāl karnā. Agar kḡharchā is se baṛh kar huā to main wāpasī par adā kar dūngā.’ ”

³⁶ Phir Īsā ne pūchhā, “Ab terā kyā kḡhayāl hai, ḡakuon kī zad meñ āne wāle ādmī kā paṛosī kaun thā? Imām, Lāwī yā Sāmari?”

³⁷ Ālim ne jawāb diyā, “Wuh jis ne us par rahm kiyā.”

Īsā ne kahā, “Bilkul ṭhīk. Ab tū bhī jā kar aisā hī kar.”

Īsā Mariyam aur Marthā ke Ghar Jātā Hai

³⁸ Phir Īsā shāgirdoñ ke sāth āge niklā. Chalte chalte wuh ek gāñw meñ pahuñchā. Wahāñ kī ek aurat banām Marthā ne use apne ghar meñ khushāmdīd kahā. ³⁹ Marthā kī ek bahan thī jis kā nām Mariyam thā. Wuh Khudāwand ke pāñwoñ meñ baiṭh kar us kī bāteñ sunane lagī ⁴⁰ jabki Marthā mehmānoñ kī khidmat karte karte thak gaī. Ākhirkār wuh Īsā ke pās ā kar kahne lagī, “Khudāwand, kyā āp ko parwā nahīn kī merī bahan ne mehmānoñ kī khidmat kā pūrā intazām mujh par chhoṛ diyā hai? Us se kaheñ kī wuh merī madad kare.”

⁴¹ Lekin Khudāwand Īsā ne jawāb meñ kahā, “Marthā, Marthā, tū bahut-sī fikroñ aur pareshāniyoñ meñ paṛ gaī hai. ⁴² Lekin ek bāt zarūrī hai. Mariyam ne behtar hissā chun liyā hai aur yih us se chhīnā nahīn jāegā.”

11

Duā Kis Tarah Karnī Hai

¹ Ek din Īsā kahīn duā kar rahā thā. Jab wuh fāriḡ huā to us ke kisī shāgird ne kahā, “Khudāwand, hameñ duā karnā sikhāeñ, jis tarah Yahyā ne bhī apne shāgirdoñ ko duā karne kī tālīm dī.”

² Īsā ne kahā, “Duā karte waqt yoñ kahnā,

Ai Bāp,

terā nām muḡaddas mānā jāe.

Terī bādshāhī āe.

³ Har roz hameñ hamārī roz kī roṭī de.

⁴ Hamāre gunāhoñ ko muāf kar.
 Kyoñki ham bhī har ek ko muāf karte haiñ
 jo hamārā gunāh kartā hai. *
 Aur hameñ āzmāish meñ na paṛne de.”

Māngte Raho

⁵ Phir us ne un se kahā, “Agar tum meñ se koī ādhī rāt ke waqt apne dost ke ghar jā kar kahe, ‘Bhāī, mujhe tīn roṭiyāñ de, bād meñ maiñ yih wāpas kar dūngā. ⁶ Kyoñki merā dost safr karke mere pās āyā hai aur maiñ use khāne ke lie kuchh nahīñ de saktā.’ ⁷ Ab farz karo ki yih dost andar se jawāb de, ‘Mehrbānī karke mujhe tang na kar. Darwāze par tālā lagā hai aur mere bachche mere sāth bistar par haiñ, is lie maiñ tujhe dene ke lie uṭh nahīñ saktā.’ ⁸ Lekin maiñ tum ko yih batātā hūñ ki agar wuh dostī kī k̄hātir na bhī uṭhe, to bhī wuh apne dost ke bejā isrār kī wajah se us kī tamām zarūrat pūrī karegā.

⁹ Chunāñche māngte raho to tum ko diyā jāegā, ḍhūñdte raho to tum ko mil jāegā. Khaṭkhaṭate raho to tumhāre lie darwāzā khol diyā jāegā. ¹⁰ Kyoñki jo bhī māngtā hai wuh pātā hai, jo ḍhūñdtā hai use miltā hai aur jo khaṭkhaṭātā hai us ke lie darwāzā khol diyā jātā hai. ¹¹ Tum bāpoñ meñ se kaun apne beṭe ko sānp degā agar wuh machhli mānge? ¹² Yā kaun use bichchhū degā agar wuh anḍā mānge? Koī nahīñ! ¹³ Jab tum bure hone ke bāwujūd itne samajhdār ho ki apne bachchoñ ko achchhī chīzeñ de sakte ho to phir kitnī zyādā yaqīnī

* **11:4** Lafzī tarjumā: jo hamārā qarzdār hai.

bāt hai ki āsmānī Bāp apne māngne wālon ko Rūhul-quds degā.”

Īsā aur Badrūhoñ kā Sardār

¹⁴ Ek din Īsā ne ek aisī badrūh nikāl dī jo gūngī thī. Jab wuh gūnge ādmī meñ se niklī to wuh bolne lagā. Wahāñ par jamā log hakkā-bakkā rah gae. ¹⁵ Lekin bāz ne kahā, “Yih to badrūhoñ ke sardār Bāl-zabūl kī madad se badrūhoñ ko nikāltā hai.”

¹⁶ Auroñ ne use āzmāne ke lie kisī ilāhī nishān kā mutālabā kiyā. ¹⁷ Lekin Īsā ne un ke k̄hayālāt jāñ kar kahā, “Jis bādshāhī meñ bhī phūṭ par jāe wuh tabāh ho jāegī, aur jis gharāne kī aisī hālat ho wuh bhī k̄hāk meñ mil jāegā. ¹⁸ Tum kahte ho ki maiñ Bāl-zabūl kī madad se badrūhoñ ko nikāltā hūñ. Lekin agar Iblīs meñ phūṭ par gāi hai to phir us kī bādshāhī kis tarah qāym rah saktī hai? ¹⁹ Dūsrā sawāl yih hai, agar maiñ Bāl-zabūl kī madad se badrūhoñ ko nikāltā hūñ to tumhāre beṭe unheñ kis ke zariye nikālte haiñ? Chunāñche wuhī is bāt meñ tumhāre munsif hoñge. ²⁰ Lekin agar maiñ Allāh kī qudrat se badrūhoñ ko nikāltā hūñ to phir Allāh kī bādshāhī tumhāre pās pahuñch chukī hai.

²¹ Jab tak koī zorāwar ādmī hathiyāroñ se lais apne ḍere kī pahrādārī kare us waqt tak us kī milkiyat mahfūz rahtī hai. ²² Lekin agar koī zyādā tāqatwar shaḅhs hamlā karke us par ḡhālib āe to wuh us ke aslāh par qabzā karegā jis par us kā bharosā thā, aur lūṭā huā māl apne logoñ meñ taqsim kar degā.

²³ Jo mere sāth nahīñ wuh mere k̄hilāf hai aur jo mere sāth jamā nahīñ kartā wuh bikhertā hai.

Badrūh kī Wāpasī

²⁴ Jab koī badrūh kisī shaḡhs meñ se nikalti hai to wuh wīrān ilāqoñ meñ se guzartī huī ārām kī jagah talāsh kartī hai. Lekin jab use koī aisā maqām nahīn miltā to wuh kahtī hai, ‘Maiñ apne us ghar meñ wāpas chalī jāūngī jis meñ se niklī thī.’ ²⁵ Wuh wāpas ā kar deḡhtī hai ki kisī ne jhāṛū de kar sab kuchh salīqe se rakh diyā hai. ²⁶ Phir wuh jā kar sāt aur badrūheñ ḡhūṇḡ lātī hai jo us se badtar hotī haiñ, aur wuh sab us shaḡhs meñ ghus kar rahne lagtī haiñ. Chunānche ab us ādmī kī hālat pahle kī nisbat zyādā burī ho jātī hai.”

Kaun Mubāarak Hai?

²⁷ Īsā abhī yih bāt kar hī rahā thā ki ek aurat ne ūnchī āwāz se kahā, “Āp kī māñ mubāarak hai jis ne āp ko janm diyā aur āp ko dūdh pilāyā.”

²⁸ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Bāt yih nahīn hai. Haqīqat meñ wuh mubāarak haiñ jo Allāh kā kalām sun kar us par amal karte haiñ.”

Ilāhī Nishān kā Taqāzā

²⁹ Sunane wāloñ kī tādād bahut baṛh gāi to wuh kahne lagā, “Yih nasl sharīr hai, kyoñki yih mujh se ilāhī nishān kā taqāzā kartī hai. Lekin ise koī bhī ilāhī nishān pesh nahīn kiyā jāegā siwāe Yūnus ke nishān ke. ³⁰ Kyoñki jis tarah Yūnus Nīnwā Shahr ke bāshindoñ ke lie nishān thā bilkul usī tarah Ibn-e-Ādam is nasl ke lie nishān hogā. ³¹ Qiyāmat ke dīn junūbī mulk Sabā kī malikā is nasl ke logoñ ke sāth khārī ho kar unheñ mujrim qarār degī. Kyoñki wuh dūr-darāz mulk se Sulemān kī hikmat sunane ke

lie āī thī jabki yahān wuh hai jo Sulemān se bhī baṛā hai. ³² Us din Nīnwā ke bāshinde bhī is nasl ke logoñ ke sāth khare ho kar unheñ mujrim ṭhahrāenge. Kyoñki Yūnus ke elān par unhoñ ne taubā kī thī jabki yahān wuh hai jo Yūnus se bhī baṛā hai.

Badan kī Raushnī

³³ Jab koī shaḵhs charāgh jalātā hai to na wuh use chhupātā, na bartan ke nīche rakhtā balki use shamādān par rakh detā hai tāki us kī raushnī andar āne waloñ ko nazar āe. ³⁴ Terī āñkh tere badan kā charāgh hai. Agar terī āñkh ṭhīk ho to terā pūrā jism raushan hogā. Lekin agar āñkh ḵharāb ho to pūrā jism andherā hī andherā hogā. ³⁵ Ḵhabardār! Aisā na ho ki jo raushnī tere andar hai wuh haqīqat meñ tārikī ho. ³⁶ Chunānche agar terā pūrā jism raushan ho aur koī bhī hissā tārik na ho to phir wuh bilkul raushan hogā, aisā jaisā us waqt hotā hai jab charāgh tujhe apne chamakne-damakne se raushan kar detā hai.”

Farīsiyoñ par Afsos

³⁷ Īsā abhī bāt kar rahā thā ki kisī Farīsī ne use khāne kī dāwat dī. Chunānche wuh us ke ghar meñ jā kar khāne ke lie baiṭh gayā. ³⁸ Mezbān baṛā hairān huā, kyoñki us ne dekhā ki Īsā hāth dhoe baḡhair khāne ke lie baiṭh gayā hai. ³⁹ Lekin Ḵhudāwand ne us se kahā, “Dekho, tum Farīsī bāhar se har pyāle aur bartan kī safāī karte ho, lekin andar se tum lūṭ-mār aur sharārat se bhare hote ho. ⁴⁰ Nādāno! Allāh ne bāhar wāle hisse ko ḵhalaq kiyā, to kyā us ne andar wāle hisse ko nahīn banāyā?

⁴¹ Chunānche jo kuchh bartan ke andar hai use ḡharīboṅ ko de do. Phir tumhāre lie sab kuchh pāk-sāf hogā.

⁴² Farīsiyo, tum par afsos! Kyoṅki ek taraf tum paudinā, sadāb aur bāḡh kī har qism kī tarkārī kā daswān hissā Allāh ke lie makhsūs karte ho, lekin dūsarī taraf tum insāf aur Allāh kī muhabbat ko nazarandāz karte ho. Lāzim hai ki tum yih kām bhī karo aur pahlā bhī na chhoṛo.

⁴³ Farīsiyo, tum par afsos! Kyoṅki tum ibādatkḡhānoṅ kī izzat kī kursiyoṅ par baiṭhne ke lie bechain rahte aur bāzār meṅ logoṅ kā salām sunane ke lie tarapte ho. ⁴⁴ Hān, tum par afsos! Kyoṅki tum poshīdā qabroṅ kī mānind ho jin par se log nādānistā taur par guzarte haiṅ.”

⁴⁵ Sharīat ke ek ālim ne etarāz kiyā, “Ustād, āp yih kah kar hamārī bhī be'izzatī karte haiṅ.”

⁴⁶ Īsā ne jawāb diyā, “Tum sharīat ke ālimoṅ par bhī afsos! Kyoṅki tum logoṅ par bhārī bojh ḡāl dete ho jo mushkil se uṭhāyā jā saktā hai. Na sirf yih balki tum kḡhud is bojh ko apnī ek unḡli bhī nahīn lagāte. ⁴⁷ Tum par afsos! Kyoṅki tum nabiyōṅ ke mazār banā dete ho, un ke jinheṅ tumhāre bāpdādā ne mār ḡālā. ⁴⁸ Is se tum gawāhī dete ho ki tum wuh kuchh pasand karte ho jo tumhāre bāpdādā ne kiyā. Unhoṅ ne nabiyōṅ ko qatl kiyā jabki tum un ke mazār tāmīr karte ho. ⁴⁹ Is lie Allāh kī hikmat ne kahā, ‘Maiṅ un meṅ nabī aur rasūl bhej dūṅgī. Un meṅ se bāz ko wuh qatl kareṅge aur bāz ko satāeṅge.’ ⁵⁰ Natīje meṅ yih nasl tamām nabiyōṅ ke qatl kī zimmedār ṭhahregī—duniyā kī taḡhliq se le kar āj tak, ⁵¹ yānī Hābil

ke qatl se le kar Zakariyāh ke qatl tak, jise Baitul-muqaddas ke sahan meñ maujūd qurbāngāh aur Baitul-muqaddas ke darwāze ke darmiyān qatl kiyā gayā. Hāñ, main tum ko batātā hūñ ki yih nasl zarūr un kī zimmedār ṭhahregī.

⁵² Sharīat ke ālimo, tum par afsos! Kyoñki tum ne ilm kī kunjī ko chhīn liyā hai. Na sirf yih ki tum khud dākhil nahīn hue, balki tum ne dākhil hone wāloñ ko bhī rok liyā.”

⁵³ Jab Īsā wahāñ se niklā to ālim aur Farīsī us ke saḡht muḡhālif ho gae aur bare ḡhaur se us kī pūchh-gachh karne lage. ⁵⁴ Wuh is tāk meñ rahe ki use muñh se niklī kisī bāt kī wajah se pakareñ.

12

Riyākārī se Ḳhabardār Raho!

¹ Itne meñ kaī hazār log jamā ho gae the. Baṛī tādād kī wajah se wuh ek dūsre par gire paṛte the. Phir Īsā apne shāgirdoñ se yih bāt karne lagā, “Farīsioñ ke khamīr yāñī riyākārī se ḡhabardār! ² Jo kuchh bhī abhī chhupā huā hai use āḡhir meñ zāhir kiyā jāegā aur jo kuchh bhī is waqt poshīdā hai us kā rāz āḡhir meñ khul jāegā. ³ Is lie jo kuchh tum ne andhere meñ kahā hai wuh roz-e-raushan meñ sunāyā jāegā aur jo kuchh tum ne andarūñī kamroñ kā darwāzā band karke āhistā āhistā kāñ meñ bayān kiyā hai us kā chhatoñ se elān kiyā jāegā.

Kis se Ḍarnā Chāhie?

⁴ Mere azīzo, un se mat Ḍarnā jo sirf jism ko qatl karte haiñ aur mazīd nuḡsāñ nahīñ

pahuñchā sakte. ⁵ Main tum ko batātā hūn ki kis se ḍarnā hai. Allāh se ḍaro, jo tumhen halāk karne ke bād jahannum meñ phaiñkne kā iḡhtiyār bhī rakhtā hai. Jī hāñ, usī se ḡhauf khāo.

⁶ Kyā pāñch chīṛiyāñ do paison meñ nahīñ biktiñ? To bhī Allāh har ek kī fikr karke ek ko bhī nahīñ bhūltā. ⁷ Hāñ, balki tumhāre sar ke sab bāl bhī gine hue haiñ. Lihāzā mat ḍaro. Tumhārī qadar-o-qīmat bahut-sī chīṛiyon se kahīñ zyādā hai.

Masīh kā Iqrār yā Inkār Karne ke Natije

⁸ Main tum ko batātā hūn, jo bhī logoñ ke sāmne merā iqrār kare us kā iqrār Ibn-e-Ādam bhī farishton ke sāmne karegā. ⁹ Lekin jo logoñ ke sāmne merā inkār kare us kā bhī Allāh ke farishton ke sāmne inkār kiyā jāegā.

¹⁰ Aur jo bhī Ibn-e-Ādam ke ḡhilāf bāt kare use muāf kiyā jā saktā hai. Lekin jo Rūhul-quds ke ḡhilāf kufr bake use muāf nahīñ kiyā jāegā.

¹¹ Jab log tum ko ibādatkhānoñ meñ aur hākimoñ aur iḡhtiyār wāloñ ke sāmne ghasīṭ kar le jāenge to yih sochte sochte pareshān na ho jānā ki main kis tarah apnā difā karūn yā kyā kahūn, ¹² kyonki Rūhul-quds tum ko usī waqt sikhā degā ki tum ko kyā kahnā hai.”

Nādān Amīr kī Tamsīl

¹³ Kisī ne bhīr meñ se kahā, “Ustād, mere bhāi se kaheñ ki mīrās kā merā hissā mujhe de.”

¹⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Bhāi, kis ne mujhe tum par jaj yā taqsīm karne wālā muqarrar kiyā hai?” ¹⁵ Phīr us ne un se mazīd kahā, “Ḳhabardār! Har qism ke lālach se bache rahnā,

kyonki insān kī zindagī us ke māl-o-daulat kī kasrat par munhasir nahīn.”

¹⁶ Us ne unheñ ek tamsīl sunāi. “Kisī amīr ādmī kī zamīn meñ achchhī fasal paidā huī. ¹⁷ Chunāñche wuh sochne lagā, ‘Ab maiñ kyā karūñ? Mere pās to itnī jagah nahīñ jahāñ maiñ sab kuchh jamā karke rakhūñ.’ ¹⁸ Phir us ne kahā, ‘Maiñ yih karūñga ki apne godāmoñ ko ḍhā kar in se baṛe tāmīr karūñga. Un meñ apnā tamām anāj aur bāqī paidāwār jamā kar lūngā. ¹⁹ Phir maiñ apne āp se kahūngā ki lo, in achchhī chīzoñ se terī zarūriyāt bahut sāloñ tak pūrī hotī raheñgī. Ab ārām kar. Khā, pī aur khushī manā.’ ²⁰ Lekin Allāh ne us se kahā, ‘Ahmaq! Isī rāt tū mar jāegā. To phir jo chīzeñ tū ne jamā kī haiñ wuh kis kī hoñgī?’

²¹ Yihī us shaḥs kā anjām hai jo sirf apne lie chīzeñ jamā kartā hai jabki wuh Allāh ke sāmne ḡharīb hai.”

Allāh par Bharosā

²² Phir Īsā ne apne shāgirdoñ se kahā, “Is lie apnī zindagī kī zarūriyāt pūrī karne ke lie parehān na raho ki hāy, maiñ kyā khāūñ. Aur jism ke lie fikrmand na raho ki hāy, maiñ kyā pahnūñ. ²³ Zindagī to khāne se zyādā aham hai aur jism poshāk se zyādā. ²⁴ Kawwoñ par ḡhaur karo. Na wuh bīj bote, na fasleñ kātte haiñ. Un ke pās na sṭor hotā hai, na godām. To bhī Allāh khud unheñ khānā khilātā hai. Aur tumhārī qadar-o-qīmat to parindoñ se kahīñ zyādā hai. ²⁵ Kyā tum meñ se koī fikr karte karte apnī zindagī meñ ek lamhe kā bhī izāfā kar

saktā hai? ²⁶ Agar tum fikr karne se itnī chhoṭī-sī tabdīlī bhī nahīn lā sakte to phir tum bāqī bātoṅ ke bāre meṅ kyoṅ fikrmand ho? ²⁷ Ġhaur karo ki sosan ke phūl kis tarah ugte haiṅ. Na wuh mehnat karte, na kātte haiṅ. Lekin maiṅ tumheṅ batātā hūn ki Sulemān Bādshāh apnī pūrī shān-o-shaukat ke bāwujūd aise shāndār kaproṅ se mulabbas nahīn thā jaise un meṅ se ek. ²⁸ Agar Allāh us ghās ko jo āj maidān meṅ hai aur kal āg meṅ jhoṅkī jāegī aisā shāndār libās pahnātā hai to ai kam-etaqādo, wuh tum ko pahnāne ke lie kyā kuchh nahīn karegā?

²⁹ Is kī talāsh meṅ na rahnā ki kyā khāoge yā kyā piyoge. Aisī bātoṅ kī wajah se bechain na raho. ³⁰ Kyoṅki duniyā meṅ jo īmān nahīn rakhte wuhī in tamām chīzoṅ ke pīchhe bhāgte rahte haiṅ, jabki tumhāre Bāp ko pahle se mālūm hai ki tum ko in kī zarūrat hai. ³¹ Chunānche usī kī bādshāhī kī talāsh meṅ raho. Phir yih tamām chīzeṅ bhī tum ko mil jāeṅgī.

Āsmān par Daulat Jamā Karnā

³² Ai chhoṭe galle, mat ḍarnā, kyoṅki tumhāre Bāp ne tum ko bādshāhī denā pasand kiyā. ³³ Apnī milkiyat bech kar ḡhariboṅ ko de denā. Apne lie aise baṭwe banwāo jo nahīn ghiste. Apne lie āsmān par aisā khazānā jamā karo jo kabhī khatm nahīn hogā aur jahān na koī chor āegā, na koī kīrā use kharāb karegā. ³⁴ Kyoṅki jahān tumhārā khazānā hai wahīn tumhārā dil bhī lagā rahegā.

Har Waqt Taiyār Naukar

³⁵ Khidmat ke lie taiyār khare raho aur is par dhyān do ki tumhare charāgh jalte raheñ. ³⁶ Yānī aise naukaron kī mānind jin kā mālik kisī shādī se wāpas āne wālā hai aur wuh us ke lie taiyār khare haiñ. Jyon hī wuh ā kar dastak de wuh darwāze ko khol denge. ³⁷ Wuh naukar mubāarak haiñ jinheñ mālik ā kar jāgte hue aur chaukas pāegā. Main tum ko sach batātā hūñ ki yih dekh kar mālik apne kapre badal kar unheñ biṭhāegā aur mez par un kī khidmat karegā. ³⁸ Ho saktā hai mālik ādhī rāt yā is ke bād āe. Agar wuh is sūrat meñ bhī unheñ musta'id pāe to wuh mubāarak haiñ. ³⁹ Yaqīn jāno, agar kisī ghar ke mālik ko patā hotā ki chor kab āegā to wuh zarūr use ghar meñ naqb lagāne na detā. ⁴⁰ Tum bhī taiyār raho, kyonki Ibn-e-Ādam aise waqt āegā jab tum is kī tawaqqo nahīn karoge.”

Wafādār Naukar

⁴¹ Patras ne pūchhā, “Khudāwand, kyā yih tamsīl sirf hamāre lie hai yā sab ke lie?”

⁴² Khudāwand ne jawāb diyā, “Kaun-sā naukar wafādār aur samajhdār hai? Farz karo ki ghar ke mālik ne kisī naukar ko bāqī naukaron par muqarrar kiyā ho. Us kī ek zimmedārī yih bhī hai ki unheñ waqt par munāsib khānā khilāe. ⁴³ Wuh naukar mubāarak hogā jo mālik kī wāpasī par yih sab kuchh kar rahā hogā. ⁴⁴ Main tum ko sach batātā hūñ ki yih dekh kar mālik use apnī pūrī jāydād par muqarrar karegā. ⁴⁵ Lekin farz karo ki naukar apne dil meñ soche, ‘Mālik kī wāpasī meñ abhī der hai.’ Wuh naukaron aur naukarāniyon ko piṭne lage aur khāte-pīte wuh

nashe meñ rahe. ⁴⁶ Agar wuh aisā kare to mālik aise din aur waqt āegā jis kī tawaqqo naukar ko nahīn hogī. In hālāt ko dekh kar wuh naukar ko ṭukṛe ṭukṛe kar ḍālegā aur use ḡhairimāndāroñ meñ shāmil karegā.

⁴⁷ Jo naukar apne mālik kī marzī ko jāntā hai, lekin us ke lie taiyāriyān nahīn kartā, na use pūrī karne kī koshish kartā hai, us kī ḡhūb piṭāi kī jāegī. ⁴⁸ Is ke muqābale meñ wuh jo mālik kī marzī ko nahīn jāntā aur is binā par koī qābil-e-sazā kām kare us kī kam piṭāi kī jāegī. Kyonki jise bahut diyā gayā ho us se bahut talab kiyā jāegā. Aur jis ke sapurd bahut kuchh kiyā gayā ho us se kahīn zyādā māngā jāegā.

Īsā kī Wajah se Iḡhtilāf Paidā Hogā

⁴⁹ Maiñ zamīn par āg lagāne āyā hūñ, aur kāsh wuh pahle hī bharak rahī hotī! ⁵⁰ Lekin ab tak mere sāmne ek baptismā hai jise lenā zarūrī hai. Aur mujh par kitnā dabāw hai jab tak us kī takmīl na ho jāe. ⁵¹ Kyā tum samajhte ho ki maiñ duniyā meñ sulah-salāmatī qāym karne āyā hūñ? Nahīn, maiñ tum ko batātā hūñ ki is kī bajāe maiñ iḡhtilāf paidā karūnga. ⁵² Kyonki ab se ek gharāne ke pāñch afrād meñ iḡhtilāf hogā. Tīn do ke ḡhilāf aur do tīn ke ḡhilāf hoñge. ⁵³ Bāp beṭe ke ḡhilāf hogā aur beṭā bāp ke ḡhilāf, māñ beṭī ke ḡhilāf aur beṭī māñ ke ḡhilāf, sās bahū ke ḡhilāf aur bahū sās ke ḡhilāf.”

Maujūdā Hālāt kā Sahīh Natījā Nikālñā Chāhie

⁵⁴ Īsā ne hujūm se yih bhī kahā, “Jyon hī koī bādāl maḡhribī ufaq se chaḡhtā huā nazar āe to

tum kahte ho ki bārish hogī. Aur aisā hī hotā hai. ⁵⁵ Aur jab junūbī lū chaltī hai to tum kahte ho ki sakht garmī hogī. Aur aisā hī hotā hai. ⁵⁶ Ai riyākāro! Tum āsmān-o-zamīn ke hālāt par ghaur karke sahīh natījā nikāl lete ho. To phir tum maujūdā zamāne ke hālāt par ghaur karke sahīh natījā kyon nahīn nikāl sakte?

Apne Muḵhālif se Samjhautā Karnā

⁵⁷ Tum khud sahīh faislā kyon nahīn kar sakte? ⁵⁸ Farz karo ki kisī ne tujh par muqaddamā chalāyā hai. Agar aisā ho to pūrī koshish kar ki kachahrī meñ pahuñchne se pahle pahle muāmalā hal karke muḵhālif se fāriḡh ho jāe. Aisā na ho ki wuh tujh ko jaj ke sāmne ghasīṭ kar le jāe, jaj tujhe pulis afsar ke hawāle kare aur pulis afsar tujhe jel meñ ḡāl de. ⁵⁹ Maiñ tujhe batātā hūñ, wahāñ se tū us waqt tak nahīn nikāl pāegā jab tak jurmāne kī pūrī pūrī raqam adā na kar de.”

13

Taubā Karo Warnā Halāk Ho Jāoge

¹ Us waqt kuchh log Īsā ke pās pahuñche. Unhoñ ne use Galīl ke kuchh logoñ ke bāre meñ batāyā jinheñ Pīlātus ne us waqt qatl karwāyā thā jab wuh Baitul-muqaddas meñ qurbāniyāñ pesh kar rahe the. Yon un kā khūn qurbāniyon ke khūn ke sāth milāyā gayā thā. ² Īsā ne yih sun kar pūchhā, “Kyā tumhāre khayāl meñ yih log Galīl ke bāqī logoñ se zyādā gunāhgār the ki inheñ itnā dukh uṭhānā paṛā? ³ Hargiz nahīn! Balki maiñ tum ko batātā hūñ ki agar tum taubā

na karo to tum bhī isī tarah tabāh ho jāoge. ⁴ Yā un 18 afrād ke bāre meñ tumhārā kyā khayāl hai jo mar gae jab Shiloḳh kā burj un par girā? Kyā wuh Yarūshalam ke bāqī bāshindoñ kī nisbat zyādā gunāhgār the? ⁵ Hargiz nahīn! Maiñ tum ko batātā hūñ ki agar tum taubā na karo to tum bhī tabāh ho jāoge.”

Bephal Anjīr kā Daraḳht

⁶ Phir Īsā ne unheñ yih tamsīl sunāī, “Kisī ne apne bāgh meñ anjīr kā daraḳht lagāyā. Jab wuh us kā phal toṛne ke lie āyā to koī phal nahīn thā. ⁷ Yih dekh kar us ne māli se kahā, ‘Maiñ tīn sāl se is kā phal toṛne ātā hūñ, lekin āj tak kuchh bhī nahīn milā. Ise kāt dāl. Yih zamīn kī tāqat kyoñ khatm kare?’ ⁸ Lekin māli ne kahā, ‘Janāb, ise ek sāl aur rahne deñ. Maiñ is ke irdgird goḍī karke khād ḍālūngā. ⁹ Phir agar yih agle sāl phal lāyā to ṭhīk, warnā ise kaṭwā ḍālnā.’ ”

Sabat ke Din Kubaṛī Aurat kī Shifā

¹⁰ Sabat ke din Īsā kisī ibādatḳhāne meñ tālīm de rahā thā. ¹¹ Wahāñ ek aurat thī jo 18 sāl se badrūh ke bāis bīmār thī. Wuh kubaṛī ho gaī thī aur sīdhī khaṛī hone ke bilkul qābil na thī. ¹² Jab Īsā ne use dekhā to pukār kar kahā, “Ai aurat, tū apnī bīmārī se chhūṭ gaī hai!” ¹³ Us ne apne hāth us par rakhe to wuh fauran sīdhī khaṛī ho kar Allāh kī tamjīd karne lagī.

¹⁴ Lekin ibādatḳhāne kā rāhnumā nārāz huā kyoñki Īsā ne Sabat ke din shifā dī thī. Us ne logoñ se kahā, “Hafta ke chhih din kām karne ke lie hote haiñ. Is lie Itwār se le kar jume tak shifā pāne ke lie āo, na ki Sabat ke din.”

¹⁵ Ḳhudāwand ne jawāb meñ us se kahā, “Tum kitne riyākār ho! Kyā tum meñ se har koī Sabat ke din apne bail yā gadhe ko khol kar use thān se bāhar nahīn le jātā tāki use pānī pilāe?” ¹⁶ Ab is aurat ko dekho jo Ibrāhīm kī beṭī hai aur jo 18 sāl se Iblīs ke bandhan meñ thī. Jab tum Sabat ke din apne jānwaroñ kī madad karte ho to kyā yih ṭhīk nahīn ki aurat ko is bandhan se rihāi dilāi jāti, chāhe yih kām Sabat ke din hī kyoñ na kiyā jāe?” ¹⁷ Īsā ke is jawāb se us ke muḳhālif sharmindā ho gae. Lekin ām log us ke in tamām shāndār kāmōñ se ḳhush hue.

Rāi ke Dāne kī Tamsīl

¹⁸ Īsā ne kahā, “Allāh kī bādshāhī kis chīz kī mānind hai? Maiñ is kā muwāzanā kis se karūñ?” ¹⁹ Wuh rāi ke ek dāne kī mānind hai jo kisī ne apne bāgh meñ bo diyā. Barṭhe barṭhe wuh daraḳht-sā ban gayā aur parindoñ ne us kī shāḳhoñ meñ apne ghoñsle banā lie.”

Ḳhamīr kī Misāl

²⁰ Us ne dubārā pūchhā, “Allāh kī bādshāhī kā kis chīz se muwāzanā karūñ?” ²¹ Wuh us ḳhamīr kī mānind hai jo kisī aurat ne le kar taqriban 27 kilogrām āṭe meñ milā diyā. Go wuh us meñ chhup gayā to bhī hote hote pūre gundhe hue āṭe ko ḳhamīr kar gayā.”

Tang Darwāzā

²² Īsā tālīm dete dete muḳhtalif shahroñ aur dehātoñ meñ se guzarā. Ab us kā ruḳh Yarūshalam hī kī taraf thā. ²³ Itne meñ kisī ne us se pūchhā, “Ḳhudāwand, kyā kam logoñ ko najāt milegi?”

Us ne jawāb diyā, ²⁴ “Tang darwāze meñ se dākḥil hone kī sirtor koshish karo. Kyoñki main tum ko batātā hūñ ki bahut-se log andar jāne kī koshish karenge, lekin befāydā. ²⁵ Ek waqt āegā ki ghar kā mālik uṭh kar darwāzā band kar degā. Phir tum bāhar khare rahoge aur khaṭkhaṭāte khaṭkhaṭāte iltamās karoge, ‘Kḥudāwand, hamāre lie darwāzā khol deñ.’ Lekin wuh jawāb degā, ‘Na main tum ko jāntā hūñ, na yih ki tum kahāñ ke ho.’ ²⁶ Phir tum kahoge, ‘Ham ne to āp ke sāmne hī khāyā aur piyā aur āp hī hamārī saṛakoñ par tālīm dete rahe.’ ²⁷ Lekin wuh jawāb degā, ‘Na main tum ko jāntā hūñ, na yih ki tum kahāñ ke ho. Ai tamām badkāro, mujh se dūr ho jāo!’ ²⁸ Wahāñ tum rote aur dānt pīste rahoge. Kyoñki tum dekhoge ki Ibrāhīm, Is’hāq, Yāqūb aur tamām nabī Allāh kī bādshāhī meñ haiñ jabki tum ko nikāl diyā gayā hai. ²⁹ Aur log mashriq, maḡhrib, shimāl aur junūb se ā kar Allāh kī bādshāhī kī ziyāfat meñ sharīk hoñge. ³⁰ Us waqt kuchh aise hoñge jo pahle ākḥir the, lekin ab awwal hoñge. Aur kuchh aise bhī hoñge jo pahle awwal the, lekin ab ākḥir hoñge.”

Yarūshalam par Afsos

³¹ Us waqt kuchh Farīsī Īsā ke pās ā kar us se kahne lage, “Is maqām ko chhor kar kahīñ aur chale jāeñ, kyoñki Herodes āp ko qatl karne kā irādā rakhtā hai.”

³² Īsā ne jawāb diyā, “Jāo, us lomṛī ko batā do, ‘Āj aur kal main badrūheñ nikāltā aur marīzoñ

ko shifā detā rahūngā. Phir tīsre din main pāyā-e-takmil ko pahuñchūngā.’ ³³ Is lie lāzim hai ki main āj, kal aur parson āge chaltā rahūn. Kyoñki mumkin nahīn ki koī nabī Yarūshalam se bāhar halāk ho.

³⁴ Hāy Yarūshalam, Yarūshalam! Tū jo nabiyon ko qatl kartī aur apne pās bheje hue paighambaron ko sangsar kartī hai. Main ne kitnī hī bār terī aulād ko jamā karnā chāhā, bilkul usī tarah jis tarah murghī apne bachchon ko apne paron tale jamā karke mahfūz kar letī hai. Lekin tū ne na chāhā. ³⁵ Ab tere ghar ko wīrān-o-sunsān chhoṛā jāegā. Aur main tum ko batātā hūn, tum mujhe us waqt tak dubārā nahīn dekhoge jab tak tum na kaho ki mubārak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai.”

14

Sabat ke Din Mariz kī Shifā

¹ Sabat ke ek din Īsā khāne ke lie Farīsiyon ke kisī rāhnumā ke ghar āyā. Log use pakarne ke lie us kī har harkat par nazar rakhe hue the. ² Wahān ek ādmī Īsā ke sāmne thā jis ke bāzū aur ṭāngeñ phūle hue the. ³ Yih dekh kar wuh Farīsiyon aur shariyat ke ālimon se pūchhne lagā, “Kyā shariyat Sabat ke din shifā dene kī ijāzat detī hai?”

⁴ Lekin wuh khāmosh rahe. Phir us ne us ādmī par hāth rakhā aur use shifā de kar ruḥsat kar diyā. ⁵ Hāzirīn se wuh kahne lagā, “Agar tum men se kisī kā beṭā yā bail Sabat ke din kuen men gir jāe to kyā tum use fauran nahīn nikāloge?”

⁶ Is par wuh koī jawāb na de sake.

Izzat aur Ajr Hāsil Karne kā Tariqā

⁷ Jab Īsā ne dekhā ki mehmān mez par izzat kī kursiyān chun rahe haiñ to us ne unheñ yih tamsīl sunāi, ⁸ “Jab tujhe kisī shādī kī ziyāfat meñ sharīk hone kī dāwat dī jāe to wahān jā kar izzat kī kursī par na baiṭhnā. Aisā na ho ki kisī aur ko bhī dāwat dī gaī ho jo tujh se zyādā izzatdār hai. ⁹ Kyoñki jab wuh pahuñchegā to mezbān tere pās ā kar kahegā, ‘Zarā is ādmī ko yahān baiṭhne de.’ Yoñ terī be'izzatī ho jāegī aur tujhe wahān se uṭh kar āḡhirī kursī par baiṭhnā paregā. ¹⁰ Is lie aisā mat karnā balki jab tujhe dāwat dī jāe to jā kar āḡhirī kursī par baiṭh jā. Phir jab mezbān tujhe wahān baiṭhā huā dekhegā to wuh kahegā, ‘Dost, sāmne wālī kursī par baiṭh.’ Is tarah tamām mehmānoñ ke sāmne terī izzat ho jāegī. ¹¹ Kyoñki jo bhī apne āp ko sarfarāz kare use past kiyā jāegā aur jo apne āp ko past kare use sarfarāz kiyā jāegā.”

¹² Phir Īsā ne mezbān se bāt kī, “Jab tū logoñ ko dopahar yā shām kā khānā khāne kī dāwat denā chāhtā hai to apne dostoñ, bhāiyoñ, rishtedāroñ yā amīr hamsāyoñ ko na bulā. Aisā na ho ki wuh is ke ewaz tujhe bhī dāwat deñ. Kyoñki agar wuh aisā karen to yihī terā muāwazā hogā. ¹³ Is ke bajāe ziyāfat karte waqt ḡharīboñ, langarōñ, maflūjoñ aur andhoñ ko dāwat de. ¹⁴ Aisā karne se tujhe barkat milegī. Kyoñki wuh tujhe is ke ewaz kuchh nahīn de sakeñge, balki tujhe is kā muāwazā us waqt milegā jab rāstbāz jī uṭheñge.”

Barī Ziyāfat kī Tamsīl

¹⁵ Yih sun kar mehmānoñ meñ se ek ne us se kahā, “Mubāarak hai wuh jo Allāh kī bādshāhī meñ khānā khāe.”

¹⁶ Īsā ne jawāb meñ kahā, “Kisī ādmī ne ek barī ziyāfat kā intazām kiyā. Is ke lie us ne bahut-se logoñ ko dāwat dī. ¹⁷ Jab ziyāfat kā waqt āyā to us ne apne naukar ko mehmānoñ ko ittalā dene ke lie bhejā ki ‘Āeñ, sab kuchh taiyār hai.’ ¹⁸ Lekin wuh sab ke sab māzarat chāhne lage. Pahle ne kahā, ‘Maiñ ne khet kharīdā hai aur ab zarūrī hai ki nikal kar us kā muāynā karūñ. Maiñ māzarat chāhtā hūñ.’ ¹⁹ Dūsre ne kahā, ‘Maiñ ne bailoñ ke pāñch jore kharīde haiñ. Ab maiñ unheñ āzmāne jā rahā hūñ. Maiñ māzarat chāhtā hūñ.’ ²⁰ Tīsre ne kahā, ‘Maiñ ne shādī kī hai, is lie nahīn ā saktā.’

²¹ Naukar ne wāpas ā kar mālik ko sab kuchh batāyā. Wuh ghusse ho kar naukar se kahne lagā, ‘Jā, sīdhe shahr kī sarakoñ aur galiyoñ meñ jā kar wahān ke gharīboñ, langarōñ, andhoñ aur maflūjoñ ko le ā.’ Naukar ne aisā hī kiyā. ²² Phir wāpas ā kar us ne mālik ko ittalā dī, ‘Janāb, jo kuchh āp ne kahā thā pūrā ho chukā hai. Lekin ab bhī mazīd logoñ ke lie gunjāish hai.’ ²³ Mālik ne us se kahā, phir shahr se nikal kar dehāt kī sarakoñ par aur bāroñ ke pās jā. Jo bhī mil jāe use hamārī khushī meñ sharīk hone par majbūr kar tāki merā ghar bhar jāe. ²⁴ Kyonki maiñ tum ko batātā hūñ ki jin ko pahle dāwat dī gaī thī un meñ se koī bhī merī ziyāfat meñ sharīk na hogā.”

Shāgird Hone kī Qīmat

²⁵ Ek barā hujūm Īsā ke sāth chal rahā thā. Un kī taraf muṛ kar us ne kahā, ²⁶ “Agar koī mere pās ā kar apne bāp, mān, bīwī, bachchoñ, bhāiyōñ, bahnoñ balki apne āp se bhī dushmanī na rakhe to wuh merā shāgird nahīn ho saktā. ²⁷ Aur jo apnī salīb uṭhā kar mere pīchhe na ho le wuh merā shāgird nahīn ho saktā.

²⁸ Agar tum meñ se koī burj tāmīr karnā chāhe to kyā wuh pahle baiṭh kar pūre aḥrājāt kā andāzā nahīn lagāegā tāki mālūm ho jāe ki wuh use takmīl tak pahuñchā sakegā yā nahīn? ²⁹ Warnā ḵhatrā hai ki us kī buniyād dālne ke bād paise ḵhatm ho jāeñ aur wuh āge kuchh na banā sake. Phir jo koī bhī dekhegā wuh us kā mazāq uṛā kar ³⁰ kahegā, ‘Us ne imārat ko shurū to kiyā, lekin ab use mukammal nahīn kar pāyā.’

³¹ Yā agar koī bādshāh kisī dūsre bādshāh ke sāth jang ke lie nikle to kyā wuh pahle baiṭh kar andāzā nahīn lagāegā ki wuh apne das hazār faujiyōñ se un bīs hazār faujiyōñ par ḡhālib ā saktā hai jo us se laṛne ā rahe haiñ? ³² Agar wuh is natije par pahuñche ki ḡhālib nahīn ā saktā to wuh sulah karne ke lie apne numāinde dushman ke pās bhejegā jab wuh abhī dūr hī ho. ³³ Isī tarah tum meñ se jo bhī apnā sab kuchh na chhoṛe wuh merā shāgird nahīn ho saktā.

Bekār Namak

³⁴ Namak achchhī chīz hai. Lekin agar us kā zāyqā jātā rahe to phir use kyonkar dubārā namkīn kiyā jā saktā hai? ³⁵ Na wuh zamīn ke lie mufīd hai, na khād ke lie balki use nikāl kar

bāhar phainkā jāegā. Jo sun saktā hai wuh sun le.”

15

Khoī Huī Bheṛ

¹ Ab aisā thā ki tamām ṭaiks lene wāle aur gunāhgār Īsā kī bāteñ sunane ke lie us ke pās āte the. ² Yih dekh kar Farīsī aur shariyat ke ālim burburāne lage, “Yih ādmī gunāhgāroñ ko ḳhushāmdīd kah kar un ke sāth khānā khātā hai.” ³ Is par Īsā ne unheñ yih tamsīl sunāi,

⁴ “Farz karo ki tum meñ se kisī kī sau bhereñ haiñ. Lekin ek gum ho jātī hai. Ab mālik kyā karegā? Kyā wuh bāqī 99 bhereñ khule maidān meñ chhoṛ kar gumshudā bheṛ ko ḍhūñḍne nahīñ jāegā? Zarūr jāegā, balki jab tak use wuh bheṛ mil na jāe wuh us kī talāsh meñ rahegā.

⁵ Phir wuh ḳhush ho kar use apne kandhoñ par uṭhā legā. ⁶ Yoñ chalte chalte wuh apne ghar pahuñch jāegā aur wahāñ apne dostoñ aur hamsāyoñ ko bulā kar un se kahegā, ‘Mere sāth ḳhushī manāo! Kyoñki mujhe apnī khoī huī bheṛ mil gaī hai.’ ⁷ Maiñ tum ko batātā hūñ ki āsmān par bilkul isī tarah ḳhushī manāi jāegī jab ek hī gunāhgār taubā karegā. Aur yih ḳhushī us ḳhushī kī nisbat zyādā hogī jo un 99 afrād ke bāis manāi jāegī jinheñ taubā karne kī zarūrat hī nahīñ thī.

Gumshudā Sikkā

⁸ Yā farz karo ki kisī aurat ke pās das sikke hoñ lekin ek sikkā gum ho jāe. Ab aurat kyā karegī? Kyā wuh charāgh jalā kar aur ghar meñ jhārū de de kar baṛī ehtiyāt se sikke ko talāsh nahīñ

karegī? Zarūr karegī, balki wuh us waqt tak ḍhūndtī rahegī jab tak use sikkā mil na jāe. ⁹ Jab use sikkā mil jāegā to wuh apnī saheliyoñ aur hamsāyoñ ko bulā kar un se kahegī, ‘Mere sāth ḡhushī manāo! Kyonki mujhe apnā gumshudā sikkā mil gayā hai.’ ¹⁰ Main tum ko batātā hūñ ki bilkul isī tarah Allāh ke farishtoñ ke sāmne ḡhushī manāī jātī hai jab ek bhī gunāhgār taubā kartā hai.”

Gumshudā Beṭā

¹¹ Īsā ne apnī bāt jāri rakhī. “Kisī ādmī ke do beṭe the. ¹² In meñ se chhoṭe ne bāp se kahā, ‘Ai bāp, mirās kā merā hissā de deñ.’ Is par bāp ne donoñ meñ apnī milkiyat taqsīm kar dī. ¹³ Thoṛe dinoñ ke bād chhoṭā beṭā apnā sārā sāmān sameṭ kar apne sāth kisī dūr-darāz mulk meñ le gayā. Wahāñ us ne aiyāshī meñ apnā pūrā māl-o-matā uṛā diyā. ¹⁴ Sab kuchh zāe ho gayā to us mulk meñ saḡht kāl paṛā. Ab wuh zarūratmand hone lagā. ¹⁵ Natīje meñ wuh us mulk ke kisī bāshinde ke hāñ jā paṛā jis ne use suaroñ ko charāne ke lie apne khetoñ meñ bhej diyā. ¹⁶ Wahāñ wuh apnā peṭ un phaliyoñ se bharne kī shadīd ḡhāhish rakhtā thā jo suar khāte the, lekin use is kī bhī ijāzat na milī. ¹⁷ Phir wuh hosh meñ āyā. Wuh kahne lagā, ‘Mere bāp ke kitne mazdūroñ ko kasrat se khānā miltā hai jabki main yahāñ bhūkā mar rahā hūñ. ¹⁸ Main uṭh kar apne bāp ke pās wāpas chalā jāūngā aur us se kahūngā, “Ai bāp, main ne āsmān kā aur āp kā gunāh kiyā hai. ¹⁹ Ab main is lāyq nahīñ rahā ki āp kā beṭā kahlāūñ. Mehrbānī karke mujhe apne

mazdūroñ meñ rakh leñ”.’ ²⁰ Phir wuh uṭh kar apne bāp ke pās wāpas chalā gayā.

Lekin wuh ghar se abhī dūr hī thā ki us ke bāp ne use dekh liyā. Use tars āyā aur wuh bhāg kar beṭe ke pās āyā aur gale lagā kar use bosā diyā. ²¹ Beṭe ne kahā, ‘Ai bāp, main ne āsmān kā aur āp kā gunāh kiyā hai. Ab main is lāyq nahīn rahā ki āp kā beṭā kahlāūn.’ ²² Lekin bāp ne apne naukaron ko bulāyā aur kahā, ‘Jaldī karo, behtarīn sūṭ lā kar ise pahnāo. Is ke hāth meñ angūṭhī aur pānwoñ meñ jūte pahnā do. ²³ Phir moṭā-tāzā bachhrā lā kar use zabah karo tāki ham khāeñ aur khushī manāeñ, ²⁴ kyonki yih merā beṭā murdā thā ab zindā ho gayā hai, gum ho gayā thā ab mil gayā hai.’ Is par wuh khushī manāne lage.

²⁵ Is daurān bāp kā baṛā beṭā khet meñ thā. Ab wuh ghar lauṭā. Jab wuh ghar ke qarīb pahuñchā to andar se mausiḳī aur nāchne kī āwāzeñ sunāi dīñ. ²⁶ Us ne kisī naukar ko bulā kar pūchhā, ‘Yih kyā ho rahā hai?’ ²⁷ Naukar ne jawāb diyā, ‘Āp kā bhāī ā gayā hai aur āp ke bāp ne moṭā-tāzā bachhrā zabah karwāyā hai, kyonki use apnā beṭā sahīh-salāmat wāpas mil gayā hai.’

²⁸ Yih sun kar baṛā beṭā ghusse huā aur andar jāne se inkār kar diyā. Phir bāp ghar se nikal kar use samjhāne lagā. ²⁹ Lekin us ne jawāb meñ apne bāp se kahā, ‘Dekheñ, main ne itne sāl āp kī khidmat meñ sakht mehnat-mashaqqat kī hai aur ek dafā bhī āp kī marzī kī khilāfwarzī nahīn kī. To bhī āp ne mujhe is pūre arse meñ ek chhoṭā bakrā bhī nahīn diyā ki use zabah karke

apne dostoñ ke sāth ziyāfat kartā. ³⁰ Lekin jyon hī āp kā yih beṭā āyā jis ne āp kī daulat kasbiyon meñ uṛā dī, āp ne us ke lie moṭā-tāzā bachhrā zabah karwāyā.’ ³¹ Bāp ne jawāb diyā, ‘Beṭā, āp to har waqt mere pās rahe haiñ, aur jo kuchh merā hai wuh āp hī kā hai. ³² Lekin ab zarūrī thā ki ham jashn manāeñ aur ḳhush hoñ. Kyoñki āp kā yih bhāi jo murdā thā ab zindā ho gayā hai, jo gum ho gayā thā ab mil gayā hai.’ ”

16

Chālāk Mulāzim

¹ Īsā ne shāgirdoñ se kahā, “Kisī amīr ādmī ne ek mulāzim rakhā thā jo us kī jāyḍād kī dekh-bhāl kartā thā. Aisā huā ki ek dīn us par ilzām lagāyā gayā ki wuh apne mālik kī daulat zāe kar rahā hai. ² Mālik ne use bulā kar kahā, ‘Yih kyā hai jo main tere bāre meñ suntā hūñ? Apnī tamām zimmedāriyon kā hisāb de, kyoñki main tujhe barḳhāst kar dūngā.’ ³ Mulāzim ne dil meñ kahā, ‘Ab main kyā karūñ jabki merā mālik yih zimmedārī mujh se chhīn legā? Khudāi jaisā saḳht kām mujh se nahīn hotā aur bhīk māngne se sharm ātī hai. ⁴ Hāñ, main jāntā hūñ ki kyā karūñ tāki log mujhe barḳhāst kie jāne ke bād apne gharoñ meñ ḳhushāmdīd kaheñ.’

⁵ Yih kah kar us ne apne mālik ke tamām qarzdāroñ ko bulāyā. Pahle se us ne pūchhā, ‘Tumhārā qarzā kitnā hai?’ ⁶ Us ne jawāb diyā, ‘Mujhe mālik ko zaitūn ke tel ke sau kanastar wāpas karne haiñ.’ Mulāzim ne kahā, ‘Apnā bil le lo aur baiṭh kar jaldī se sau kanastar pachās meñ badal lo.’ ⁷ Dūsre se us ne pūchhā,

‘Tumhārā kitnā qarzā hai?’ Us ne jawāb diyā, ‘Mujhe gandum kī hazār boriyān wāpas karnī haiñ.’ Mulāzim ne kahā, ‘Apnā bil le lo aur hazār ke badle āṭh sau likh lo.’

⁸ Yih dekh kar mālik ne be’imān mulāzim kī tārif kī ki us ne aql se kām liyā hai. Kyoñki is duniyā ke farzand apnī nasl ke logon se nipaṭne meñ nūr ke farzandon se zyādā hoshyār hote haiñ.

⁹ Main tum ko batātā hūn ki duniyā kī nārāst daulat se apne lie dost banā lo tāki jab yih khatm ho jāe to log tum ko abadī rihāishgāhon meñ khushāmdīd kaheñ. ¹⁰ Jo thoṛe meñ wafādār hai wuh zyādā meñ bhī wafādār hogā. Aur jo thoṛe meñ be’imān hai wuh zyādā meñ bhī be’imānī karegā. ¹¹ Agar tum duniyā kī nārāst daulat ko sañbhālne meñ wafādār na rahe to phir kaun haqīqī daulat tumhāre sapurd karegā? ¹² Aur agar tum ne dūsron kī daulat sañbhālne meñ be’imānī dikhāi hai to phir kaun tum ko tumhāre zātī istemāl ke lie kuchh degā?

¹³ Koī bhī ghulām do mālikon kī khidmat nahīn kar saktā. Yā to wuh ek se nafrat karke dūsre se muhabbat rakhegā, yā ek se lipaṭ kar dūsre ko haqīr jānegā. Tum ek hī waqt meñ Allāh aur daulat kī khidmat nahīn kar sakte.”

Īsā kī Chand Kahāwateñ

¹⁴ Farīsiyon ne yih sab kuchh sunā to wuh us kā mazāq uṛāne lage, kyoñki wuh lālchī the. ¹⁵ Us ne un se kahā, “Tum hī wuh ho jo apne āp ko logon ke sāmne rāstbāz qarār dete ho, lekin Allāh tumhāre dilon se wāqif hai. Kyoñki log

jis chīz kī bahut qadar karte haiñ wuh Allāh ke nazdik makrūh hai.

¹⁶ Yahyā ke āne tak tumhāre rāhnumā Mūsā kī shariyat aur nabiyon ke paighāmāt the. Lekin ab Allāh kī bādshāhī kī khushkhabrī kā elān kiyā jā rahā hai aur tamām log zabardastī is meñ dākhil ho rahe haiñ. ¹⁷ Lekin is kā yih matlab nahīn kī shariyat mansūkh ho gai hai balki āsmān-o-zamīn jāte raheñge, lekin shariyat kī zer zabar tak koī bhī bāt nahīn badlegī.

¹⁸ Chunāñche jo ādmī apnī bīwī ko talāq de kar kisī aur se shādī kare wuh zinā kartā hai. Isī tarah jo kisī talāqshudā aurat se shādī kare wuh bhī zinā kartā hai.

Amīr Ādmī aur Lāzar

¹⁹ Ek amīr ādmī kā zikr hai jo arghawānī rang ke kapre aur nafīs katān pahantā aur har roz aish-o-ishrat meñ guzartā thā. ²⁰ Amīr ke get par ek gharīb ādmī paṛā thā jis ke pūre jism par nāsūr the. Us kā nām Lāzar thā ²¹ aur us kī bas ek hī khāhish thī ki wuh amīr kī mez se gire hue tukre khā kar ser ho jāe. Kutte us ke pās ā kar us ke nāsūr chāṭte the.

²² Phir aisā huā ki gharīb ādmī mar gayā. Farishton ne use uṭhā kar Ibrāhīm kī god meñ biṭhā diyā. Amīr ādmī bhī faut huā aur dafnāyā gayā. ²³ Wuh jahannum meñ pahuñchā. Azāb kī hālat meñ us ne apnī nazar uṭhāī to dūr se Ibrāhīm aur us kī god meñ Lāzar ko dekhā. ²⁴ Wuh pukār uṭhā, 'Ai mere bāp Ibrāhīm, mujh par rahm karen. Mehrbānī karke Lāzar ko mere pās bhej deñ tāki wuh apnī unglī ko pānī meñ

ḍubo kar merī zabān ko ṭhandā kare, kyonki main is āg meñ taraptā hūn.’

²⁵ Lekin Ibrāhīm ne jawāb diyā, ‘Beṭā, yād rakh ki tujhe apnī zindagī meñ behtarīn chīzeñ mil chukī haiñ jabki Lāzar ko badtarīn chīzeñ. Lekin ab use ārām aur tasallī mil gaī hai jabki tujhe aziyat. ²⁶ Nīz, hamāre aur tumhāre darmiyān ek wasī khalij qāym hai. Agar koī chāhe bhī to use pār karke yahān se tumhāre pās nahīn jā saktā, na wahān se koī yahān ā saktā hai.’ ²⁷ Amīr ādmī ne kahā, ‘Mere bāp, phir merī ek aur guzārish hai, mehrbānī karke Lāzar ko mere wālid ke ghar bhej deñ. ²⁸ Mere pānch bhāī haiñ. Wuh wahān jā kar unheñ āgāh kare, aisā na ho ki un kā anjām bhī yih aziyatnāk maqām ho.’

²⁹ Lekin Ibrāhīm ne jawāb diyā, ‘Un ke pās Mūsā kī Tauret aur nabiyon ke sahīfe to haiñ. Wuh un kī sunen.’ ³⁰ Amīr ne arz kī, ‘Nahīn, mere bāp Ibrāhīm, agar koī murdoñ meñ se un ke pās jāe to phir wuh zarūr taubā kareñge.’ ³¹ Ibrāhīm ne kahā, ‘Agar wuh Mūsā aur nabiyon kī nahīn sunte to wuh us waqt bhī qāyl nahīn hoñge jab koī murdoñ meñ se jī uṭh kar un ke pās jāegā.’ ”

17

Gunāh

¹ Isā ne apne shāgirdon se kahā, “Āzmāishon ko to ānā hī ānā hai, lekin us par afsos jis kī mārifat wuh āen. ² Agar wuh in chhoṭon meñ se kisī ko gunāh karne par uksāe to us ke lie behtar hai ki us ke gale meñ baṛī chakkī kā pāṭ

bāndhā jāe aur use samundar meñ phaiñk diyā jāe. ³ Khabardār raho!

Agar tumhārā bhāi gunāh kare to use samjhāo. Agar wuh is par taubā kare to use muāf kar do. ⁴ Ab farz karo ki wuh ek din ke andar sāt bār tumhārā gunāh kare, lekin har dafā wāpas ā kar taubā kā izhār kare, to bhī use har dafā muāf kar do.”

Īmān

⁵ Rasūlon ne Khudāwand se kahā, “Hamāre īmān ko barhā deñ.”

⁶ Kḥudāwand ne jawāb diyā, “Agar tumhārā īmān rāi ke dāne jaisā chhoṭā bhī ho to tum shahtūt ke is daraḳht ko kah sakte ho, ‘Ukhar kar samundar meñ jā lag’ to wuh tumhārī bāt par amal karegā.

Ġhulām kā Farz

⁷ Farz karo ki tum meñ se kisi ne hal chalāne yā jānwar charāne ke lie ek Ġhulām rakhā hai. Jab yih Ġhulām khet se ghar āegā to kyā us kā mālik kahegā, ‘Idhar āo, khāne ke lie baiṭh jāo?’ ⁸ Hargiz nahīn, balki wuh yih kahegā, ‘Merā khānā taiyār karo, dyūṭī ke kapre pahan kar merī kḥidmat karo jab tak main khā-pī na lūn. Is ke bād tum bhī khā aur pī sakoge.’ ⁹ Aur kyā wuh apne Ġhulām kī us kḥidmat kā shukriyā adā karegā jo us ne use karne ko kahā thā? Hargiz nahīn! ¹⁰ Isī tarah jab tum sab kuchh jo tumheñ karne ko kahā gayā hai kar chuko tab tum ko yih kahnā chāhie, ‘Ham nālāyq naukar haiñ. Ham ne sirf apnā farz adā kiyā hai.’ ”

Koṛh ke Das Marīzon kī Shifā

¹¹ Aisā huā ki Yarūshalam kī taraf safr karte karte Īsā Sāmariya aur Galīl meñ se guzarā. ¹² Ek din wuh kisī gāñw meñ dākḥil ho rahā thā ki koṛh ke das marīz us ko milne āe. Wuh kuchh fāsile par khaṛe ho kar ¹³ ūñchī āwāz se kahne lage, “Ai Īsā, ustād, ham par rahm karen.”

¹⁴ Us ne unheñ dekhā to kahā, “Jāo, apne āp ko imāmoñ ko dikhāo tāki wuh tumhārā muāynā karen.”

Aur aisā huā ki wuh chalte chalte apnī bīmārī se pāk-sāf ho gae. ¹⁵ Un meñ se ek ne jab dekhā ki shifā mil gai hai to wuh muṛ kar ūñchī āwāz se Allāh kī tamjīd karne lagā, ¹⁶ aur Īsā ke sāmne muñh ke bal gir kar shukriyā adā kiyā. Yih admī Sāmariya kā bāshindā thā. ¹⁷ Īsā ne pūchhā, “Kyā das ke das admī apnī bīmārī se pāk-sāf nahīn hue? Bāqī nau kahān haiñ?” ¹⁸ Kyā is ḡhairmulkī ke alāwā koī aur wāpas ā kar Allāh kī tamjīd karne ke lie taiyār nahīn thā?” ¹⁹ Phir us ne us se kahā, “Uṭh kar chalā jā. Tere imān ne tujhe bachā liyā hai.”

Allāh kī Bādshāhī Kab Āegī

²⁰ Kuchh Farīsiyoñ ne Īsā se pūchhā, “Allāh kī bādshāhī kab āegī?” Us ne jawāb diyā, “Allāh kī bādshāhī yoñ nahīn ā rahī ki use zāhirī nishānoñ se pahchānā jāe. ²¹ Log yih bhī nahīn kah sakeñge, ‘Wuh yahān hai’ yā ‘Wuh wahān hai’ kyoñki Allāh kī bādshāhī tumhāre darmiyān hai.”

²² Phir us ne apne shāgirdoñ se kahā, “Aise din āeñge ki tum Ibn-e-Ādam kā kam az kam ek din deḡhne kī tamannā karoge, lekin nahīn

dekhoge. ²³ Log tum ko batāenge, ‘Wuh wahān hai’ yā ‘Wuh yahān hai.’ Lekin mat jānā aur un ke pīchhe na lagnā. ²⁴ Kyoñki jab Ibn-e-Ādam kā din āegā to wuh bijli kī mānind hogā jis kī chamak āsmān ko ek sire se le kar dūsre sire tak raushan kar detī hai. ²⁵ Lekin pahle lāzim hai ki wuh bahut dukh uṭhāe aur is nasl ke hāthoñ radd kiyā jāe. ²⁶ Jab Ibn-e-Ādam kā waqt āegā to hālāt Nūh ke dinoñ jaise hoñge. ²⁷ Log us din tak khāne-pīne aur shādī karne karwāne meñ lage rahe jab tak Nūh kashtī meñ dākḥil na ho gayā. Phir sailāb ne ā kar un sab ko tabāh kar diyā. ²⁸ Bilkul yihī kuchh Lūt ke aiyām meñ huā. Log khāne-pīne, kḥarīd-o-faroḳht, kāshkārī aur tāmīr ke kām meñ lage rahe. ²⁹ Lekin jab Lūt Sadūm ko chhoṛ kar niklā to āg aur gandhak ne āsmān se baras kar un sab ko tabāh kar diyā. ³⁰ Ibn-e-Ādam ke zuhūr ke waqt aise hī hālāt hoñge.

³¹ Jo shaḳhs us din chhat par ho wuh ghar kā sāmān sāth le jāne ke lie nīche na utre. Isī tarah jo khet meñ ho wuh apne pīchhe paṛī chīzoñ ko sāth le jāne ke lie ghar na lauṭe. ³² Lūt kī bīwī ko yād rakho. ³³ Jo apnī jān bachāne kī koshish karegā wuh use kho degā, aur jo apnī jān kho degā wuhī use bachāe rakhegā. ³⁴ Main tum ko batātā hūñ ki us rāt do afrād ek bistar meñ soe hoñge, ek ko sāth le liyā jāegā jabki dūsre ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā. ³⁵ Do kḥawātīn chakkī par gandum pīs rahī hoñgī, ek ko sāth le liyā jāegā jabki dūsarī ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā. ³⁶ [Do afrād khet meñ hoñge, ek ko sāth le liyā

jāegā jabki dūsre ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā.]”

³⁷ Unhoñ ne pūchhā, “Ḳhudāwand, yih kahāñ hogā?” Us ne jawāb diyā, “Jahāñ lāsh paṛī ho wahāñ giddh jamā ho jāeñge.”

18

Bewā aur Jaj kī Tamsīl

¹ Phir Īsā ne unheñ ek tamsīl sunāī jo musalsal duā karne aur himmat na hārne kī zarūrat ko zāhir kartī hai. ² Us ne kahā, “Kisī shahr meñ ek jaj rahtā thā jo na Ḳhudā kā khauf māntā, na kisī insān kā lihāz kartā thā. ³ Ab us shahr meñ ek bewā bhī thī jo yih kah kar us ke pās ātī rahī ki ‘Mere muḳhālif ko jītne na deñ balki merā insāf karen.’ ⁴ Kuchh der ke lie jaj ne inkār kiyā. Lekin phir wuh dil meñ kahne lagā, ‘Beshak mainḱ Ḳhudā kā khauf nahīñ māntā, na logonḱ kī parwā kartā hūñ, ⁵ lekin yih bewā mujhe bār bār tang kar rahī hai. Is lie mainḱ us kā insāf karūñga. Aisā na ho ki āḱhirkār wuh ā kar mere muñh par thappaṛ māre.’ ”

⁶ Ḳhudāwand ne bāt jāī rakhī. “Is par dhyān do jo be’insāf jaj ne kahā. ⁷ Agar us ne āḱhirkār insāf kiyā to kyā Allāh apne chune hue logonḱ kā insāf nahīñ karegā jo din rāt use madad ke lie pukārte haiñ? Kyā wuh un kī bāt multawī kartā rahegā? ⁸ Hargiz nahīñ! Mainḱ tum ko batātā hūñ ki wuh jaldī se un kā insāf karegā. Lekin kyā Ibn-e-Ādam jab duniyā meñ āegā to īmān dekh pāegā?”

Farīsī aur Ṭaiks Lene Wāle kī Tamsīl

⁹ Bāz log maujūd the jo apnī rāstbāzī par bharosā rakhte aur dūsroñ ko haqīr jānte the. Unheñ Īsā ne yih tamsīl sunāī, ¹⁰ “Do ādmī Baitul-muqaddas meñ duā karne āe. Ek Farīsī thā aur dūsrā ṭaiks lene wālā.

¹¹ Farīsī kharā ho kar yih duā karne lagā, ‘Ai Kḥudā, maiñ terā shukr kartā hūñ ki maiñ bāqī logoñ kī tarah nahīñ hūñ. Na maiñ ḍākū hūñ, na be’insāf, na zinākār. Maiñ is ṭaiks lene wāle kī mānind bhī nahīñ hūñ. ¹² Maiñ hafte meñ do martabā rozā rakhtā hūñ aur tamām āmdanī kā daswāñ hissā tere lie maḥsūs kartā hūñ.’

¹³ Lekin ṭaiks lene wālā dūr hī kharā rahā. Us ne apnī āñkheñ āsmān kī taraf uṭhāne tak kī jurrat na kī balki apnī chhātī pīṭ pīṭ kar kahne lagā, ‘Ai Kḥudā, mujh gunāhgār par rahm kar!’ ¹⁴ Maiñ tum ko batātā hūñ ki jab donoñ apne apne ghar laṭe to Farīsī nahīñ balki yih ādmī Allāh ke nazdīk rāstbāz ṭaharā. Kyoñki jo bhī apne āp ko sarfarāz kare use past kiyā jāegā aur jo apne āp ko past kare use sarfarāz kiyā jāegā.”

Īsā Chhoṭe Bachchoñ ko Pyār Kartā Hai

¹⁵ Ek din log apne chhoṭe bachchoñ ko bhī Īsā ke pās lāe tāki wuh unheñ chhue. Yih dekh kar shāgirdoñ ne un ko malāmat kī. ¹⁶ Lekin Īsā ne unheñ apne pās bulā kar kahā, “Bachchoñ ko mere pās āne do aur unheñ na roko, kyoñki Allāh kī bādshāhī in jaise logoñ ko hāsīl hai. ¹⁷ Maiñ tum ko sach batātā hūñ, jo Allāh kī bādshāhī ko bachche kī tarah qabūl na kare wuh us meñ dāḥhil nahīñ hogā.”

Amīr Mushkil se Allāh kī Bādshāhī meñ Dākḥil Ho Sakte Haiñ

¹⁸ Kisī rāhnumā ne us se pūchhā, “Nek ustād, main kyā karūn tāki mīrās meñ abadī zindagī pāūn?”

¹⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Tū mujhe nek kyon kahtā hai? Koī nek nahīn siwāe ek ke aur wuh hai Allāh. ²⁰ Tū sharīat ke ahkām se to wāqif hai ki zinā na karnā, qatl na karnā, chorī na karnā, jhūṭī gawāhī na denā, apne bāp aur apnī mān kī izzat karnā.”

²¹ Ādmī ne jawāb diyā, “Main ne jawānī se āj tak in tamām ahkām kī pairawī kī hai.”

²² Yih sun kar Īsā ne kahā, “Ek kām ab tak rah gayā hai. Apnī pūrī jāydād faroḳht karke paise gharībōñ meñ taqsīm kar de. Phir tere lie āsmān par kḥazānā jamā ho jāegā. Is ke bād ā kar mere pīchhe ho le.” ²³ Yih sun kar ādmī ko bahut dukh huā, kyonki wuh nihāyat daulatmand thā.

²⁴ Yih dekh kar Īsā ne kahā, “Daulatmandōñ ke lie Allāh kī bādshāhī meñ dākḥil honā kitnā mushkil hai! ²⁵ Amīr ke Allāh kī bādshāhī meñ dākḥil hone kī nisbat yih zyādā āsān hai ki unṭ sūī ke nāke meñ se guzar jāe.”

²⁶ Yih bāt sun kar sunane wāloñ ne pūchhā, “Phir kis ko najāt mil saktī hai?”

²⁷ Īsā ne jawāb diyā, “Jo insān ke lie nāmumkin hai wuh Allāh ke lie mumkin hai.”

²⁸ Patras ne us se kahā, “Ham to apnā sab kuchh chhoṛ kar āp ke pīchhe ho lie haiñ.”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Main tum ko sach batātā hūn ki jis ne bhī Allāh kī bādshāhī kī kḥātir apne ghar, bīwī, bhāiyōñ, wālidain yā bachchoñ ko

chhoṛ diyā hai ³⁰ use is zamāne meñ kaī gunā zyādā aur āne wāle zamāne meñ abadī zindagī milegī.”

Īsā kī Maut kī Tīsri Peshgoī

³¹ Īsā shāgirdoñ ko ek taraf le jā kar un se kahne lagā, “Suno, ham Yarūshalam kī taraf baṛh rahe haiñ. Wahāñ sab kuchh pūrā ho jāegā jo nabiyon kī mārifat Ibn-e-Ādam ke bāre meñ likhā gayā hai. ³² Use Ġhairyahūdiyon ke hawāle kar diyā jāegā jo us kā mazāq urāenge, us kī be'izzatī karenge, us par thūkenge, ³³ us ko koṛe mārenge aur use qatl karenge. Lekin tīsre din wuh jī uṭhegā.”

³⁴ Lekin shāgirdoñ kī samajh meñ kuchh na āyā. Is bāt kā matlab un se chhupā rahā aur wuh na samjhe ki wuh kyā kah rahā hai.

Andhe kī Shifā

³⁵ Īsā Yarīhū ke qarīb pahuñchā. Wahāñ rāste ke kināre ek andhā baiṭhā bhīk māng rahā thā.

³⁶ Bahut-se log us ke sāmne se guzarne lage to us ne yih sun kar pūchhā ki kyā ho rahā hai.

³⁷ Unhoñ ne kahā, “Īsā Nāsari yahāñ se guzar rahā hai.”

³⁸ Andhā chillāne lagā, “Ai Īsā Ibn-e-Dāūd, mujh par rahm karen.”

³⁹ Āge chalne wāloñ ne use dāñṭ kar kahā, “Khāmosh!” Lekin wuh mazīd ūñchī āwāz se pukārtā rahā, “Ai Ibn-e-Dāūd, mujh par rahm karen.”

⁴⁰ Īsā ruk gayā aur hukm diyā, “Use mere pās lāo.” Jab wuh qarīb āyā to Īsā ne us se pūchhā,
⁴¹ “Tū kyā chāhtā hai ki main tere lie karūn?”

Us ne jawāb diyā, “Ḳhudāwand, yih ki main dekh sakūn.”

⁴² Īsā ne us se kahā, “To phir deḳh! Tere īmān ne tujhe bachā liyā hai.”

⁴³ Jyon hī us ne yih kahā andhe kī ānkheñ bahāl ho gaīn aur wuh Allāh kī tamjīd karte hue us ke pīchhe ho liyā. Yih dekh kar pūre hujūm ne Allāh ko jalāl diyā.

19

Īsā aur Zakkāī

¹ Phir Īsā Yarīhū meñ dāḳhil huā aur us meñ se guzarne lagā. ² Us shahr meñ ek amīr admī banām Zakkāī rahtā thā jo ṭaiks lene wāloñ kā afsar thā. ³ Wuh jānanā chāhtā thā ki yih Īsā kaun hai, lekin pūrī koshish karne ke bāwujūd use dekh na sakā, kyonki Īsā ke irdgird baṛā hujūm thā aur Zakkāī kā qad chhoṭā thā. ⁴ Is lie wuh daur kar āge niklā aur use deḳhne ke lie anjīr-tūt * ke daraḳht par chaḥ gayā jo rāste meñ thā. ⁵ Jab Īsā wahāñ pahuñchā to us ne nazar uṭhā kar kahā, “Zakkāī, jaldī se utar ā, kyonki āj mujhe tere ghar meñ ṭhaharnā hai.”

⁶ Zakkāī fauran utar āyā aur ḳhushī se us kī mehmān-nawāzī kī. ⁷ Yih dekh kar bāqī tamām

* **19:4** Ek sāyādār daraḳht jis meñ anjīr kī tarah kā ḳhurdani phal lagtā hai. Is ke phul zard aur ārāshī hote haiñ. Misrī tūt. Jamīz. *Ficus sycomorus*.

log burburāne lage, “Is ke ghar meñ jā kar wuh ek gunāhgār ke mehmān ban gae haiñ.”

⁸ Lekin Zakkāi ne Ḳhudāwand ke sāmne khare ho kar kahā, “Ḳhudāwand, maiñ apne māl kā ādhā hissā gharibon ko de detā hūñ. Aur jis se maiñ ne nājāyz taur se kuchh liyā hai use chār gunā wāpas kartā hūñ.”

⁹ Īsā ne us se kahā, “Āj is gharāne ko najāt mil gai hai, is lie ki yih bhī Ibrāhīm kā beṭā hai.

¹⁰ Kyonki Ibn-e-Ādam gumshudā ko dhūñḍne aur najāt dene ke lie āyā hai.”

Paison meñ Izāfā

¹¹ Ab Īsā Yarūshalam ke qarīb ā chukā thā, is lie log andāzā lagāne lage ki Allāh kī bādshāhī zāhir hone wālī hai. Is ke pesh-e-nazar Īsā ne apnī yih bāteñ sunane wālon ko ek tamsil sunāi.

¹² Us ne kahā, “Ek nawāb kisī dūr-darāz mulk ko chalā gayā tāki use bādshāh muqarrar kiyā jāe. Phir use wāpas ānā thā. ¹³ Rawānā hone se pahle us ne apne naukaron meñ se das ko bulā kar unheñ sone kā ek ek sikkā diyā. Sāth sāth us ne kahā, ‘Yih paise le kar us waqt tak kārobār meñ lagāo jab tak maiñ wāpas na aūñ.’ ¹⁴ Lekin us kī riāyā us se nafrat rakhtī thī, is lie us ne us ke pīchhe wafd bhej kar ittalā dī, ‘Ham nahīn chāhte ki yih admī hamārā bādshāh bane.’

¹⁵ To bhī use bādshāh muqarrar kiyā gayā. Is ke bād jab wāpas āyā to us ne un naukaron ko bulāyā jinheñ us ne paise die the tāki mālūm kare ki unhoñ ne yih paise kārobār meñ lagā kar kitnā izāfā kiyā hai. ¹⁶ Pahlā naukar āyā. Us ne kahā, ‘Janāb, āp ke ek sikke se das ho

gae haiñ.’ ¹⁷ Mālik ne kahā, ‘Shābāsh, achchhe naukar. Tū thoṛe meñ wafādār rahā, is lie ab tujhe das shahroñ par iḳhtiyār milegā.’ ¹⁸ Phir dūsrā naukar āyā. Us ne kahā, ‘Janāb, āp ke ek sikke se pāñch ho gae haiñ.’ ¹⁹ Mālik ne us se kahā, ‘Tujhe pāñch shahroñ par iḳhtiyār milegā.’

²⁰ Phir ek aur naukar ā kar kahne lagā, ‘Janāb, yih āp kā sikkā hai. Maiñ ne ise kapṛe meñ lapeṭ kar mahfūz rakhā, ²¹ kyonki maiñ āp se ḍartā thā, is lie ki āp saḳht ādmī haiñ. Jo paise āp ne nahīñ lagāe unheñ le lete haiñ aur jo bij āp ne nahīñ boyā us kī fasal kāṭte haiñ.’ ²² Mālik ne kahā, ‘Sharīr naukar! Maiñ tere apne alfāz ke mutābiq terī adālat karūnga. Jab tū jāntā thā ki maiñ saḳht ādmī hūñ, ki wuh paise le letā hūñ jo ḳhud nahīñ lagāe aur wuh fasal kāṭtā hūñ jis kā bij nahīñ boyā, ²³ to phir tū ne mere paise baink meñ kyon na jamā karāe? Agar tū aisā kartā to wāpasī par mujhe kam az kam wuh paise sūd samet mil jāte.’

²⁴ Yih kah kar wuh hāzirīn se muḳhātib huā, ‘Yih sikkā is se le kar us naukar ko de do jis ke pās das sikke haiñ.’ ²⁵ Unhoñ ne etarāz kiyā, ‘Janāb, us ke pās to pahle hī das sikke haiñ.’ ²⁶ Us ne jawāb diyā, ‘Maiñ tumheñ batātā hūñ ki har shaḳhs jis ke pās kuchh hai use aur diyā jāegā, lekin jis ke pās kuchh nahīñ hai us se wuh bhī chhīn liyā jāegā jo us ke pās hai. ²⁷ Ab un dushmanoñ ko le āo jo nahīñ chāhte the ki maiñ un kā bādshāh banūñ. Unheñ mere sāmne phānsī de do.’ ”

Yarūshalam meñ Īsā kā Purjosh Istiqbāl

²⁸ In bātoñ ke bād Īsā dūstroñ ke āge āge Yarūshalam kī taraf baṛhne lagā. ²⁹ Jab wuh Bait-fage aur Bait-aniyāh ke qarīb pahuñchā jo Zaitūn ke pahār par the to us ne do shāgirdoñ ko apne āge bhej kar ³⁰ kahā, “Sāmne wāle gānw meñ jāo. Wahāñ tum ek jawān gadhā dekhoge. Wuh bandhā huā hogā aur ab tak koī bhī us par sawār nahīñ huā hai. Use khol kar le āo. ³¹ Agar koī pūchhe ki gadhe ko kyoñ khol rahe ho to use batā denā ki Ḳhudāwand ko is kī zarūrat hai.”

³² Donoñ shāgird gae to dekhā ki sab kuchh waisā hī hai jaisā Īsā ne unheñ batāyā thā. ³³ Jab wuh jawān gadhe ko kholne lage to us ke mālikoñ ne pūchhā, “Tum gadhe ko kyoñ khol rahe ho?”

³⁴ Unhoñ ne jawāb diyā, “Ḳhudāwand ko is kī zarūrat hai.” ³⁵ Wuh use Īsā ke pās le āe, aur apne kapre gadhe par rakh kar us ko us par sawār kiyā. ³⁶ Jab wuh chal paṛā to logoñ ne us ke āge āge rāste meñ apne kapre bichhā die.

³⁷ Chalthe chalthe wuh us jagah ke qarīb pahuñchā jahāñ rāstā Zaitūn ke pahār par se utarne lagtā hai. Is par shāgirdoñ kā pūrā hujūm ḳhushī ke māre ūñchī āwāz se un mojizoñ ke lie Allāh kī tamjīd karne lagā jo unhoñ ne dekhe the,

³⁸ “Mubāarak hai wuh Bādshāh
jo Rab ke nām se ātā hai.

Āsmān par salāmātī ho aur bulandiyoñ par izzat-o-jalāl.”

³⁹ Kuchh Farīsī bhīr meñ the. Unhoñ ne Īsā se kahā, “Ustād, apne shāgirdoñ ko samjhāeñ.”

⁴⁰ Us ne jawāb diyā, “Maiñ tumheñ batātā hūñ, agar yih chup ho jāeñ to patthar pukār uṭheñge.”

Īsā Shahr ko Dekh Kar Ro Paṛtā Hai

⁴¹ Jab wuh Yarūshalam ke qarīb pahuñchā to shahr ko dekh kar ro paṛā ⁴² aur kahā, “Kāsh tū bhī is din jān letī ki terī salāmatī kis meñ hai. Lekin ab yih bāt terī āñkhoñ se chhupī huī hai. ⁴³ Kyoñki tujh par aisā waqt āegā ki tere dushman tere irdgird band bāndh kar terā muhāsarā kareñge aur yoñ tujhe chāroñ taraf se gher kar tang kareñge. ⁴⁴ Wuh tujhe tere bachchoñ samet zamīn par paṭkeñge aur tere andar ek bhī patthar dūsre par nahīn chhoṛeñge. Aur wajah yihī hogī ki tū ne wuh waqt nahīn pahchānā jab Allāh ne terī najāt ke lie tujh par nazar kī.”

Īsā Baitul-muqaddas meñ Jātā Hai

⁴⁵ Phir Īsā Baitul-muqaddas meñ jā kar unheñ nikālne lagā jo wahāñ qurbāniyoñ ke lie darkār chīzeñ bech rahe the. Us ne kahā, ⁴⁶ “Kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Merā ghar duā kā ghar hogā’ jabki tum ne use ḍākuoñ ke aḍḍe meñ badal diyā hai.”

⁴⁷ Aur wuh rozānā Baitul-muqaddas meñ tālīm detā rahā. Lekin Baitul-muqaddas ke rāhnumā imām, shariyat ke ālim aur awāmī rāhnumā use qatl karne ke lie koshāñ rahe, ⁴⁸ albattā unheñ koī mauqā na milā, kyoñki tamām log Īsā kī har bāt sun sun kar us se lipṭe rahte the.

20

Īsā kā Iḳhtiyār

¹ Ek din jab wuh Baitul-muqaddas meñ logon ko tālīm de rahā aur Allāh kī ḳhushḳhabrī sunā rahā thā to rāhnumā imām, shāriyat ke ulamā aur buzurg us ke pās āe. ² Unhon ne kahā, “Hameñ batāeñ, āp yih kis iḳhtiyār se kar rahe haiñ? Kis ne āp ko yih iḳhtiyār diyā hai?”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Merā bhī tum se ek sawāl hai. Tum mujhe batāo ki ⁴kyā Yahyā kā baptismā āsmānī thā yā insānī?”

⁵ Wuh āpas meñ bahs karne lage, “Agar ham kaheñ ‘Āsmānī’ to wuh pūchhegā, ‘To phir tum us par imān kyon na lāe?’ ⁶ Lekin agar ham kaheñ ‘Insānī’ to tamām log hameñ sangsār kareñge, kyonki wuh to yaqīn rakhte haiñ ki Yahyā nabī thā.” ⁷ Is lie unhon ne jawāb diyā, “Ham nahīn jānte ki wuh kahān se thā.”

⁸ Īsā ne kahā, “To phir maiñ bhī tum ko nahīn batātā ki maiñ yih sab kuchh kis iḳhtiyār se kar rahā hūñ.”

Angūr ke Bāgh ke Muzāreoñ kī Baḡhāwat

⁹ Phir Īsā logon ko yih tamsīl sunāne lagā, “Kisī admī ne angūr kā ek bāgh lagāyā. Phir wuh use muzāreoñ ke sapurd karke bahut der ke lie bairūn-e-mulk chalā gayā. ¹⁰ Jab angūr pak gae to us ne apne naukar ko un ke pās bhej diyā tāki wuh mālik kā hissā wasūl kare. Lekin muzāreoñ ne us kī piṭāi karke use ḳhālī hāth lautā diyā. ¹¹ Is par mālik ne ek aur naukar ko un ke pās bhejā. Lekin muzāreoñ ne use bhī mār mār kar us kī be’izzatī kī aur ḳhālī hāth nikāl

diyā. ¹² Phir mālik ne tīsre naukar ko bhej diyā. Use bhī unhoñ ne mār kar zaḥmī kar diyā aur nikāl diyā. ¹³ Bāgh ke mālik ne kahā, ‘Ab main kyā karūñ? Main apne pyāre beṭe ko bhejūngā, shāyad wuh us kā lihāz karen.’ ¹⁴ Lekin mālik ke beṭe ko dekh kar muzāre āpas meñ kahne lage, ‘Yih zamīn kā wāris hai. Āo, ham ise mār ḍaleñ. Phir is kī mirās hamārī hī hogī.’ ¹⁵ Unhoñ ne use bāgh se bāhar phaiñk kar qatl kiyā.”

Īsā ne pūchhā, “Ab batāo, bāgh kā mālik kyā karegā? ¹⁶ Wuh wahāñ jā kar muzāreñ ko halāk karegā aur bāgh ko dūsroñ ke sapurd kar degā.”

Yih sun kar logoñ ne kahā, “Ḳhudā aisā kabhī na kare.”

¹⁷ Īsā ne un par nazar ḍāl kar pūchhā, “To phir kalām-e-muḡaddas ke is hawāle kā kyā matlab hai ki

‘Jis patthar ko makān banāne wāloñ ne radd kiyā,

wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā’?

¹⁸ Jo is patthar par giregā wuh ṭukre ṭukre ho jāegā, jabki jis par wuh Ḳhud giregā use pīs ḍālegā.”

Kyā Ṭaiks Denā Jāyz Hai?

¹⁹ Sharīat ke ulamā aur rāhnumā imāmoñ ne usī waqt use pakaṛne kī koshish kī, kyonki wuh samajh gae the ki tamsīl meñ bayānshudā muzāre ham hī haiñ. Lekin wuh awām se ḍarte the. ²⁰ Chunāñche wuh use pakaṛne kā mauqā ḍhūñḍte rahe. Is maḡsad ke taht unhoñ ne us ke pās jāśūs bhej die. Yih log apne āp ko diyānatdār

zāhir karke Īsā ke pās āe tāki us kī koī bāt pakar kar use Romī gawarnar ke hawāle kar sakeñ.

²¹ In jāsūsoñ ne us se pūchhā, “Ustād, ham jānte haiñ ki āp wuhī kuchh bayān karte aur sikhāte haiñ jo sahīh hai. Āp jānibdār nahīñ hote balki diyānatdārī se Allāh kī rāh kī tālīm dete haiñ.

²² Ab hameñ batāeñ ki kyā Romī shahanshāh ko ṭaiks denā jāyz hai yā nājāyz?”

²³ Lekin Īsā ne un kī chālākī bhāñp lī aur kahā,

²⁴ “Mujhe chāñdī kā ek Romī sikkā dikhāo. Kis kī sūrat aur nām is par kandā hai?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Shahanshāh kā.”

²⁵ Us ne kahā, “To jo shahanshāh kā hai shahanshāh ko do aur jo Allāh kā hai Allāh ko.”

²⁶ Yoñ wuh awām ke sāmne us kī koī bāt pakarne meñ nākām rahe. Us kā jawāb sun kar wuh hakkā-bakkā rah gae aur mazīd koī bāt na kar sake.

Kyā Ham Jī Uṭheñge?

²⁷ Phir kuchh Sadūqī us ke pās āe. Sadūqī nahīñ mānte ki roz-e-qiyāmat murde jī uṭheñge. Unhoñ ne Īsā se ek sawāl kiyā, ²⁸ “Ustād, Mūsā ne hameñ hukm diyā ki agar koī shādīshudā ādmī beulād mar jāe aur us kā bhāī ho to bhāī kā farz hai ki wuh bewā se shādī karke apne bhāī ke lie aulād paidā kare. ²⁹ Ab farz kareñ ki sāt bhāī the. Pahle ne shādī kī, lekin beulād faut huā. ³⁰ Is par dūsre ne us se shādī kī, lekin wuh bhī beulād mar gayā. ³¹ Phir tīsre ne us se shādī kī. Yih silsilā sātweñ bhāī tak jāri rahā. Yake bād dīgare har bhāī bewā se shādī karne ke bād mar gayā. ³² Ākhir meñ bewā bhī faut ho gai. ³³ Ab

bataēn ki qiyāmat ke din wuh kis kī bīwī hogī? Kyoṅki sāt ke sāt bhāiyōn ne us se shādī kī thī.”

³⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Is zamāne meṅ log byāh-shādī karte aur karāte haiṅ. ³⁵ Lekin jinheṅ Allāh āne wāle zamāne meṅ sharīk hone aur murdoṅ meṅ se jī uṭhne ke lāyq samajhtā hai wuh us waqt shādī nahīn kareṅge, na un kī shādī kisī se karāī jāegī. ³⁶ Wuh mar bhī nahīn sakeṅge, kyoṅki wuh farishtoṅ kī mānind hoṅge aur qiyāmat ke farzand hone ke bāis Allāh ke farzand hoṅge. ³⁷ Aur yih bāt ki murde jī uṭheṅge Mūsā se bhī zāhir kī gaī hai. Kyoṅki jab wuh kāntedār jhārī ke pās āyā to us ne Rab ko yih nām diyā, ‘Ibrāhīm kā Ḳhudā, Is’hāq kā Ḳhudā aur Yāqūb kā Ḳhudā,’ hālānki us waqt tīnoṅ bahut pahle mar chuke the. Is kā matlab hai ki yih haqīqat meṅ zindā haiṅ. ³⁸ Kyoṅki Allāh murdoṅ kā nahīn balki zindoṅ kā Ḳhudā hai. Us ke nazdīk yih sab zindā haiṅ.”

³⁹ Yih sun kar sharīat ke kuchh ulamā ne kahā, “Shābāsh ustād, āp ne achchhā kahā hai.” ⁴⁰ Is ke bād unhoṅ ne us se koī bhī sawāl karne kī jurrat na kī.

Masīh ke bāre meṅ Sawāl

⁴¹ Phir Īsā ne un se pūchhā, “Masīh ke bāre meṅ kyoṅ kahā jātā hai ki wuh Dāūd kā farzand hai? ⁴² Kyoṅki Dāūd ḳhud zabūr kī kitāb meṅ farmātā hai,

‘Rab ne mere Rab se kahā,
mere dahne hāth baiṭh,

⁴³ jab tak maiṅ tere dushmanoṅ ko tere pānwoṅ kī chaukī na banā dūn.’

44 Dāūd to ƙhud Masīh ko Rab kahtā hai. To phir wuh kis tarah Dāūd kā farzand ho saktā hai?”

Sharīat ke Ulamā se Ƙhabardār

45 Jab log sun rahe the to us ne apne shāgirdoñ se kahā, 46 “Sharīat ke ulamā se ƙhabardār raho! Kyoñki wuh shāndār choḡhe pahan kar idhar-udhar phirnā pasand karte haiñ. Jab log bāzāroñ meñ salām karke un kī izzat karte haiñ to phir wuh ƙhush ho jāte haiñ. Un kī bas ek hī ƙhāhish hotī hai ki ibādatƙhānoñ aur ziyāfatoñ meñ izzat kī kursiyoñ par baiṭh jāeñ. 47 Yih log bewāoñ ke ghar harāp kar jāte aur sāth sāth dikhāwe ke lie lambī lambī duāeñ māngte haiñ. Aise logoñ ko nihāyat saƙht sazā milegī.”

21

Bewā kā Chandā

1 Īsā ne nazar uṭhā kar dekhā ki amīr log apne hadiye Baitul-muqaddas ke chande ke baks meñ ḍāl rahe haiñ. 2 Ēk ḡharīb bewā bhī wahāñ se guzarī jis ne us meñ tānbe ke do māmūlī-se sikke ḍāl die. 3 Īsā ne kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki is ḡharīb bewā ne tamām logoñ kī nisbat zyādā ḍālā hai. 4 Kyoñki in sab ne to apnī daulat kī kasrat se kuchh ḍālā jabki is ne zarūratmand hone ke bāwujūd bhī apne guzāre ke sāre paise de die haiñ.”

Baitul-muqaddas par Āne Wālī Tabāhī

5 Us waqt kuchh log Baitul-muqaddas kī tārif meñ kahne lage ki wuh kitne ƙhūbsūrat pattharoñ aur mannat ke tohfoñ se saji huī hai.

Yih sun kar Īsā ne kahā, ⁶ “Jo kuchh tum ko yahān nazar ātā hai us kā patthar par patthar nahīn rahegā. Āne wāle dinoñ meñ sab kuchh dhā diyā jāegā.”

Musibatoñ aur Īzārasānī kī Peshgoī

⁷ Unhoñ ne pūchhā, “Ustād, yih kab hogā? Kyā kyā nazar āegā jis se mālūm ho ki yih ab hone ko hai?”

⁸ Īsā ne jawāb diyā, “Ḳhabardār raho ki koī tumheñ gumrah na kar de. Kyoñki bahut-se log merā nām le kar āenge aur kaheñge, ‘Maiñ hī Masīh hūn’ aur ki ‘Waqt qarīb ā chukā hai.’ Lekin un ke pīchhe na lagnā. ⁹ Aur jab jangoñ aur fitnoñ kī ḳhabreñ tum tak pahuñcheñgī to mat ghabrānā. Kyoñki lāzim hai ki yih sab kuchh pahle pesh āe. To bhī abhī āḳhīrat na hogī.”

¹⁰ Us ne apnī bāt jāri rakhī, “Ek qaum dūsri ke ḳhilāf uṭh kharī hogī, aur ek bādshāhī dūsri ke ḳhilāf. ¹¹ Shadīd zalzale āenge, jagah jagah kāl pareñge aur wabāi bīmāriyān phail jāengī. Haibatnāk wāqiyāt aur āsmān par bare nishān deḳhne meñ āenge. ¹² Lekin in tamām wāqiyāt se pahle log tum ko pakaṛ kar satāenge. Wuh tum ko Yahūdī ibādatḳhānoñ ke hawāle kareñge, qaidḳhānoñ meñ ḍalwāenge aur bādshāhoñ aur hukmrānoñ ke sāmne pesh kareñge. Aur yih is lie hogā ki tum mere pairokār ho. ¹³ Natīje meñ tumheñ merī gawāhī dene kā mauqā milegā. ¹⁴ Lekin ṭhān lo ki tum pahle se apnā difā karne kī taiyārī na karo, ¹⁵ kyoñki maiñ tum ko aise alfāz aur hikmat atā karūnga ki tumhāre tamām muḳhālīf na us

kā muqābalā aur na us kī tardīd kar sakeᅅge. ¹⁶ Tumhāre wālidain, bhāī, rishtedār aur dost bhī tum ko dushman ke hawāle kar deᅅge, balki tum meᅅ se bāz ko qatl kiyā jāegā. ¹⁷ Sab tum se nafrat kareᅅge, is lie ki tum mere pairokār ho. ¹⁸ To bhī tumhārā ek bāl bhī bikā nahīn hogā. ¹⁹ Sābitqadam rahne se hī tum apnī jān bachā loge.

Yarūshalam kī Tabāhī

²⁰ Jab tum Yarūshalam ko faujon se ghirā huā dekho to jān lo ki us kī tabāhī qarīb ā chukī hai. ²¹ Us waqt Yahūdiyā ke bāshinde bhāg kar pahārī ilāqe meᅅ panāh leᅅ. Shahr ke rahne wāle us se nikal jāeᅅ aur dehāt meᅅ ābād log shahr meᅅ dākᅅhil na hoᅅ. ²² Kyonki yih ilāhī ᅅhazab ke din hoᅅge jin meᅅ wuh sab kuchh pūrā ho jāegā jo kalām-e-muqaddas meᅅ likhā hai. ²³ Un khawātīn par afsos jo un dinoᅅ meᅅ hāmīlā hoᅅ yā apne bachchoᅅ ko dūdh pilātī hoᅅ, kyonki mulk meᅅ bahut musībat hogī aur is qaum par Allāh kā ᅅhazab nāzil hogā. ²⁴ Log unheᅅ talwār se qatl kareᅅge aur qaid karke tamām ᅅhairyahūdī mamālik meᅅ le jāeᅅge. ᅅhairyahūdī Yarūshalam ko pānwoᅅ tale kuchal dāleᅅge. Yih silsilā us waqt tak jāri rahegā jab tak ᅅhairyahūdiyoᅅ kā daur pūrā na ho jāe.

Ibn-e-Ādam kī Āmad

²⁵ Sūraj, chānd aur sitāron meᅅ ajīb-o-ᅅharīb nishān zāhir hoᅅge. Qaumeᅅ samundar ke shor aur thāᅅheᅅn mārne se hairān-o-pareshān hoᅅgī. ²⁶ Log is andeshe se ki kyā kyā musībat duniyā par aegī is qadar kᅅhauf khāeᅅge ki un kī jān

meñ jān na rahegī, kyoñki āsmān kī quwwateñ hilāi jāēngī. ²⁷ Aur phir wuh Ibn-e-Ādam ko baṛī qudrat aur jalāl ke sāth bādāl meñ āte hue dekheñge. ²⁸ Chunāñche jab yih kuchh pesh āne lage to sīdhe khare ho kar apñī nazar uṭhāo, kyoñki tumhārī najāt nazdīk hogī.”

Anjīr ke Daraḳht kī Tamsīl

²⁹ Is silsile meñ Īsā ne unheñ ek tamsīl sunāi. “Anjīr ke daraḳht aur bāqī daraḳhton par ḡhaur karo. ³⁰ Jyoñ hī koñpleñ nikalne lagtī haiñ tum jān lete ho ki garmiyon kā mausam nazdīk hai. ³¹ Isī tarah jab tum yih wāqiyāt dekhoge to jān loge ki Allāh kī bādshāhī qarīb hī hai.

³² Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki is nasl ke ḳhatm hone se pahle pahle yih sab kuchh wāqe hogā. ³³ Āsmān-o-zamīn to jāte raheñge, lekin merī bāteñ hameshā tak qāym raheñgī.

Ḳhabardār Rahnā

³⁴ Ḳhabardār raho tāki tumhāre dil aiyāshī, nashābāzī aur rozānā kī fikron tale dab na jāēñ. Warnā yih din achānak tum par ān paregā, ³⁵ aur phande kī tarah tumheñ jakaṛ legā. Kyoñki wuh duniyā ke tamām bāshindon par āegā. ³⁶ Har waqt chaukas raho aur duā karte raho ki tum ko āne wālī in sab bāton se bach nikalne kī taufīq mil jāe aur tum Ibn-e-Ādam ke sāmne khare ho sako.”

³⁷ Har roz Īsā Baitul-muḳaddas meñ tālīm detā rahā aur har shām wuh nikal kar us pahār par rāt guzartā thā jis kā nām Zaitūn kā Pahār hai.

³⁸ Aur tamām log us kī bāteñ sunane ke lie

subah-sawere Baitul-muqaddas meñ us ke pās āte the.

22

Īsā ke k̄hilāf Mansūbābandiyāñ

¹ Beḳhamīrī Roṭī kī Īd yānī Fasah kī Īd qarīb ā gai thī. ² Rāhnumā imām aur sharīat ke ulamā Īsā ko qatl karne kā koī mauzūñ mauqā ḍhūñd rahe the, kyonki wuh awām ke radd-e-amal se ḍarte the.

Īsā ko Dushman ke Hawāle Karne kā Mansūbā

³ Us waqt Iblīs Yahūdāh Iskariyotī meñ samā gayā jo bārah rasūloñ meñ se thā. ⁴ Ab wuh rāhnumā imāmoñ aur Baitul-muqaddas ke pahredāroñ ke afsaroñ se milā aur un se bāt karne lagā ki wuh Īsā ko kis tarah un ke hawāle kar sakegā. ⁵ Wuh k̄hush hue aur use paise dene par muttafiq hue. ⁶ Yahūdāh razāmand huā. Ab se wuh is talāsh meñ rahā ki Īsā ko aise mauqe par un ke hawāle kare jab hujūm us ke pās na ho.

Fasah kī Īd ke lie Taiyāriyāñ

⁷ Beḳhamīrī Roṭī kī Īd āī jab Fasah ke lele ko qurbān karnā thā. ⁸ Īsā ne Patras aur Yūhannā ko āge bhej kar hidāyat kī, “Jāo, hamāre lie Fasah kā khānā taiyār karo tāki ham jā kar use khā sakeñ.”

⁹ Unhoñ ne pūchhā, “Ham use kahāñ taiyār karen?”

¹⁰ Us ne jawāb diyā, “Jab tum shahr meñ dākhil hoge to tumhārī mulāqāt ek ādmī se hogī jo pānī kā gharā uṭhāe chal rahā hogā. Us ke

pīchhe chal kar us ghar meñ dākḥil ho jāo jis meñ wuh jāegā. ¹¹ Wahāñ ke mālik se kahnā, ‘Ustād āp se pūchhte haiñ ki wuh kamrā kahāñ hai jahāñ maiñ apne shāgirdoñ ke sāth Fasah kā khānā khāūñ?’ ¹² Wuh tum ko dūsri manzil par ek baṛā aur saajā huā kamrā dikhāegā. Fasah kā khānā wahīñ taiyār karnā.”

¹³ Donoñ chale gae to sab kuchh waisā hī pāyā jaisā Īsā ne unheñ batāyā thā. Phir unhoñ ne Fasah kā khānā taiyār kiyā.

Fasah kā Ākhirī Khānā

¹⁴ Muqarrarā waqt par Īsā apne shāgirdoñ ke sāth khāne ke lie baiṭh gayā. ¹⁵ Us ne un se kahā, “Merī shadīd ārzū thī ki dukh uṭhāne se pahle tumhāre sāth mil kar Fasah kā yih khānā khāūñ. ¹⁶ Kyonki maiñ tum ko batātā hūñ ki us waqt tak is khāne meñ sharīk nahīñ hūngā jab tak is kā maqsad Allāh kī bādshāhī meñ pūrā na ho gayā ho.”

¹⁷ Phir us ne mai kā pyālā le kar shukrguzārī kī duā kī aur kahā, “Is ko le kar āpas meñ bāñṭ lo.

¹⁸ Maiñ tum ko batātā hūñ ki ab se maiñ angūr kā ras nahīñ piyūngā, kyonki aglī dafā ise Allāh kī bādshāhī ke āne par piyūngā.”

¹⁹ Phir us ne roṭī le kar shukrguzārī kī duā kī aur use ṭukre karke unheñ de diyā. Us ne kahā, “Yih merā badan hai, jo tumhāre lie diyā jātā hai. Mujhe yād karne ke lie yihī kiyā karo.” ²⁰ Isi tarah us ne khāne ke bād pyālā le kar kahā, “Mai kā yih pyālā wuh nayā ahd hai jo mere kḥūn ke zariye qāym kiyā jātā hai, wuh kḥūn jo tumhāre lie bahāyā jātā hai.

²¹ Lekin jis shakhs kā hāth mere sāth khānā khāne meñ sharīk hai wuh mujhe dushman ke hawāle kar degā. ²² Ibn-e-Ādam to Allāh kī marzī ke mutābiq kūch kar jāegā, lekin us shakhs par afsos jis ke wasīle se use dushman ke hawāle kar diyā jāegā.”

²³ Yih sun kar shāgird ek dūsre se bahs karne lage ki ham meñ se yih kaun ho saktā hai jo is qism kī harkat karegā.

Kaun Baṛā Hai?

²⁴ Phir ek aur bāt bhī chhiṛ gaī. Wuh ek dūsre se bahs karne lage ki ham meñ se kaun sab se baṛā samjhā jāe. ²⁵ Lekin Īsā ne un se kahā, “Ġhairyahūdī qaumoñ meñ bādshāh wuhī haiñ jo dūsroñ par hukūmat karte haiñ, aur iḡhtiyār wāle wuhī haiñ jinheñ ‘Mohsin’ kā laqab diyā jātā hai. ²⁶ Lekin tum ko aisā nahīn honā chāhie. Is ke bajāe jo sab se baṛā hai wuh sab se chhoṭe laṛke kī mānind ho aur jo rāhnumāi kartā hai wuh naukar jaisā ho. ²⁷ Kyoñki ām taur par kaun zyādā baṛā hotā hai, wuh jo khāne ke lie baiṭhā hai yā wuh jo logoñ kī ḡhidmat ke lie hāzir hotā hai? Kyā wuh nahīn jo khāne ke lie baiṭhā hai? Beshak. Lekin maini ḡhidmat karne wāle kī haisiyat se hī tumhāre darmiyān hūñ.

²⁸ Dekho, tum wuhī ho jo merī tamām āzmāishoñ ke daurān mere sāth rahe ho. ²⁹ Chunāñche meñ tum ko bādshāhī atā kartā hūñ jis tarah Bāp ne mujhe bhī bādshāhī atā kī hai. ³⁰ Tum merī bādshāhī meñ merī mez par baiṭh kar mere sāth khāo aur piyoge, aur

taḡhton par baiṡh kar Isrāil ke bārah qabīlon kā insāf karoge.

Patras ke Inkār kī Peshgoī

³¹ Shamāūn, Shamāūn! Iblīs ne tum logon ko gandum kī tarah phaṡakne kā mutālabā kiyā hai.

³² Lekin main ne tere lie duā kī hai tāki terā īmān jātā na rahe. Aur jab tū muṡ kar wāpas āe to us waqt apne bhāiyon ko mazbūt karnā.”

³³ Patras ne jawāb diyā, “Ḳhudāwand, main to āp ke sāth jel meṡ bhī jāne balki marne ko taiyār hūn.”

³⁴ Īsā ne kahā, “Patras, main tujhe batātā hūn ki kal subah muṡgh ke bāng dene se pahle pahle tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.”

Ab Baṡwe, Baig aur Talwār kī Zarūrat Hai

³⁵ Phir us ne un se pūchhā, “Jab main ne tum ko baṡwe, sāmān ke lie baig aur jūton ke baḡhair bhej diyā to kyā tum kisī bhī chīz se mahrūm rahe?”

Unhon ne jawāb diyā, “Kisī se nahīn.”

³⁶ Us ne kahā, “Lekin ab jis ke pās baṡwā yā baig ho wuh use sāth le jāe, balki jis ke pās talwār na ho wuh apnī chādar bech kar talwār ḡharīd le. ³⁷ Kalām-e-muḡaddas meṡ likhā hai, ‘Use mujrimon meṡ shumār kiyā gayā’ aur main tum ko batātā hūn, lāzim hai ki yih bāt mujh meṡ pūrī ho jāe. Kyoṡki jo kuchh mere bāre meṡ likhā hai use pūrā hī honā hai.”

³⁸ Unhon ne kahā, “Ḳhudāwand, yahān do talwāreṡ haiṡ.” Us ne kahā, “Bas! Kāfī hai!”

Zaitūn ke Pahār par Īsā kī Duā

³⁹ Phir wuh shahr se nikal kar māmūl ke mutābiq Zaitūn ke pahār kī taraf chal diyā. Us ke shāgird us ke pīchhe ho lie. ⁴⁰ Wahān pahuñch kar us ne un se kahā, “Duā karo tāki āzmāish meñ na paṛo.”

⁴¹ Phir wuh unheñ chhoṛ kar kuchh āge niklā, taqriban itne fāsile par jitnī dūr tak patthar phaiñkā jā saktā hai. Wahān wuh jhuk kar duā karne lagā, ⁴² “Ai Bāp, agar tū chāhe to yih pyālā mujh se haṭā le. Lekin merī nahīn balki terī marzī pūrī ho.” ⁴³ Us waqt ek farishte ne āsmān par se us par zāhir ho kar us ko taqwiyat dī. ⁴⁴ Wuh saḡht pareshān ho kar zyādā dilsozī se duā karne lagā. Sāth sāth us kā pasīnā ḡhūn kī būndoñ kī tarah zamīn par ṭapakne lagā.

⁴⁵ Jab wuh duā se fāriḡh ho kar kharā huā aur shāgirdoñ ke pās wāpas āyā to dekhā ki wuh ḡham ke māre so gae haiñ. ⁴⁶ Us ne un se kahā, “Tum kyoñ so rahe ho? Uṭh kar duā karte raho tāki āzmāish meñ na paṛo.”

Īsā kī Giriftārī

⁴⁷ Wuh abhī yih bāt kar hī rahā thā ki ek hujūm ā pahuñchā jis ke āge āge Yahūdāh chal rahā thā. Wuh Īsā ko bosā dene ke lie us ke pās āyā. ⁴⁸ Lekin us ne kahā, “Yahūdāh, kyā tū Ibn-e-Ādam ko bosā de kar dushman ke hawāle kar rahā hai?”

⁴⁹ Jab us ke sāthiyoñ ne bhāñp liyā ki ab kyā hone wālā hai to unhoñ ne kahā, “Ḳhudāwand, kyā ham talwār chalāeñ?” ⁵⁰ Aur un meñ se ek ne apnī talwār se imām-e-āzam ke ḡhulām kā dahnā kān uṛā diyā.

51 Lekin Īsā ne kahā, “Bas kar!” Us ne ḡhulām kā kān chhū kar use shifā dī. 52 Phir wuh un rāhnumā imāmoñ, Baitul-muqaddas ke pahredāroñ ke afsaroñ aur buzurgoñ se muḡhātib huā jo us ke pās āe the, “Kyā maiñ ḡākū hūñ ki tum talwāreñ aur lāṭhiyāñ lie mere khilāf nikle ho? 53 Maiñ to rozānā Baitul-muqaddas meñ tumhāre pās thā, magar tum ne wahāñ mujhe hāth nahīñ lagāyā. Lekin ab yih tumhārā waqt hai, wuh waqt jab tārikī hukūmat kartī hai.”

Patras Īsā ko Jānane se Inkār Kartā Hai

54 Phir wuh use giriftār karke imām-e-āzam ke ghar le gae. Patras kuchh fāsile par un ke pīchhe pīchhe wahāñ pahuñch gayā. 55 Log sahan meñ āg jalā kar us ke irdgird baiṭh gae. Patras bhī un ke darmiyān baiṭh gayā. 56 Kisī naukarānī ne use wahāñ āg ke pās baiṭhe hue dekhā. Us ne use ḡhūr kar kahā, “Yih bhī us ke sāth thā.”

57 Lekin us ne inkār kiyā, “Ḳhātūn, maiñ use nahīñ jāntā.”

58 Thoṛī der ke bād kisī ādmī ne use dekhā aur kahā, “Tum bhī un meñ se ho.”

Lekin Patras ne jawāb diyā, “Nahīñ bhai! Maiñ nahīñ hūñ.”

59 Taqrīban ek ghanṭā guzar gayā to kisī aur ne isrār karke kahā, “Yih ādmī yaqīnan us ke sāth thā, kyonki yih bhī Galīl kā rahne walā hai.”

60 Lekin Patras ne jawāb diyā, “Yār, maiñ nahīñ jāntā ki tum kyā kah rahe ho!”

Wuh abhī bāt kar hī rahā thā ki achānak murḡh kī bāṅg sunāī dī. 61 Ḳhudāwand ne muṛ kar Patras par nazar ḡālī. Phir Patras ko

Ḳhudāwand kī wuh bāt yād āī jo us ne us se kahī thī ki “Kal subah murgh ke bāng dene se pahle pahle tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.” ⁶² Patras wahāñ se nikal kar ṭuṭe dil se ḳhūb royā.

Lān-tān aur Piṭāī

⁶³ Pahredār Īsā kā mazāq urāne aur us kī piṭāī karne lage. ⁶⁴ Unhoñ ne us kī āñkhoñ par paṭṭī bāndh kar pūchhā, “Nabuwwat kar ki kis ne tujhe mārā?” ⁶⁵ Is tarah kī aur bahut-sī bātoñ se wuh us kī be'izzatī karte rahe.

Yahūdī Adālat-e-Āliyā ke sāmne Peshī

⁶⁶ Jab din chaḥhā to rāhnumā imāmoñ aur shariyat ke ulamā par mushtamil qaum kī majlis ne jamā ho kar use Yahūdī adālat-e-āliyā meñ pesh kiyā. ⁶⁷ Unhoñ ne kahā, “Agar tū Masīh hai to hameñ batā!”

Īsā ne jawāb diyā, “Agar maiñ tum ko batāūñ to tum merī bāt nahīñ mānoge, ⁶⁸ aur agar tum se pūchhūñ to tum jawāb nahīñ doge. ⁶⁹ Lekin ab se Ibn-e-Ādam Allāh T'ālā ke dahne hāth baiṭhā hogā.”

⁷⁰ Sab ne pūchhā, “To phir kyā tū Allāh kā Farzand hai?”

Us ne jawāb diyā, “Jī, tum ḳhud kahte ho.”

⁷¹ Is par unhoñ ne kahā, “Ab hameñ kisī aur gawāhī kī kyā zarūrat rahī? Kyoñki ham ne yih bāt us ke apne muñh se sun lī hai.”

23

Pīlātus ke Sāmne

1 Phir pūrī majlis uṭhī aur use Pilātus ke pās le āī. 2 Wahān wuh us par ilzām lagā kar kahne lage, “Ham ne mālūm kiyā hai ki yih ādmī hamārī qaum ko gumrah kar rahā hai. Yih shahanshāh ko ṭaiks dene se manā kartā aur dāwā kartā hai ki main Masīh aur bādshāh hūn.”

3 Pilātus ne us se pūchhā, “Achchhā, tum Yahūdiyon ke Bādshāh ho?”

Isā ne jawāb diyā, “Jī, āp khud kahte haiñ.”

4 Phir Pilātus ne rāhnumā imāmon aur hujūm se kahā, “Mujhe is ādmī par ilzām lagāne kī kōī wajah nazar nahīn ātī.”

5 Lekin wuh aṛe rahe. Unhoñ ne kahā, “Wuh pūre Yahūdiyā meñ tālīm dete hue qaum ko uksātā hai. Wuh Galīl se shurū karke yahān tak ā pahuñchā hai.”

Herodes ke Sāmne

6 Yih sun kar Pilātus ne pūchhā, “Kyā yih shaḥs Galīl kā hai?” 7 Jab use mālūm huā ki Isā Galīl yānī us ilāqe se hai jis par Herodes Antipās kī hukūmat hai to us ne use Herodes ke pās bhej diyā, kyonki wuh bhī us waqt Yarūshalam meñ thā. 8 Herodes Isā ko dekh kar bahut khush huā, kyonki us ne us ke bāre meñ bahut kuchh sunā thā aur is lie kāfī der se us se milnā chāhtā thā. Ab us kī baṛī khāhish thī ki Isā ko kōī mojizā karte hue dekh sake. 9 Us ne us se bahut sāre sawāl kie, lekin Isā ne ek kā bhī jawāb na diyā. 10 Rāhnumā imām aur shariat ke ulamā sāth khare bare josh se us par ilzām lagāte rahe. 11 Phir Herodes aur us ke faujiyon ne us kī tahqīr karte hue us kā mazāq uṛāyā aur use chamakdār libās pahnā kar Pilātus ke pās wāpas bhej diyā.

12 Usī din Herodes aur Pīlātus dost ban gae. Kyoṅki is se pahle un kī dushmanī chal rahī thī.

Sazā-e-Maut kā Faislā

13 Phir Pīlātus ne rāhnumā imāmoṅ, sardāroṅ aur awām ko jamā karke 14 un se kahā, “Tum ne is shaḅhs ko mere pās lā kar is par ilzām lagāyā hai ki yih qaum ko uksā rahā hai. Maiṅ ne tumhārī maujūdagī meṅ is kā jāyzā le kar aisā kuchh nahīn pāyā jo tumhāre ilzāmāt kī tasdīq kare. 15 Herodes bhī kuchh nahīn mālūm kar sakā, is lie us ne ise hamāre pās wāpas bhej diyā hai. Is ādmī se koī bhī aisā qusūr nahīn huā ki yih sazā-e-maut ke lāyq hai. 16 Is lie maiṅ ise koṛoṅ kī sazā de kar rihā kar detā hūn.”

17 [Asl meṅ yih us kā farz thā ki wuh id ke mauqe par un kī ḅhātir ek qaidī ko rihā kar de.]

18 Lekin sab mil kar shor machā kar kahne lage, “Ise le jāeṅ! Ise nahīn balki Bar-abbā ko rihā karke hameṅ deṅ.” 19 (Bar-abbā ko is lie jel meṅ ḅālā gayā thā ki wuh qātil thā aur us ne shahr meṅ hukūmat ke ḅhilāf baḅhāwat kī thī.)

20 Pīlātus Īsā ko rihā karnā chāhtā thā, is lie wuh dubārā un se muḅhātib huā. 21 Lekin wuh chillāte rahe, “Ise maslūb kareṅ, ise maslūb kareṅ.”

22 Phir Pīlātus ne tīsrī dafā un se kahā, “Kyoṅ? Us ne kyā jurm kiyā hai? Mujhe ise sazā-e-maut dene kī koī wajah nazar nahīn ātī. Is lie maiṅ ise koṛe lagwā kar rihā kar detā hūn.”

23 Lekin wuh baḅā shor machā kar use maslūb karne kā taqāzā karte rahe, aur āḅhirkār un kī āwāzeṅ ḅhālib ā gaīṅ. 24 Phir Pīlātus ne faislā kiyā ki un kā mutālabā pūrā kiyā jāe. 25 Us

ne us ādmī ko rihā kar diyā jo apnī bāghiyānā harkatoñ aur qatl kī wajah se jel meñ ḍāl diyā gayā thā jabki Īsā ko us ne un kī marzī ke mutābiq un ke hawāle kar diyā.

Īsā ko Maslūb Kiyā Jātā Hai

²⁶ Jab faujī Īsā ko le jā rahe the to unhoñ ne ek ādmī ko pakaṛ liyā jo Libiyā ke shahr Kuren kā rahne wālā thā. Us kā nām Shamāun thā. Us waqt wuh dehāt se shahr meñ dākḥil ho rahā thā. Unhoñ ne salīb ko us ke kandhoñ par rakh kar use Īsā ke pīchhe chalne kā hukm diyā.

²⁷ Ek baṛā hujūm us ke pīchhe ho liyā jis meñ kuchh aisī aurateñ bhī shāmil thiñ jo Sīnā pīṭ pīṭ kar us kā mātam kar rahī thiñ. ²⁸ Īsā ne muṛ kar un se kahā, “Yarūshalam kī beṭiyō! Mere wāste na ro'o balki apne aur apne bachchoñ ke wāste ro'o. ²⁹ Kyoñki aise dīn āeñge jab log kaheñge, ‘Mubāarak haiñ wuh jo bāñjh haiñ, jinhoñ ne na to bachchoñ ko janm diyā, na dūdh pilāyā.’ ³⁰ Phir log pahāroñ se kahne lageñge, ‘Ham par gir paṛo,’ aur pahāriyoñ se ki ‘Hameñ chhupā lo.’ ³¹ Kyoñki agar harī lakaṛī se aisā sulūk kiyā jātā hai to phir sūkhī lakaṛī kā kyā banegā?”

³² Do aur mardoñ ko bhī phānsī dene ke lie bāhar le jāyā jā rahā thā. Donoñ mujrim the. ³³ Chalte chalte wuh us jagah pahuñche jis kā nām Khopaṛī thā. Wahāñ unhoñ ne Īsā ko donoñ mujrimoñ samet maslūb kiyā. Ek mujrim ko us ke dāeñ hāth aur dūsre ko us ke bāeñ hāth laṭkā diyā gayā. ³⁴ Īsā ne kahā, “Ai Bāp, inheñ muāf kar, kyoñki yih jānte nahīn ki kyā kar rahe haiñ.”

Unhoñ ne qurā ḍāl kar us ke kapre āpas meñ bāñṭ lie. ³⁵ Hujūm wahān khaṛā tamāshā deḡhtā rahā jabki qaum ke sardāroñ ne us kā mazāq bhī uṛāyā. Unhoñ ne kahā, “Us ne auroñ ko bachāyā hai. Agar yih Allāh kā chunā huā aur Masīh hai to apne āp ko bachāe.”

³⁶ Faujiyoñ ne bhī use lān-tān kī. Us ke pās ā kar unhoñ ne use mai kā sirkā pesh kiyā ³⁷ aur kahā, “Agar tū Yahūdiyoñ kā Bādshāh hai to apne āp ko bachā le.”

³⁸ Us ke sar ke ūpar ek taḡhtī lagāi gaī thī jis par likhā thā, “Yih Yahūdiyoñ kā Bādshāh hai.”

³⁹ Jo mujrim us ke sāth maslūb hue the un meñ se ek ne kufr bakte hue kahā, “Kyā tū Masīh nahīñ hai? To phir apne āp ko aur hameñ bhī bachā le.”

⁴⁰ Lekin dūsre ne yih sun kar use ḍāñṭā, “Kyā tū Allāh se bhī nahīñ ḍartā? Jo sazā use dī gaī hai wuh tujhe bhī milī hai. ⁴¹ Hamārī sazā to wājibī hai, kyonki hameñ apne kāmoñ kā badlā mil rahā hai, lekin is ne koī burā kām nahīñ kiyā.” ⁴² Phir us ne Īsā se kahā, “Jab āp apnī bādshāhī meñ āeñ to mujhe yād kareñ.”

⁴³ Īsā ne us se kahā, “Main tujhe sach batātā hūñ ki tū āj hī mere sāth firdaus meñ hogā.”

Īsā kī Maut

⁴⁴ Bārah baje se dopahar tīn baje tak pūrā mulk andhere meñ ḍūb gayā. ⁴⁵ Sūraj tārīk ho gayā aur Baitul-muqaddas ke Muqaddastarīn Kamre ke sāmne laṭkā huā pardā do hissoñ meñ phaṭ gayā. ⁴⁶ Īsā ūñchī āwāz se pukār uṭhā, “Ai

Bāp, main apnī rūh tere hāthoñ meñ sauñptā hūñ.” Yih kah kar us ne dam chhoṛ diyā.

⁴⁷ Yih dekh kar wahāñ khaṛe faujī afsar * ne Allāh kī tamjīd karke kahā, “Yih ādmī wāqāī rāstbāz thā.”

⁴⁸ Aur hujūm ke tamām log jo yih tamāshā dekhe ke lie jamā hue the yih sab kuchh dekh kar chhātī pīṭhe lage aur shahr meñ wāpas chale gae. ⁴⁹ Lekin Īsā ke jānane wāle kuchh fāsile par khaṛe dekhte rahe. Un meñ wuh khawātīn bhī shāmil thīñ jo Galīl meñ us ke pīchhe chal kar yahāñ tak us ke sāth āī thīñ.

Īsā ko Dafn Kiyā Jātā Hai

⁵⁰ Wahāñ ek nek aur rāstbāz ādmī banām Yūsuf thā. Wuh Yahūdī adālat-e-āliyā kā rukn thā ⁵¹ lekin dūsroñ ke faisle aur harkatoñ par razāmand nahīñ huā thā. Yih ādmī Yahūdiyā ke shahr Arimatīyāh kā rahne wālā thā aur is intazār meñ thā ki Allāh kī bādshāhī āe. ⁵² Ab us ne Pīlātus ke pās jā kar us se Īsā kī lāsh le jāne kī ijāzat māngī. ⁵³ Phir lāsh ko utār kar us ne use katān ke kafan meñ lapeṭ kar chaṭān meñ tarāshī huī ek qabr meñ rakh diyā jis meñ ab tak kisi ko dafnāyā nahīñ gayā thā. ⁵⁴ Yih taiyārī kā din yānī jumā thā, lekin Sabat kā din shurū hone ko thā. † ⁵⁵ Jo aurateñ Īsā ke sāth Galīl se āī thīñ wuh Yūsuf ke pīchhe ho līñ. Unhoñ ne qabr ko dekhā aur yih bhī ki Īsā kī lāsh kis tarah us meñ rakhī gāī hai. ⁵⁶ Phir wuh shahr meñ wāpas chālī gāīñ aur us kī lāsh ke lie khushbūdār masāle

* **23:47** Sau sipāhiyoñ par muqarrar afsar. † **23:54** Yahūdi dīn sūraj ke ghurūb hone se shurū hotā hai.

taiyār karne lagīn. Lekin bīch meñ Sabat kā din shurū huā, is lie unhoñ ne sharīat ke mutābiq āram kiyā.

24

Īsā Jī Uṭhā Hai

¹ Itwār ke din yih aurateñ apne taiyārshudā masāle le kar subah-sawere qabr par gaīn. ² Wahān pahuñch kar unhoñ ne dekhā ki qabr par kā patthar ek taraf luṛhkā huā hai. ³ Lekin jab wuh qabr meñ gaīn to wahān Ḳhudāwand Īsā kī lāsh na pāī. ⁴ Wuh abhī uljhan meñ wahān kharī thīn ki achānak do mard un ke pās ā kharē hue jin ke libās bijlī kī tarah chamak rahe the. ⁵ Aurateñ dahshat khā kar muñh ke bal jhuk gaīn, lekin un mardoñ ne kahā, “Tum kyoñ zindā ko murdoñ meñ dhūnd rahī ho? ⁶ Wuh yahān nahīn hai, wuh to jī uṭhā hai. Wuh bāt yād karo jo us ne tum se us waqt kahī jab wuh Galīl meñ thā. ⁷ ‘Lāzim hai ki Ibn-e-Ādam ko gunāhgāroñ ke hawāle kar diyā jāe, maslūb kiyā jāe aur ki wuh tīsre din jī uṭhe.’ ”

⁸ Phir unheñ yih bāt yād āī. ⁹ Aur qabr se wāpas ā kar unhoñ ne yih sab kuchh gyārah rasūloñ aur bāqī shāgirdoñ ko sunā diyā. ¹⁰ Mariyam Magdalīnī, Yuannā, Yāqūb kī mān Mariyam aur chand ek aur aurateñ un meñ shāmil thīn jinhoñ ne yih bāteñ rasūloñ ko batāīn. ¹¹ Lekin un ko yih bāteñ betukī-sī lag rahī thīn, is lie unheñ yaqīn na āyā. ¹² To bhī Patras uṭhā aur bhāg kar qabr ke pās āyā. Jab pahuñchā to jhuk kar andar jhānkā, lekin sirf

kafan * hī nazar āyā. Yih hālāt dekh kar wuh hairān huā aur chalā gayā.

Immāus ke Rāste meñ Īsā se Mulāqāt

¹³ Usī din Īsā ke do pairokār ek gānw banām Immāus kī taraf chal rahe the. Yih gānw Yarūshalam se taqrīban das kilomīṭar dūr thā.

¹⁴ Chalthe chalthe wuh āpas meñ un wāqiyāt kā zikr kar rahe the jo hue the. ¹⁵ Aur aisā huā ki jab wuh bāteñ aur ek dūsre ke sāth bahs-mubāhasā kar rahe the to Īsā khud qarīb ā kar un ke sāth chalne lagā. ¹⁶ Lekin un kī ānkhon par pardā dālā gayā thā, is lie wuh use pahchān na sake.

¹⁷ Īsā ne kahā, “Yih kaisī bāteñ haiñ jin ke bāre meñ tum chalte chalte tabādalā-e-khyāl kar rahe ho?”

Yih sun kar wuh ghamgīn se khare ho gae.

¹⁸ Un meñ se ek banām Kliyupās ne us se pūchhā, “Kyā āp Yarūshalam meñ wāhid shakhs haiñ jise mālūm nahīn ki in dinon meñ kyā kuchh huā hai?”

¹⁹ Us ne kahā, “Kyā huā hai?”

Unhon ne jawāb diyā, “Wuh jo Īsā Nāsarī ke sāth huā hai. Wuh nabī thā jise kalām aur kām meñ Allāh aur tamām qaum ke sāmne zabardast quwwat hāsil thī. ²⁰ Lekin hamāre rāhnumā imāmon aur sardaron ne use hukmrānon ke hawāle kar diyā tāki use sazā-e-maut dī jāe,

aur unhon ne use maslūb kiyā. ²¹ Lekin hameñ to ummīd thī ki wuhī Isrāīl ko najāt degā. In wāqiyāt ko tīn din ho gae haiñ. ²² Lekin ham meñ se kuchh khawātīn ne bhī hameñ hairān

* **24:12** Lafzī tarjumā: katān kī paṭṭiyān jo kafan ke lie istemāl hotī thīn.

kar diyā hai. Wuh āj subah-sawere qabr par gaīn²³ to dekhā ki lāsh wahān nahīn hai. Unhoñ ne lauṭ kar hamēñ batāyā ki ham par farishte zāhir hue jinhoñ ne kahā ki Īsā zindā hai.²⁴ Ham meñ se kuchh qabr par gae aur use waisā hī pāyā jis tarah un auratoñ ne kahā thā. Lekin use khud unhoñ ne nahīn dekhā.”

²⁵ Phir Īsā ne un se kahā, “Are nādāno! Tum kitne kundzahan ho ki tumheñ un tamām bātoñ par yaqīn nahīn āyā jo nabiyōñ ne farmāī haiñ.²⁶ Kyā lāzim nahīn thā ki Masīh yih sab kuchh jhel kar apne jalāl meñ dākhil ho jāe?”²⁷ Phir Mūsā aur tamām nabiyōñ se shurū karke Īsā ne kalām-e-muqaddas kī har bāt kī tashrīh kī jahāñ jahāñ us kā zikr hai.

²⁸ Chalte chalte wuh us gāñw ke qarīb pahuñche jahāñ unheñ jānā thā. Īsā ne aisā kiyā goyā ki wuh āge barhnā chāhtā hai,²⁹ lekin unhoñ ne use majbūr karke kahā, “Hamāre pās ṭhahreñ, kyoñki shām hone ko hai aur din ḍhal gayā hai.” Chunāñche wuh un ke sāth ṭhaharne ke lie andar gayā.³⁰ Aur aisā huā ki jab wuh khāne ke lie baiṭh gae to us ne roṭī le kar us ke lie shukrguzārī kī duā kī. Phir us ne use ṭukre karke unheñ diyā.³¹ Achānak un kī āñkheñ khul gaīn aur unhoñ ne use pahchān liyā. Lekin usī lamhe wuh ojhal ho gayā.³² Phir wuh ek dūsre se kahne lage, “Kyā hamāre dil josh se na bhar gae the jab wuh rāste meñ ham se bāteñ karte karte hamēñ sahīfoñ kā matlab samjhā rahā thā?”

³³ Aur wuh usī waqt uṭh kar Yarūshalam wāpas chale gae. Jab wuh wahān pahuñche to gyārah rasūl apne sāthiyōñ samet pahle se jamā

the ³⁴ aur yih kah rahe the, “Ḳhudāwand wāqāī jī uṭhā hai! Wuh Shamāūn par zāhir huā hai.”

³⁵ Phir Immāus ke do shāgirdoñ ne unheñ batāyā ki gāñw kī taraf jāte hue kyā huā thā aur ki Īsā ke roṭī torṭe waqt unhoñ ne use kaise pahchānā.

Īsā Apne Shāgirdoñ par Zāhir Hotā Hai

³⁶ Wuh abhī yih bāteñ sunā rahe the ki Īsā ḳhud un ke darmiyān ā kharā huā aur kahā, “Tumhārī salāmātī ho.”

³⁷ Wuh ghabrā kar bahut ḍar gae. Kyoñki un kā ḳhayāl thā ki koī bhūt-pret dekh rahe haiñ. ³⁸ Us ne un se kahā, “Tum kyoñ pareshān ho gae ho? Kyā wajah hai ki tumhāre diloñ meñ shak ubhar āyā hai? ³⁹ Mere hāthoñ aur pāñwoñ ko dekho ki main hī hūñ. Mujhe ṭaṭol kar dekho, kyoñki bhūt ke gosht aur haḍḍiyān nahīn hotīñ jabki tum dekh rahe ho ki merā jism hai.”

⁴⁰ Yih kah kar us ne unheñ apne hāth aur pāñw dikhāe. ⁴¹ Jab unheñ ḳhushī ke māre yaqīn nahīn ā rahā thā aur tājjub kar rahe the to Īsā ne pūchhā, “Kyā yahāñ tumhāre pās koī khāne kī chīz hai?” ⁴² Unhoñ ne use bhunī huī machhlī kā ek ṭukrā diyā ⁴³ us ne use le kar un ke sāmne hī khā liyā.

⁴⁴ Phir us ne un se kahā, “Yihī hai jo main ne tum ko us waqt batāyā thā jab tumhāre sāth thā ki jo kuchh bhī Mūsā kī shariyat, nabiyōñ ke sahifōñ aur zabūr kī kitāb meñ mere bāre meñ likhā hai use pūrā honā hai.”

⁴⁵ Phir us ne un ke zahan ko khol diyā tāki wuh Allāh kā kalām samajh sakeñ. ⁴⁶ Us ne un se

kahā, “Kalām-e-muqaddas meñ yoñ likhā hai, Masīh dukh uṭhā kar tīsre din murdoñ meñ se jī uṭhegā. ⁴⁷ Phir Yarūshalam se shurū karke us ke nām meñ yih paighām tamām qaumoñ ko sunāyā jāegā ki wuh taubā karke gunāhoñ kī muāfi pāeñ. ⁴⁸ Tum in bātoñ ke gawāh ho. ⁴⁹ Aur main tumhāre pās use bhej dūngā jis kā wādā mere Bāp ne kiyā hai. Phir tum ko āsmān kī quwwat se mulabbas kiyā jāegā. Us waqt tak shahr se bāhar na nikalnā.”

Īsā ko Āsmān par Uṭhāyā Jātā Hai

⁵⁰ Phir wuh shahr se nikal kar unheñ Bait-anīyāh tak le gayā. Wahāñ us ne apne hāth uṭhā kar unheñ barkat dī. ⁵¹ Aur aisā huā ki barkat dete hue wuh un se judā ho kar āsmān par uṭhā liyā gayā. ⁵² Unhoñ ne use sijdā kiyā aur phir baṛī ḵhushī se Yarūshalam wāpas chale gae. ⁵³ Wahāñ wuh apnā pūrā waqt Baitul-muqaddas meñ guzār kar Allāh kī tamjīd karte rahe.

Kitab-i Muqaddas
The Holy Bible in Urdu, Urdu Geo Version, Roman
Script

copyright © 2019 Urdu Geo Version

Language: (Urdu)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 13 Dec 2023

123ff8cb-27b3-5817-a02a-22e67145fd30